

ଶୋଗାର୍ଥତୋ

ଶୋଗାର୍ଥତୋ

ଶୋଗାର୍ଥତୋ ପାଇଁ, ୧୦. ୧୦.

സൗന്ദര്യത്വം

കുറച്ചമിക്കവർഷം

ശ്രീ റാജകൃഷ്ണ പീഡ്സ്, എം.എം.

PUBLISHERS :

L. J. Fernandez & Sons,
CITY PRESS,
TRIVANDRUM

Price As. 12/-

ഒ റാഡി റിം

അല്പാധാരം

വൈശാവച്ചന്തരം തന്റെ ക്ഷീരപ്രമോയ ചങ്ങികാ പുരത്തിൽ പ്രശാന്തമാണ് ഭ്രവിഭാഗത്തെ അററടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മാണ്ഡിനാഗരത്തിലെ രാജമന്ത്രിരോദ്ധാനത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന രമ്യമഹമ്മർത്തിലെ ചങ്ങശാലയിൽ പ്രവത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു ധാരായഞ്ഞത്താൽ പ്രക്ഷിപ്തിചെയ്യുന്ന പനിനിർക്കണംഞ്ഞരു പരിസരപ്രദേശത്തെ ശിലിര സുരഖിലമാക്കിച്ചെയ്തു. വാദ്യൈ കസുമത്തിൻറെ പരി മഴം വഹിച്ചു് ദൗണിണംഡിക്കിൽ നിന്നു് ഇളക്കിയ മരപവഹ മാനന്ന് മെബ്ലേ മെബ്ലേ പ്രസ്തുത ചങ്ങശാലയിൽ കടന്നു സെസ്പരവിഹാരം തുടങ്ങി.

നമ്മുടെ കട്ടാകാലത്തു് മേൽ വിവരിച്ച ഉല്ലാസ സെസ്യം മാളിവരാജാധാരിയിലെ ഇതര ഹമ്മർഷാഡജേ കാഡം തുല്യം മെച്ചപ്പെടിയതായിരുന്നു. ശില്പവൈദി തുരംകൊണ്ടം പ്രാപിനതകൊണ്ടം ഇം മാളിക പ്രാമാന്തര തന്ത വഹിച്ചിരുന്നു. അരാമന്നയുടെ പിന്നിലായി ദോഷ മേറിയ മതിൽക്കെട്ടിനാൽ മരജ്ഞിപ്പേട്ട് അതിവിസ്തൃത മരയ പുഷ്ടപവാടിക്കുള്ളിൽ പ്രശാന്തസുന്ദരമായ ഒരു പ്രദേശത്തെയും പ്രസ്തുത സെസ്യം അലംകരിച്ചുതു്. ഇം മാളികയുടെ മുന്നവഗത്തായി വലിയ കവാടത്തോടു കൂടിയ ഒരു പുന്നവമണംഡായിരുന്നതു് അരാമന്നയിലെ അന്തഃ പുരവനിതകളുടെ വിഹാരരംഗമായി ഉപയോഗിക്കപ്പെട്ടു കുറഞ്ഞു.

സെംഗ്യത്തിന് മരച്ചറ്റ് പരിഷ്ക്കുത രിതിയിൽ നട്ടവളർത്തെപ്പട്ട നിരവധി വൃക്ഷങ്ങൾക്കു നിറങ്ങുതോടും അതിവിശാലമായി കിടന്നിരുന്നു. ഈ തോട്ട് തനിൽ അഞ്ചിഞ്ഞായി സ്പദ്ധിജലം നിറങ്ങുതെ ചെരു പത്രി നികർം ഉണ്ടായിരുന്നവയിൽ ശ്രേണിഗതികളായ മാസ ഔഷ്ഠം അഞ്ചുരാജുക്കളിൽ നിന്നും തൃന്യയിക്കപ്പെട്ട ജലവ രജുളായ മറു വിഹംഗമങ്ങളും വിഹരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

ആരാമത്തിന്റെ മലപ്പുംഗാഗത്തായി നിന്നിരുന്ന ഗംഭീരമായ ഈ ഏടപ്പു് അധികമുറം വ്യാപിച്ച കിടന്നിരുന്ന അനവധി ഉപഗ്രഹങ്ങളോടുകൂടിയ രൂപനായിരുന്നു. ഈ ഉപഗ്രഹങ്ങൾ ദാരോ കാവത്രു് അപ്പോഴേപ്പോൾ പ്രവാന്തതിലിരുന്ന ശില്പവിശേഷതെതു അനുകരിച്ച രചിക്കപ്പെട്ട കവയായിരുന്നു. മർമ്മം മുന്ന് നിലയിൽ വിശാലമായ ജാലകങ്ങളോടും വൈളക്കളിൽക്കൂട്ട് ധാക്കിയ ചാരുശാലക തോട്ടം കുടി കമനിയമായി നിന്മിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. മാള വാത്ര ഭരിച്ചിരുന്ന ദാരോ മഹമഭിയക്രിയപത്രിയുടും ശില്പകവാലുണ്ടായത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം ഈ മഹാപരമ്പരയിൽ അവിടവിടെ തെളിഞ്ഞു കാണപ്പെട്ടു. പുതുവ തനിൻറെ ശരവസാനത്തിലായി സെംഗ്യത്തിലെ പ്രധാന മുറിയിലേക്ക് വഴികാണിക്കുന്ന ഒരു വാതക ഉണ്ടായിരുന്നതിലേ കതകകൾ തേക്കിൽ ചെയ്ത് ചിത്രപ്പണികൾ കൊണ്ടു് അഡാളത്തുമായിരുന്നു. തരയിൽ കളിക്കല്പപാകിയ ഈ മുറിയുടെ ചുമകകളിൽ ഇങ്ങനു കവചങ്ങൾ തുക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ചുറവിലും ആശേക്കം സൂടികപ്പറ്റിമകൾ ശില്പകലയുടെ ദാമന്ത്രണയോനങ്ങളെല്ലാം വണ്ണം നയനാന്തര കരമായി പ്രതിശ്രീക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. മുറിയുടെ നട്ടവിലായി മാളികയുടെ രണ്ടാമത്തേ നിലയിലേക്ക് വഴികാണിക്കുന്ന ഒരു ത്രിക്കം പടികൾ ഉണ്ടായിരുന്നവയിൽ റാക്കബുളിം വിരിച്ച് സുവർണ്ണക്കിലുണ്ടം കൊണ്ടു് എടപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. അസ്ത്ര ഹർമ്മത്തെയും ഉപഗ്രഹങ്ങളും ചുറവി

ബലമേറിയ ഒരു പ്രാസാദവും അതിന്റെ നാലു കേരളങ്ങൾ മുമ്പായി ചൊക്കമേറിയ ഗോപുരങ്ങളും നിമ്മിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു.

എവർവ്വിധം മോഹനമായ ആരാമസൗഖ്യത്തിലെ ചാര്യശാലയിൽ ക്ഷേത്രമനിമിത്തമായ വിത്തനത്തിൽ കിഴിൽ ചേരേമോഹിനിയായ ആചാരത്തിൽ വീണാപാണിയാൽ സ്ഥിതിചെയ്യിക്കുന്നു. നാഭചുറവും പടൻ കിടന്നിൽ അന്ന മല്ലിജാതിപ്രഭതികളായ കസ്തുമവല്ലികളാൽ കുമ നീതമായ ആ രംഗത്തിനുള്ളിൽ അരംബേരമണ്ണയലത്തിൽ നിന്നും പ്രവഹിച്ച രാജതല്ലേയിൽ ആചാരത്തിലെ വജ്ര ക്രഷ്ണങ്ങൾ കാന്തികദളങ്ങളെല്ലാം വമിച്ചുകൊണ്ട് പ്രകാശിച്ചു. അവളുടെ സുരഭരമായ , മുഖവും കംബുകൾവും രമണീയമായ സൂഡന്യങ്ങളും മേഘനിലമായ കുന്തളത്തിന്റെ സാമീപ്യത്താൽ വണ്ണംവെപ്പരിത്രം മുഖം നീതരം പ്രശ്നം കിട്ടു. അവളുടെ വദനബിംബം പ്രശ്നാന്തകോമളമായി അനുസരിച്ചു നിന്നും പരിഞ്ചുമിതികളെ മറന്ന് വീണാതത്രീകരിച്ചു മീച്ചി ശ്രോതാന്നന്ദസന്ധായകമായ “ഗാനാഭത്രം” ചൊരിയുകയായിരുന്നു.

അവരാക്കെതിരെ മാളവാധിപനായ ബാസ് ബഹരി മുൻ നിമിശിലതാക്കന്നായി പരമാനന്ദഭിന്ന ചിത്തനുായി റീതാ മുതതെന്ന ആസപദിച്ചു് നിയേലനായിരുന്നു. അവളുടെ ഗാനപീജുജ്ഞത്തിൽ നിന്നും ഉത്തിവിച്ചു ആ മാധുരിയും മാർക്കവവും മനോഹരിതയും അദ്ദേഹത്തെ സ്പർശത്തിൽ ലേയ്ക്കുകയായിരുന്നു. ഒട്ടവിൽ അവളുടെ മുഖമധുരമായ ഗാനം നിശ്ചയിച്ച ശാന്തതയിൽ ലഭിച്ചു.

സുൽത്താൻ കുളിക്കുന്നുന്നു. അവർക്കുമായ വികാര പരമ്പരയോട് സമാനമായ പരമാനന്ദത്തെ പ്രസ്തുതിക്കുന്ന ഭാവത്തിൽ അദ്ദേഹം അവളുടെ നേരെ നോക്കി. ആ ചാര്യശാലയിൽ അവർ രണ്ടുപേര് മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നു, എക്കിലും പരസ്പരം അവർ നേരം മിണ്ടിയില്ല.

പകൽപോലുള്ള നിലവുകൊണ്ട് അവിടെമെങ്ങും പ്രകാശിച്ചു, അവക്ക് തമിൽ നല്ലപോലെ കാണാമായിരുന്നു. അപവതി പ്രണയമസ്താനമായ തന്റെ കടക്കഷ്ണങ്ങളെ ആ കിരീടപതിയുടെ നേരെ അയച്ചു. അദ്ദേഹം മെശ്പാടുവും കത്തിൽ നിന്നും വീണവാഞ്ചി; മധുമധുരമായ ശാന്തുപേഖ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനന്തമിത്തമായ വികാരങ്ങൾ വെളിയിപ്പേക്കു പൂർപ്പുട്ട്. അപവതി ഒരു പാവയെഴുപ്പാലെ അന്നഞ്ചാതെയിരുന്നു.

പാട്ട് നിന്നു. പ്രേമബലരായ ആ യുവമിമ്പുനം മുവ തേതാട്ടമുവ നോക്കിയിരുന്നു. പാത്മിവമായ അവസ്ഥയിലേക്കു താഴേഴ്തു മനസ്സിനെ തിരിയ്ക്കാൻ അവക്ക് അല്ല സമയംവേണ്ടിവന്നു. അപവതി തന്റെ ആരാധനാവിഗ്രഹത്തിന്റെ സമീപത്തെയ്ക്കണ്ണത്തു. വിശ്വാലവും വികാരത്തരംഗിത്തവുമായ സ്വന്നന്തരങ്ങളെ ഉന്നമിപ്പിച്ചു് പലവു മുളഭജിക്കായ ഓമനക്കൈകളാൽ കാമക്കണ്ഠരു ഗണ്യസ്ഥലങ്ങളെ തലോടിക്കൊണ്ട് അധികാരത്തിൽ പ്രസർിച്ച ഒരു മാവാസത്താട്ടകുട്ടി അവേപം പറഞ്ഞു.

“ പ്രീയതമാ അവിടത്തെയ്ക്കിനിയും യുലത്തിനുപോകുന്നിവരുമോ ? ”

അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: “ ഓമനേ യുലമെന്നു കേരിക്കി ദ്വോഡാ ഭവതിക്കിതു ഭേദമെന്തു ? വീരഭാരായ രാജാക്കന്മാർക്ക് യുലം ആനന്ദപ്രഭമായ ഒരു വിനോദമാണു് ? അതിനു് വെവുമുഖം പ്രഭർപ്പിക്കുന്നവൻ പ്രയാശനോ ? അവൻറെ ശിരസ്സിനു കിരീഞം ധരിക്കാനുള്ള ദ്രോഗ്രതയുണ്ടാ ? ”

അപേ—“യുലത്തിൽ ദയമുണ്ടായിട്ടല്ല തൊന്ത് പറഞ്ഞതു് ”

പടവെട്ടശാഖദ്വോഡാ ഇനിയും അവിടത്തെ പിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നിവരുമല്ലോ എന്നുള്ള സങ്കരംകൊണ്ട് പറഞ്ഞുപോയതാണോ. യുലം അവസാനിച്ചിട്ടു്

അധികക്കാലമായില്ലെല്ലാ. ഇനി ചൊട്ടുനു യുദ്ധം മണംകാൻ ഇടയ്ക്കോ ? ”

ബഹു—“ഇല്ല എമ്മെ. തോൻ ഇപ്പോൾ മാളിവത്തിലെ അധിപനായില്ലോ. എൻ്റെ ശത്രുക്കരം ഇനി അതു വേഗത്തിൽ എന്നോടു പോരാട്ടവാൻ ഒറപ്പു കമ്മനു തോന്നന്നില്ല.”

അപേ—“മുജറാത്രിലെ സുൽത്താൻ വരികയില്ലായിരിക്കും. രാജപുത്രനാരോ, അവർ യുദ്ധംകൊണ്ട് ക്ഷീണി ക്കുന്ന കുട്ടരല്ലു. പടപയററാതെ കഴിയുന്നതും അ വക്ക് വലിയ സങ്കടമാണോ.”

ബഹു—“രാജപുത്രനാർ ഇപ്പോൾ പടനീഞ്ഞാൻ ദൈഖിക്കനാ കാലമല്ല. അതല്ല അവർ നേരിട്ട് വന്നാലും തച്ചക്കാൻവേണ്ട കയ്ക്കാം നമ്മുടെ ഒക്കവശ്യങ്ങളു്”

അപേ—“അങ്ങനെ വിചാരിക്കുതു്. ഉദയപുരത്തെ റാണ അജയുന്നാണോ. സംഗ്രാമസിംഹൻ്റെ സന്തതിയല്ലോ? യുദ്ധത്തിൽ അഭ്യോഗത്തിൻ്റെ സേനയെ തച്ചക്കാൻ ആരുംബാഷ്ടു്?”

ബഹു—“സംഗ്രാമസിംഹൻ്റെ കൂടം ഇനി പറഞ്ഞിട്ടു ഫലമില്ല. അഭ്യോഗം മരിച്ചില്ല; ഇപ്പോഴത്തെ റാണ ഉദയസിംഹൻ്റെ സമരപ്രിയന്നല്ല; പോരങ്ങിൽ അഭ്യോഗം കൈ ഭീകരവുമാണോ. അതുകൊണ്ട് അതു വഴിക്കു് യാതൊരു ഭയത്തിനും അവകാശമില്ല.”

അപേ—“ഉദയസിംഹരെ ഭയപ്പെട്ടണമെന്ന തോൻ പറഞ്ഞതില്ല. അഭ്യോഗത്തിൻ്റെ പുത്രൻ പ്രതാപസിംഹ നില്ലു. യുദ്ധം അഭ്യോഗത്തിന്റെ പ്രാണവായ വാനോ. സമരംകൂടാതെ കാലംകഴിക്കാൻ അഭ്യോഗത്തിനു ശക്തിയില്ല. അതുകൊണ്ട് എപ്പോഴും യിരിക്കും അഭ്യോഗത്തിൻ്റെ പുറപ്പുംതന്നു നിയോഗി ക്കുണ്ട് നിരുത്തിയില്ല.”

ബഹ—“പ്രതാപസിംഹൻ യുദ്ധത്തിനൊങ്ങലിയാലും അ ക്ഷേമം സമർത്തിക്കുകയില്ല. അധിക്കരണജാക്കമായി സമാധാനത്തിൽ കഴിയണമെന്ന വലിയ താല്പത്ര മുള്ള ആളുംഞ്ച് ഉടയസിംഹൻ. കുടാതെ അദ്ദേഹ തനിൽ എന്നോട് വൈരാത്തിന്” യാതൊരു കാരണവുമില്ല.”

അപേ—“മുകിലുചക്രവർത്തി സമീപത്രം റാജുഖാലിൽ കൈവച്ചുതുക്കുകയിരുത്തായി കേൾക്കുന്നു. അദ്ദേഹം നമ്മുടെ നേരെയും എപ്പോടാതിരിക്കുകയില്ല. അതു കൊണ്ട് നാം എപ്പോഴും വളരെ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു.”

ബഹ—“അക്ക്‌ബൻ റാജുവിസിംഗ്രത്തിനെ വലിപ്പിക്കാൻ കുത്തിരിക്കുന്നവനാണ്. അതു ഭാഗത്തുനിന്നുള്ള ദേഹം സംഭവിക്കാവുന്നതുമാണ്. അതു എപ്പോഴും എ നിക്ഷേപ ചിന്താവിഷയമായ ഒരു സംബന്ധിയതേ. എത്തായാലും അതു വിചശരിച്ചും ഇപ്പോൾ മനസ്സു പൂണ്ടാക്കുണ്ടെന്നുംഡാണും. എന്നും ഇപ്പോൾ ഹാമി നയുടെ സ്വന്തമാണ്. എന്നും പ്രാണനായിക്കയെ പിരിഞ്ഞു തോൻ്റു രിട്ടത്തും പോകുകയില്ല.”

പ്രസന്നവിത്തയായ അതു പേരിന്കിടാവു് പ്രയതിക്കുന്ന സമീപത്തെന്നുംഡാണു് അതുപൊസ്തുസ്ഥാപകമായി കൗൺസിലിലും

“പ്രാണനാമാ നമ്മുടെ ജീവിതം സങ്കടസഹിതുമുണ്ടായിരിക്കുമെന്നും കൈമാറ്റിയും ഒരു സുവർണ്ണകാലംമായി കഴിവെന്തക്കിൽ”, എന്നു് ശാരവർക്ക് പറഞ്ഞു.

പേരെട്ടിനു് കവാടത്തിനേരുൽ ഉച്ചമായ ഒരു ഘട്ടന ശബ്ദം കേൾക്കുപൂട്ടി. .ബാംഗ്‌ബഹദുർ പരിഞ്ഞനായി ഉറക്ക പറഞ്ഞു:

“അതുരു് ? ”

“അടിയൻ മന്ത്രിയാണു തിക്കമെന്നി.”

റാജാവു് വിമനസ്സുയിൽ ഫ്ലൈസിയുടെ സ്ഥാപനത്തെ

തൃജിച്ച് ശക്താസ്പുഷ്ടനായി പറഞ്ഞവനെ. മന്ത്രി അദ്ദൂരം ഒപ്പുവും വന്നിച്ച് വിളിയെ മഖണ്ടോടുകൂടി വിറച്ചുകൊണ്ട് നിന്നും. അമാത്രാൻറെ പരിബൃംഗമുണ്ട് കണ്ണ് സുൽത്താൻ അവരും ഇങ്ങനെ ചോദിച്ചു. എന്നു വിശ്വേഷം ?”

“അക്ക് ബർഹകുവത്രിയുടെ അരുളഭാധനസരിച്ച് സേനനാനിയായ ആദിവാൻ ഒരു വദിച്ച സൈന്യത്വത്താട്ടുകൂടി നമ്മുടെ രാജ്യത്വത്തെ ആകുമിക്കാൻ പുരപ്പുട്ടിരിക്കുന്ന താഴി ചുരന്നാൽ മുഖാന്തരം അറിവുകിട്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ വിവരം തിങ്കമനസ്സുറയിക്കാൻ വിടക്കാണ്ടതാണോ ?”

ബഹു—“മുകിലഭടനാർ എത്രവരും ?”

മന്ത്രി—“ഒരു ലക്ഷ്യത്വത്വാട്ടത്തിരിക്കും എന്നാണ് മാറ്റ നാൾ പറഞ്ഞത്തു് ?”

ബഹു—“ശരി നമ്മുടെ സൈന്യത്വത്തെ സജ്ജീകരിച്ചിട്ടുണ്ടോ? സൈന്യാധിപനും കല്പനകൊട്ടത്വത്താ ?”

മന്ത്രി—“അടിയൻ, വേണ്ടതെല്ലാം ഏർപ്പാടുചെയ്യുക കഴിഞ്ഞു. നേരിട്ട് യുദ്ധംവേണ്ടുമോ, ഉള്ള സൈന്യത്വത്വക്കുണ്ടു് കോട്ട രക്ഷിച്ച് ശരുവിനെ വിശ്വമിപ്പിക്കുന്നുമോ എന്നാണോ ? അടിയൻറെ സംശയം.”

ബഹു—“ആല്പം മുകിലസൈന്യത്വത്വത്വത്വാട്ട നേരിട്ടക്കത്തനു, പരാജയമെന്നു കാണരന്നാപക്ഷം കോട്ടയ്ക്കുള്ളിൽ അടച്ചു് ശത്രുനിരായത്വത്വത്വത്വാട്ടക്കുണ്ടു് നോക്കും. ആദിവാൻ അതികൂദാശാം. അയാളുണ്ടോ മന്ത്രി വത്രിയെ പ്രൂരിപ്പിച്ചു് അരുളഭാവാഞ്ചി യുദ്ധത്വത്വത്വാട്ട പുരപ്പുട്ടിരിക്കുന്നതു് ?”

മന്ത്രി—“അയാൾ വരട്ട്. നമ്മക്ക് സപീകരിക്കാൻ തന്റെ റായിത്വനു നിശ്ചിരാം.”

ബഹു—“മുകിലസൈന്യാം ഇപ്പോൾ എത്രവിടെ എത്രതിയെ നാണോ ചാരന്നാൽ എടുത്തതു് ?”

മന്ത്രി—“അവർ ഉജ്ജയിനിയോട്ടത്തിട്ടുണ്ടനാണോ ഒക്കുത്തു്.”

ബാ.സ്—(സംഭാരനായി) “എന്നാൽ ഇനി അധികം കുറ ലില്ലേ ഇവിടെ എത്താൻ; നമ്മുടെ സൈന്യം പ്രധാനം ആരംഭിക്കേട്ട്, മാർത്തല്ലുത്തിൽത്തന്നെന്ന നാം അവരോടെത്തിക്കണം. മുകിലനാഥര ഇങ്ങേ ട്രക്കിവാൻ അന്വചിത്യുക്തം. തോൻ കവചം ധരിച്ചു് ഇതാ വന്നു കഴിത്തു. എൻ്റെ കതിരരു തയ്യാറാക്കി നിന്ത്തെട്ട്.” ഈ വാക്കേക്കളാട്ടുക്കി മാളവത്തിലെ സുൽത്താൻ ബലംപുട്ട് അരംനയ്ക്കു ഇളിൽ മറഞ്ഞു. സ്വാമിയുടെ കല്പന നടത്താനായി അർക്കാത്രുൻ്ന് രാജമന്ത്രിരദ്ധാരത്തിലേയ്ക്കും നടന്നു.

ആലപ്പും ദ

വിണ്ണം നമ്മുടെ കമ തുടങ്ങാതിനമ്പ്പായി മാളവ രാജുത്തിന്റെ ഒരു ചരിത്രസംഗ്രഹം ഇവിടെ കൊടുക്കുന്നതു് സമുച്ചിതമായിരിക്കുമെന്ന തോന്നനാതിനാൽ വായന ക്ഷാത്രടെ ശ്രദ്ധിയെ അതിഭേദക്ക ക്ഷണിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

മാളവം ആദികാലം മുതൽത്തന്നെ സുപ്രസിദ്ധമായ ഒരു ജനപദം ആകന്നു. വിഭവനക്കടമണിയും രണ്ടുരണ്ട് മഹാകവിയുമായിരുന്ന ചരിത്രപ്രസിദ്ധനായ ഭോജമഹാ രാജാവു ഭേദിക്കുന്നതു് ഈ രാജുത്തെന്നാണ്. ആക്കാ ലഭ്യതം പിന്നീട് വളരെക്കാലത്തേക്കും ഇതു മഹാശാഖയു തതിന്റെ തലമുഹമ്മദ് യാരാനഗരരംഗത്തിനും. മഹാപ്രതാ പവാനായ ഭോജൻ നാല്പതുവപ്പത്തിനാമേൽ മാളവശ്രദ്ധ സമയങ്ങളിൽക്കൊടുക്കുകി പരിപാലിച്ചു. അദ്ദേഹം സം സ്കൂതസാഹിത്യത്തിനോടും കവികളുടെയും സംരക്ഷകൾ ആയിരുന്നു എന്നുള്ളതു സ്വപ്രസിദ്ധമാണെന്നും. ഭോജൻ യാരാനഗരത്തെ ആമരാവതിക്ക തുല്യം അലങ്കരിച്ചിരുന്നു. ശില്പംനോമരംഭാഷ്ട്രം കൊണ്ട്

அறங்கும் அது நான்குதே பேர்க்கூக்குக் கூக்கு அதுநாட்கார் மாக்கித்துக்கூக்கும். அந்நாரக்காலப்பத்து நிரந்தரமாகி நிலங்கினமேபான முழுமீன்சென்னதிக்கியிலும் ஜோஜ்கீர் ஶீல்புநாரங்குதூய மற்றுமுறைப்புஜ்கூர் அறங்குமாக காண்ணாக்குத்தின்னா விழுவி. அதுமூனிக்காலப்பத்து அவை யூட் அங்குவிழுவுமூர் யாராநாரத்திற்கு காளமாற்கூ. மூன்றாராவது வருத்துமுயியில் விழுவாறு கால ஜோஜ்புர மஹாத்தாக்கும் ஹா மனியலாயிப்பால் நிம்மிக்கூப்புக்குத் தே. பதினெட்டாம் ஏற்றாராந்தின்கீர் அந்நாநாமுக்குத்திற்கு மாழவும் அதித்தின்னா ஸுந்தராந் மோக்காங்கூ ஹா தாக்குத்திலே அங்குமூரித்து அங்குக்காசுத, நாசிக் அதுயத மாய முபுரேந்தெத் துக்கிக்கூ உபாயகுதமாக்கின்னித்து.

தெக்கே நம்மா நலிக்கும் வடக்கூ வங்கும் நலிக்கும் படிநெறிக் குஜரத்தின் கிழக்கூ வெளிவெப்பாய எதினாம் உத்திர கிடக்குன விராலமாய ராஜுமத்து மாழவும் அதிலே ஏற்றிய டாக்குவும் ஹப்பூராம் மலூபு ஹர்யூபு எதுக்காஸ்தியிற்கு உத்தேப்புக் கிடக்குன. கீர்த்தகாலாத்த எதிர்க் காஞ்சைநாயகர் கெள்ளுத்தின் கேஷா பதிமூன்னாம் ஏற்றாளவின்கீர் அதுமிமாந்துமித்து அதுமாந்துமித்து அதுமாந்துமித்து. 1330-ாம் வங்கத்தில் ஸுந்தராந் அந்தாவுடுக்கிற்கிற்குதீர் கை ஸேநாநாயகர்கள் புதுத ராஜுதேத் அதுகுமித்து கிழக்குக்கூர் அட்டின் கேஷா யாந்திமிஸுத்தாநாயகர் புாவெலூபு அவைஸாநி காங்காதுவரை ஹா ஸஂயமாங்க முழுமீன்கெள்ளாயிகாரிக்குதாக் கோக்கூப்புக்கூரைக்கூர் செய்து.

குழுங்கும் 1398-ஆம் கெட்டுவிள்ளுத்துகும்ன கேஷா மஹமாந் கோரியுடை வங்காய கை கெள்ளாயிகாரி ஸுந்தராந் கைவெடுக்கிற்கிற்கோரி ஏநா ஸமாநபூரித்து ஸபயம் மாழவத்திலே ராஜாவாயி புவரா பாங் செய்து கெள்ளாதுக்கூ. ஹாது கு. வ. 1401-ஆம் அது

യിരുന്നു. പ്രസ്തുത സൂചകത്താൻ നാലുവർഷകാലം മാത്രമേ തണ്ടൻ. പുതിയ പദ്ധവി അനുഭവിച്ചുള്ള എന്നെന്നും അദ്ദേഹം പെട്ടെന്ന കാലാധികം പ്രാപ്തിച്ചു. രാജാവിശൻറെ മുത്തേ ടുതുൻ വിഷങ്കാട്ടക്കൈലുഖശാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണം സംഭവിച്ചതു് എന്നായിരുന്നു കിംബദ്ദനി. ഈ വിധം സംസ്ഥാപിതമായ ആ സ്വത്തെന്നുസംശയം കൂ. വ. 1401-മത്തൽ 1531 വരെ തുറവിമഴപ്പുരു സംവത്സരം നിലവനിന്നു. അദ്ദേഹം അതു് ഗ്രജററു് സംസ്ഥാനത്താട്ട ചേക്കിപ്പെട്ടു്. നാലുവർഷം കഴിഞ്ഞു് ഇമ്മാസംവകുവത്തി മാളവത്തെ കീഴടക്കി അല്ലകാലം അതിനെ മകിലബാറാ ജുഡത്താട്ടേരുത്തു് ഭരിച്ചിരുന്നു. ഈ ഒപ്പുംമഹാരാജു് ത്വിന്റെ രാഷ്ട്രിയവരിതും സ്ഥായിരായ യാതൊരു താല്പര്യത്തെയും ഉള്ളവാക്കുന്ന ഒന്നല്ല. അതിനെ ഭരിച്ചി അന്ന സൂചകത്താനാർ “മാണഡു്” നഗരത്തിലേ മോഹന സൗഖ്യപഠക്കിയുടെ നിമ്മാതാക്കൾ എന്നനിലയിൽ മാത്രം സുരണ്ണിയുന്നരാണു്.

മാളവത്തിന്റെ ആദ്ദേഹത്തെ രാജാധാനി ഒങ്കാലത്തു് ശ്രോജമഹാരാജാവു് ശാധിവസിച്ചിരുന്ന ധാരാനഗരമായി അനുബന്ധം മനു പറഞ്ഞുവെള്ളു. എന്നും ദണ്ഡാമത്തെ സൂചകത്താനായ ഫോഷംഗംഗാശാ തമാഖ്യാനത്തെ മാണഡു് നഗരത്തിലേക്കുമാറി അനവധി മഹനിശ സൗഖ്യങ്ങൾ കൊണ്ടു് അതിനെ മണ്ണയന്നുവെച്ചു്. ഗ്രജരാത്തുമായുള്ള ഒരു യുദ്ധത്തിൽ പ്രസ്തുത സൂചകത്താൻ പരാജിതനും ഒരു വംശകാലം കാശാദ്ദേഹവാസം അനുഭവിച്ചു. ടെഹിൽ അ ഭേദമത്തിനു വീണ്ടും സിംഹാസനം ലഭിക്കുയും കൂ. വ. 1432 വരെ അദ്ദേഹം ഭരണം നടത്തുകയും ചെയ്തു്. ഫോഷംഗംഗാശായുടെ മരണാനന്തരം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചതുരായ സൂചകത്താൻ മഹമുഖ് സിംഗാസനാനുശന്നു. ഇദ്ദേഹം മല്ലപരം അലവസന്നം സുവാലോലുപരം ആയി ഇന്നും. അദ്ദേഹവംശത്തെ ഭരണത്തിനുശേഷം ഇദ്ദേഹം

സമാന്തരിയായ മഹമ്മദ്‌വാനാൽ വിഷംകാട്ടു കൊല്ലു
പ്പെട്ടു.

കിൽജീവംശങ്ങായ ഈ അമാത്രൻ മാളവസിംഹാ
സന്ന കയ്യുലാക്കി സ്വയം രാജാവായിത്തീർന്നു. ഈ കിൽജീ
വംശം ഒരു എറബാഡോളം നിലനിന്നു. മഹമ്മദ്‌വാൻ
മാളവത്തെ ഭരിച്ച മറ്റൊരുപോലീ കിരികപതികളിൽപ്പെട്ടു
എററവും പ്രശസ്തനായിരുന്നു. ഇതേമാം സപ്രജീവിതം
മിക്കപ്പോരണാങ്ങലത്തിൽത്തന്നായാണു കഴിച്ചുകൂട്ടിയതു്.
തുജ്രാത്തിലേ സുൽത്താൻ, രാജുസ്ഥാനത്തിലേ അനേകം
മിഡ്രാജാക്കന്നൂർ, ബഹദുരിനു സുൽത്താനായ നൈസാംഷാ,
തുംബിയ കിരികപതികളുമായി മഹമ്മദിവാൻ നിരന്തരമായ
സമരത്തിൽ എപ്പെട്ടിരുന്നു. ഫിരീജ്ഹാ എന്ന ഭസൽമാൻ
ചരിത്രകാർന്ന് പ്രസ്തുത സുൽത്താൻറെ രാജുലബ്ദിക്കായി
പ്രശ്നാഗ്രിക്കപ്പെട്ടു നീചമായ ആപനയത്തെയും അവന്റെ
സിരു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ നീതിനിശ്ചയയും സപാവ
വെശിപ്പിച്ചുതേതയും ആകാശത്താളിം പോകുന്നു.

ഫിരീജ്ഹാ സുൽത്താൻ മഹമ്മദിനെ ഇപ്പോൾ പുക
തുന്നു. “അദ്ദേഹം നയജ്ഞത്താം ധീരനം നീതിനിശ്ചയം
വിഭാഗം ആ ഉണ്ടുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണകാലത്തു്
മഹമ്മദിയതം മിറ്റുക്കളും ഉംപ്പെട്ട പ്രജാസമുഹം നിത്യാ
നബന്ധത്തെ അനുഭവിച്ചുതുക്കാതെ പരസ്യം മെത്രീബുസ
തതിൽ കഴിഞ്ഞുകൂട്ടുകയും ചെയ്തു. സമരസംരംഭത്തിൽ
എപ്പെട്ടാതെ അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു വത്സരവും കഴിഞ്ഞി
ടിപ്പി. തന്മൂലം പടപ്പാളയം സുൽത്താൻറെ അരമനയും
രണാങ്കണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിത്രുമസ്ഥലവും ആയി
പരിഞ്ഞിച്ചു. മഹമ്മദ്‌ തന്റെ വിത്രുമാവസ്ഥാദാരാളി
ആശാധാരണയിലേ ഇതരരാജാക്കന്നൂരുടെ ചരിത്രത്തെയും
അവരുടെ രാജ്യാനീതിയിലേ വിശ്രഷ്ടങ്ങളെയും വായിച്ചു
കേരിക്കുന്നതിൽ വിനിയോഗിച്ചു.

ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണാശയിൽ മിറ്റുകൾ അന്ന

ഡാവുവ് പരിരക്ഷിക്കപ്പെട്ടവോന്ന് എന്ന കേരളക്കന്നതു⁹ അനുനദിപ്രകാരമാണ്. അരങ്ങേശ്വരത്താബുദ്ധത്തിന്റെ തന്നെ അന്തിമാലട്ടത്തിൽ ബുദ്ധാളം ഭരിച്ചിരുന്ന മുസ്ലിം പാലിപ്പുവ് മായ മൂല നയത്തെത്തന്നെ സ്വീകരിച്ചിരുന്നു എന്നുള്ളതു¹⁰ സർവ്വവിഭിന്നമാണ്. ചിറകുരിലേ രാണായു മായുള്ള യുദ്ധം മുരുക്കുക്കണ്ണ് ജയമേ പരാജയമേ കുടാതെ അവസ്ഥനിച്ചതായി ഉദ്ദിക്കേണ്ടി ചിരിക്കുന്ന എന്നാണ് ചില ചർത്രകാരന്മാരുടെ അഭിപ്രായം; എന്നെന്നും ചർത്രകൾ രാണായും മാളവത്തിലേ സൃഷ്ടത്താം സ്വപ്നവിജയ സ്ഥാരകമായി അവനവശിന്റെ രാജധാനിയിൽ കാഴ്ച ഗോപ്യരം പണിചെയ്യിച്ചു. മുഖ സൂരക്ഷാഭളിക്കു രാണി നിമിച്ചതു¹¹ ചിറകുരിക്കു മുപ്പും ഒന്നും മാണ്ഡലമായിത്തന്നെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. മാണ്ഡലഗഢത്തിലേ എഴുനില ഗോപ്യരം നിച്ചും നിച്ചും പാകയായി അതിന്റെ സ്ഥാനം എന്നെന്നപോലും നിച്ചും കിട്ടുകയാണെന്നെന്നു മുപ്പും വലിയ വിജയം നേരിട്ടിരിക്കുന്നു.

അടുത്ത സൃഷ്ടത്തിൽ ദിക്ഷാസൂഡിന് അയിരുന്നു. അദ്ദേഹം, ക്രി. വ. 1469 മുതൽ 1501 വരെ രാജുഭാരം ചെയ്തു. ആക്കാലാവള്ളു സൃഷ്ടത്താണ്റെ പുത്രനായ നാശകു കൂടിന് പിതാവിനെ വിശകലനക്കാട്ടതു കൊന്നു. 1617-ാം വഞ്ചത്തിൽ ജിധാംഗിൻ്റെ ചക്രവർത്തി മാണ്ഡലഗഢരാജു താമസിച്ചുകെങ്ങാണുപ്പോൾ അദ്ദേഹം ആ സ്ഥലത്തെ അത്രയിക്കു മുഴുപ്പെട്ടുകൂട്ടും അക്കാലാവള്ളു¹² നാശത്തെ പ്രാപിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നു അവിടത്തെ രാജസൈധ്യങ്ങളെ പററി വളരെ താല്പര്യം പ്രകടിപ്പിക്കുവേം ചെയ്തു. മുഖരാത്തിലേ ഒട്ടവിലത്തെ രാജാവായ ബുദ്ധമുൻ പണ്ണി കഴിച്ചു കൊടുക്കത്തിലായിരുന്നു ചക്രവർത്തി താമസിച്ചിരുന്നതു¹³ പിതൃഭരണവായ സുത അതാണ്റെ കമ്മച്ച ജിധാംഗിൻ്റെ ശക്തിമത്തായ വാക്കു

അംഗങ്കരണം വെന്നിച്ചിപിക്കുണ്ട്. വാദനക്കാരുടെ അടിവിലേക്കായി അതിനു താഴെ ഉള്ളടക്കമായും ഉപിതമായിരിക്കുമെന്ന കരാതുന്നു. ചില പ്രധാനസൗഖ്യങ്ങളും പുറത്തോളം ചക്രവർത്തി മുണ്ഡനെ തുടങ്ങും.

“അംഗനരം എന്ന കിൽജി രാജാക്കന്നാരുടെ ശവക്കിരഞ്ഞം അടക്കാരിയ കെട്ടിടത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. ദീംഗാസുഭിൻ്റെ സുത്രത്താൻറെ ഘട്ടത്തിൽ അന്താർന്നുമായ തമസ്സിനാൽ കരാളമാശസ്സെപ്പുട്ട് മുഖത്തെടുക്കുടിയാവന്മായ നാസ്രാജിൻറെ ശവക്കിരാവും അക്രൂട്ടത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഈ വലാൻ ഏണ്ണപ്പത്രവയല്ലെല്ലു പ്രായമായിരുന്ന സ്പവിത്രാവയ ദീംഗാസുഭിനെ വധിച്ചുംഖേദമാണോ സിഹാസനാ ത്രാസനായതാൽനാളും വസ്തുത സുപ്രസിദ്ധമായെന്നു. രണ്ടു തവണ ഇവർ അഭ്യുദയന്തിനു വിഷംകൊടുത്തു. ഈ രണ്ടുവബന്ധം ടിതാരു് തന്റെ പക്കൽ ഉണ്ടായിരുന്ന വിഞ്ഞുമറിയ ഒരു മരമത്താക്കാണോ വിഷംകൈതെ കെട്ടണ്ണു് സ്പജ്ജിവനെ രക്ഷിച്ചു. മുന്നാംപ്രാവാഹും ഘതൻ കൈ കോപ്പു സംബന്ധത്തിൽ വിഷം കലക്കി സ്പഹസ്തായി തന്നെ അതു് പിതാവിനക്കൊടുത്തു് കടിക്കാൻ നിർബ്ബന്ധിച്ചു. പത്രൻറെ മുംഗിത്തന്ത മനസ്സിലാക്കിയ പിതാരു് വിഷമരമായ ശൈഷ്യത്തെ മുരത്തെറിഞ്ഞിട്ടു് വിനിതന്തയി ശാന്തനായി മുകളിച്ചുകൊക്കി സ്പജ്ജിക്കത്താം വിന്റെ പാദപത്രങ്ങളിൽ ചീഡയത്തെ സമർപ്പിച്ചു കൊണ്ടു് മുണ്ഡനെ പ്രത്യേകിച്ചു.

‘ക്രാന്റാനിയിയായ ദൈവമേ, എനിക്ക് വയല്ലെല്ലാംപത്രായി. മരറായ കിരിടപ്പതിയും അനവിച്ചിട്ടു് സ്ഥാത്ത സൗഖ്യം അഭിരൂപിയോടുംകൂടി എംബു ഇരു കാലം മഴവൻ ജീവിച്ചു. ഇപ്പോഴാക്കെടുത്തു് എൻ്റെ അന്ത്യകാലമാകയാൽ ഏണ്ടെ വധത്തിനും അവിടും നാസ്രാജാവിനെ പിടിക്കുത്തേ. ഏണ്ടെ മരണം

வியிகல்லிதமாயி ஏனிடு அவிட்டூ அவள்ளர் கேள்வ
புதினுக்கூடு கைகளுடே.

“ஹவியங் மூத்திசூழலைச் செய்கலுஷாய அது
பாளித்தெட அடுத்து கேள்வாட கடிசு தலைர் அதுமா
விளை பூஜைவிளை புதாநாவெய்.”

“செற்வான் அயைநூட்டெ தெள்காலத்து” நாஸர்
உசின்ற வைக்கிரதெட் ஸங்கிசுபூர் அது பிழு
ஏங்கலீர லஜாவமூய கும்பெட கொட்டு ரோசா
குலாயின்கூக்காய் கடிரத்தின்ற ஶிரோலாகதெட
வடிகருகொள்ளு அடிக்கவான் கல்லுகொடுத்ததாயி கை
கிழவாட்டியுள்ளு. எதான் அது கடிரத்தின்குத்துவென
பூர் பாலாகுள்ளு அதினெட புதாகிசெய் திதுமா
ரோடு அதித் வருட்டுவான் கல்லுக்கெய் வெய். ஹது
கொள்ளு துணிபூட்டாதெட அது வைக்கூரைய வொழிசு
அரயாநூட் தெஷிசு அவசியூங்கூடு தீயித் தீரிய
வான் எதான் கல்லிசு. அங்குறை அஶி வெழிசுமா
என்னம் அதுது வின்ற வெழிசும் ஹு வலள்ளர் தீஷு
ஶரிரதெட ஸுஞ்சிக்காடு கஷ்டங்கொனம் உத்து வேங்யம்
ஏகிக்கங்காயபூர் அவள்ளர் பொடின்ற அப்பிக
தேயும் புவிசு அரங்கங்கேயும் நம்பதித் தீரியுவான்
எதான் அதுதொபிசு.”

நாஸர்உடிர் அரயாநூடெ வாடுசுக்காலத்து” கை
நிச்சுநாய இராமெனா தாளுத்தாஸ் தெழுயிசு.
1512-ாங்வஷ்டித் தூயார் பூரவொயகாந் மரிசு.
அறுநாநூடெ புதுநம் கிற்ஜிவங்குத்திலெ டுவிலதெட
ராஜாவுமாய மதமல் புதியன் அங்குறை ராஜாவாயி
அலிஷேகங் சொன்னபூடு. ஹதுவதெட ஹஜராத்திலெ ராஜா
வாய வெந்துக்கூ ஆலத்தித் தொழிசு வயிசு. ராஜ
வங்குத்திலெ மரங்கங்கர உணுவுமெட வெயுபூட்டுக்கூயும்
1521-த் ராஜும் ஹஜராத்திலெ வென்னபூட்டுக்கூ.

1537-ൽ ബഹദുർഷാഖാട് മരണം രഹിം വീണ്ടും സമയമാണോ സ്വതന്ത്രമാണി, എങ്കിൽ ബാസു് ബഹദുർ പ്രസ്തുതഃസംശ്ലാനം ഭരിച്ചു കൊണ്ടിരുന്ന കാലത്താണെന്ന്, നമ്മുടെ കമ്മനടന്നതു്. മാന്യനാഗരം ഒരു മനോഹരമായ ചേരുപ്പവ്യത്തിന്റെ വിസ്തൃതമായ അധിക്കരിക്കാൻ സ്ഥിതിചെയ്യിരുന്നു. ഇങ്ങനെ പരിപൂര്വ്വമായ ഒരു ദിനത്താൽ പരിപൂര്വ്വമായ ഒരു ദിനത്താൽ പ്രസ്തുതനാഗരം രക്ഷിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു.

അഭ്യർഥയം ഒ.

ഈമജുണ്ണൻ ചന്ദ്രവർത്തിയുടെ മരണകാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മൃത്യുചത്രത്താണു അക്ക്‌ബർ കമാറൻ പതിമുന്നന് വയസ്സുമാത്രമേ പ്രായമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. പ്രഞ്ചപ്രായം തിക്കണ്ണത്തിട്ടില്ലാതിരുന്നതിനാൽ കമാറൻ രാജുകാനും ഒരു അഭിരുചികൾന്തു, വിനോദങ്ങളിൽ ആസക്തി വല്ലിച്ചും ഇരുന്നു. സമത്വമാം സ്വന്തമിഡിക്കുന്നും ശക്തനും ആയ ബീറാംവാൻ കമാറന്റെ പതിനേട്ടാമത്തെ വയസ്സുവരെ രാജുകാനും ഒരു ദിനത്താൽ വിാലു് നവും വാഹനതു ദരണം നടത്തി. ബീറാം സ്വന്തമികാരത്തിലുംരുന്നായിരുന്നാൽ ഏകാംഭും അന്വരുത്തും അഭിപ്രായങ്ങളെ നിന്നുംരഹമായി ഗണിച്ചിരുന്നാതുകൊണ്ടും മഹാകുർത്തിലെ പിലു അംഗ ഓർമ്മേ് അദ്ദേഹത്തോട് തീരുത്തു വെവും ഇനിച്ചു. ഈ വിധം വെവരു, പരിപാലിച്ചുവർ പ്രധാനമാണി ചക്രവർത്തിയുടെ മാതാവായ ഹമീദാബാദോബീഗം, വളരെത്തമുണ്ടായ മാഹംഉന്നനാ, അവരുടെ ചതുരനായ ആരഭംവാൻ, എനിവരായിരുന്നു. ഇവരുടെ ദൃശ്യംബന്ധനിമിത്തം ചക്രവർത്തിയുടെ സ്വന്തംവികമായ സ്ഥാനക്കു് വല്ലിക്കരുന്നു

ഒരു ദിവസാം നീറാംവാൻ ഉള്ളോഗത്തിൽനിന്നും പിരിച്ചു അക്കദ്ദേപ്പട്ടകയും അരങ്ങേമം ഉടനുതനനാ മക്കെത്തയ്ക്ക് തീരുമായാൽ പുറപ്പെട്ടകയുംവെയ്ക്കു.

ബീറാംവാൻ പിരിത്തനാൽ മുതൽ രണ്ടുവർഷ തേയുടു് യുവാവായ ചക്രവർത്തി ഹമീദാഖീറം തുടങ്ങിയ വരുടെ പിടിക്കാളിക്കിൽ അക്കദ്ദേപ്പട്ട് ഭണ്ടിച്ചുതുടങ്ങി. മാജു ഓഡിം മനസ്സുാക്കിയില്ലാത്ത ഗ്രീക്കുളിടെയും അതുംവാൻ തുടങ്ങിയ വലനുംതെടുയും ഇഷ്ടംവേംവെ നടത്തപ്പെട്ട് ഇപ്പുകാരം അതുംവാൻ അധികാരത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന കാല തതായിത്തന്നു മാളിവരെത്ത ആകുമിക്കാൻ ചക്രവർത്തിയുടെ കല്പനവാഞ്ചി കുറു മഹാബേസന്ധ്യവുമായി അയാൾ എറ്റപ്പെട്ടതു്.

മാളിവം വൈദികവാരതത്തിൻ്റെ പ്രധാനലാഗമരിയ രാജസ്ഥാനത്തിക്കുറ താങ്കലാലായിത്തന്നു. മാളിവസംസ്ഥാനം സ്വപ്തത്രമായി വര്ത്തിക്കുന്നിടങ്ങ്കാളും കാലം ചക്രവർത്തിക്കു് രാജസ്ഥാനത്തിൽ സ്വന്ധികാരം സ്ഥാപിക്കുവാൻ യാതൊരു മാർഗ്ഗവും ഇല്ലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് തുടങ്ങ കിടക്കുന്ന ഇം രാജും കൈവശപ്പെട്ടതും തനനാ അരേഡു ഹം തീർച്ചപ്പെട്ടതി.

ഒരു വാവിച്ചു സേനയുമായി അതുംവാൻ മണ്ണമുന്നറ തതിരു ഒഴു സ്രൂര നാഴികയ്യാപ്പുറം എത്തിയിരിക്കുന്ന താഴി വീണ്ടും ഒരു ചാരൻ മുഖാനന്നരം അറിവു കിട്ടുകയുംതു മന്ത്രിമാരം സേസന്ധ്യിച്ചുമായം പരിമേഖിച്ചു് ഹാടിത്തു ദണ്ഡി. തല്ലിവാലം സാജമാനിട്ടുള്ള സേസന്ധ്യകേരംണ്ട മാത്രം ശത്രുവിനെ യുദ്ധക്കൂളിൽ നേരിട്ടുവാനം ഭർത്തരത്തെ സംരക്ഷിക്കുവാണം ദേരു സമയത്തിൽ സാധിക്കുന്നതല്ലെന്നുള്ള പരമാത്മം അപ്പോഴാണ് സചിവവന്നാൽ ഉള്ളിൽ ഉണ്ടാക്കു. അവൻ വീണ്ടും പ്രധാന സചിവവെന്ന സ്വർത്തനാണ്ടിന് സമീച്ചേരണാണെന്നു്. അരേഡു വീണ്ടും പ്രധാന സചിവവെന്ന സ്വർത്തനാണ്ടിന് തനനാ അതുംവാൻ

മന്യപത്തിൽ എഴുന്നാണ്. മഹാധനരത്തിലെ പ്രധാന ഉദ്യാഗാധാരം രാജാ പുനാദി ഒരു സമരസഭ കൂടി ഗാഡമായ അരുളോചന തുടങ്ങി.

രാജാ—“പ്രിയപ്പെട്ട സവിവന്നാരെ, ഭരാലുഹിയായ ചക്രവർത്തി നമ്മടെ രാജ്യത്തെ അതുകൂടിക്കാൻ തീർച്ചപ്പെട്ട ദിനം എക്കുദേശം ഒരു ലക്ഷ്യം ഭക്ഷാർ അടങ്കിയ ഒരു മഹാസെസന്നൃതത്തെ വലംരോമണിയായ ആ ദംബാൻം നന്നുത്പത്തിൽ ഇങ്ങനൊട്ടുവുംിക്കുന്നു. അയാൾ ജയിക്കുന്നാകിയും നമ്മടെ ഫലഭ്രാംജുവും പ്രതിമന്നോഹരവുമായ രാജ്യത്തിൽനിന്ന് സ്ഥിതി എന്നായിരിക്കുമെന്നു ചിന്തിക്കുക. രമണിയമായ മാണ്ഡിനഗരവും അതിലേ മനോഹര സൈയാദളം കൂറുമാരായ മകിലഭടനാങ്ങടെ മുത്തരംഗമായിതിരിക്കും. അതുകൊണ്ട് നേരകിൽ ജയം അബ്ലൈക്കിൽ യുദ്ധാങ്ഗണത്തിൽ മുതി എന്നാണു നിശ്ചയത്തോടു കൂടി നാം ശത്രുവിനെ നേരിട്ടും”

രാജംവിൻ്റെ വികാരപൂരിതമായ മുഴ വാക്കുകൾ കേളു് ഒരു വുലസവിവൻ ഉണ്ടാംതിരു. “പ്രഭോ, ശത്രു സെസന്നും സംഖ്യയിൽ ഒരു ലക്ഷ്യരത്നാളം വരും. അതോടു താരതമ്പ്രപൂർത്തവേബാറു മുപ്പതിനുംതോളം മാത്രം യോല്ലാക്കളും ഒരു ദിനം സെസന്നും എത്രയോ ചെരുതാം. കോട്ടയുംവെളിയിൽ കടന്നും ശത്രുവിനെ യുദ്ധാങ്ഗണ ത്തിൽ നേരിട്ടും പക്ഷം ഭർദ്ദുരക്ഷയ്ക്കും നല്ല ഒരു സേനാ വിഭാഗത്തെ മന്ത്രക്രമി കയ്തണം. അതുകൊണ്ട് അടിയ നീൻ വിനിതും അഭിപ്രായം ഒരു ദിവസിനായിരം ഒരു നാശരെയക്കിലും പുത്രതായി പട്ടാളത്തിൽ ചേക്കണമെന്നും സോ. മകിലസേന രാജ്യാനിയോട്ടത്തിരിക്കുന്നാരുകൊണ്ട് സെസന്നുംവെരത്തിനു ഇന്തി കാലവിള്ളബും തീരെ പാടില്ല. ഇപ്പോൾ ഉള്ള മുപ്പതിനുംതോളം ഭക്ഷാർ ഭർദ്ദുരക്ഷ

ജ്ഞാനി കോട്ടയ്ക്കളിൽ തന്നെ കിടക്കേണ്ട്. പുതുതായി ചേർക്കപ്പെട്ടുള്ള അവന്പതിനാഴിരം ഭക്ഷണങ്ങൾക്കു നമ്മക്ക് മുകിലുമാരോട് പോരിന് പുറപ്പെട്ടുകൂടിയാണ്.”

രാജാ—“ശത്രുക്കർക്ക് രാജധാനിയിടെ സമീപത്തെത്തുനാതിനമുഖായി അവരോടൊക്കെണ്ണു കാഞ്ഞും അതുനു പേക്കുതിമാണ്. ഭൂത്യേത രക്ഷിക്കേണ്ണു സംഗതി അതിലും അതുവാവശ്യം. അതിനാൽ ഒരു തിയിരസം നൃത്യത്തെ ദേവരിക്കുന്നതിൽ ഇന്നി കാലതാമസം ഫവണം. അതിലേയ്ക്കുള്ള അധികാരപത്രം ഇതാണെന്ന് പ്രീടിക്കഴിത്തു. അമാത്യനാരിൽ ഏഴ് പേര് ഉടൻ സെസന്റും ശൈലേഖനായി പുറപ്പെട്ടുകൊള്ളിവിന്.”

ഇങ്ങനെ കല്പിച്ചുണ്ടെങ്കിൽ ബാംഗ്‌ബഹിരും അധികാര പത്രത്തെ സച്ചിവനാരിൽ പ്രധാനിയെ ഏറ്റപ്പെട്ടിച്ചു എഴുപേരെയും അനുറഹിച്ചുയെല്ല; അനന്തരം മറരജി സഭാംഗങ്ങളോട് അദ്ദേഹം മലപ്രകാരം അങ്ങളിച്ചായും.

“വാസല്യപ്രഭജനങ്ങളായ സല്ലുമാരെ, സെസന്റും വരത്തിനു വേണ്ട ഏപ്പുംകുറം ചെയ്തുകഴിത്തു. ഇന്നി ഭൂത്യേതിലെ അററക്കറപ്പണികളിൽ നമ്മുടെ ഗ്രാമ പ്രത്യേകം പതിയേണ്ണുതാണ്. മുകിലനായമായുള്ള സമരത്തിൽ നമ്മക്ക് ധരാജയമാണ് നേരിട്ടനാതെങ്കിൽ അഭ്യന്തരം പ്രാപിക്കാൻ നമ്മക്ക് സുരക്ഷിതമായ ഒരു രക്ഷാസ്ഥാനം നമ്മുടെ ഭർഘ്ഗമല്ലാതെ മററണ്ടാണെങ്കിൽ തു. നെട്ടം സകല ആഗകളിൽ കേന്ത്രിക്കിവിച്ചിരിക്കുന്നതു” ഇം കോട്ടയിലാണ്. നാം പ്രാണനിവിശ്വാസം നേറ്റുവിക്കുന്ന കളിത്തുചത്രാദിയും മറരവസ്തുക്കളും ഇതിനുള്ളിലാണെല്ലു ശരണം പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നതു? അതിനാൽ ഭൂത്യേത പ്രഖ്യാപപ്പെട്ടതുവാൻ വേണ്ട അമ്മാദം ഉടൻതന്നെ തുടങ്ങാം.”

പ്രധാനമന്ത്രി—“കളിന്റോപാലെ വേണ്ട ഏപ്പുംകുറം ഉടനെ തന്നെ ചെയ്യണണ്ട്.” ഇം വാക്കുകളോടുകൂടി പ്രധാനമന്ത്രി പൊതുമരാമത്തു തുറയിലെ അഭ്യുക്തജന

മാറി ആരുവാചിച്ച് ഭർത്തിന്റെ കേടകൾ തീക്കാൻ വേണ്ട സാധനസാമഗ്രികളും കൊട്ടത്രു് പാണിക്കാരു നിയോഗിച്ചയ്ക്കു.

ഉഭാരണിലൂം പ്രജാവത്സലനം, സൗജന്യനിലിയും ജനസമമതനം ആയ തങ്ങളുടെ രാജാവിന്റെ നേരായുള്ള നിജുള്ളക്കമായ ഭക്തിനിമിത്തം മുകിലവരാങ്ങെ പട എറ്റപ്പും ദിനപ്പറവി കേടു മാറ്റുവത്തിലെ പ്രജകൾ തെരുതെരെ ആസ്ഥാനമണ്ഡലങ്ങളിലേക്കു പാണത്തണ്ണി. വിവിധങ്ങളായ സമരായ്യങ്ങൾ ധരിച്ച് ഡിരയുവാക്കരാ ആയിരക്കണക്കിന് ബോസ്സ് പൊട്ടുവിന്റെ കൊടിക്കിഴിൽ സേവനം നടത്തുവാൻ സന്നദ്ധനാരായി വന്നുചെന്ന്. രാജുക്കു നാരായ പ്രജകളുടെ ഉ സഹായപ്രകടനം കണ്ണു് മാളവാ ഡിപന്റു് എന്തെല്ലാം ഉതകി നേതൃപ്രാം അഞ്ചുഡാരകൾ അപ്രേമതതിന്റെ കൂളക്കുടിത്തുമായും ഭക്തിബേദ്ധമാനങ്ങൾക്കു താൻ പാതുമായതോതു് ആ ഇപ്പോൾ മാന്യവായിപ്പൻ എന്തെല്ലു് ഇന്തപരനെ സൗതിച്ചു.

തന്റെ പ്രജകൾ സമരസന്ധാരായി മുടവിടാതെ കോട്ടയുള്ളിൽവന്ന മുട്ടനാടു കണ്ണു് മനാകളിൽ മാള വേദപരമായ യുലത്തിനു് ആവശ്യമുള്ള സാധനങ്ങൾ വേണ്ട വോളം വിലയുള്ളവാങ്ങാൻ കല്പിനകൊട്ടതു. അംഗപ്രസന്നനിര്ത്തിനു് ആവശ്യമുള്ള കത്തിരകളും ആനപ്പട്ടയ്ക്കു വേണ്ട ആനകളും വിലയുള്ളവാങ്ങപ്പെട്ടു. ഭർത്തിരോധം ഉണ്ടാക്കാവുകൾക്കും ഭർത്തിവാസികൾക്കും ഒരു വഹിനേയ ക്ഷേമാവശ്യമുള്ള ആധാരസാധനങ്ങൾ നാടിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളിൽനിന്നു വരുത്തി സംഭരിച്ച ഏന്നവേണ്ട സംഗ്രഹം സാമഗ്രികൾക്കു് നീനിന്നു ധാരണയും ലോചവും കൂടാതെ മുള്ളാം ശ്രേവരിച്ചു സുക്ഷിയ്ക്കപ്പെട്ടു.

അനുഭവത്തെ സുംഖനം അനുഗ്രഹിയെ പ്രാപിച്ചു. നേരം സന്ധ്യയായി മാന്യമുദ്ധൂത്തിനുള്ളിൽ ഒരു ബഹുളം

തന്നെ ചുത്തനായി സൈന്യത്തിൽ ചേക്ക്‌പ്പുട്ട് ഭേദം ഒരു അതുഗമനം തുടർക്കാണ്ടതനൊക്കെന്നു. ദീപവാഴി കുറഞ്ഞത്തിന്റെ നാനാഭാഗത്തും പ്രകാശിച്ചു. മുകാര കേരുങ്ങാളിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന വെണ്മാടങ്ങളിലെ രക്ഷി ഭേദമാർ നിന്നിമേഷമാരായ്, നിമിഷംപ്രതി ശത്രുക്കളുടെ വരവിനെ പ്രതിക്ഷിച്ചുനിക്കുന്നു. കോട്ടമതിലിവിന്റെ അററ കറവുണ്ടിക്കും ദീപവാഹകനാഡാക്കുന്ന സഹായത്തോടുകൂടി ശില്പിക്കുന്നതിൽ നടക്കുന്നു. ഭേദമാരകെ. നിവേശനസ്ഥാന അഭിം പലമാതിരി ആയുധങ്ങൾ വെണ്മതിളുക്കുന്ന ബഹരും അതൊന്നും വേറെ: റൂതനമായി വന്നുചേരുന്ന ഭേദമാര യുദ്ധമുറകരു അബ്ലൂസ്പ്രൈക്കനാതിൽ ബലംതുല്യ നാരായ സേനാനികളുടെ ഉറ്റാജനകരു ഒരിക്കുതു കേരളം പ്പുട്ടുണ്ട്: കോപ്പുണിഞ്ഞ പടക്കതിരകും സമരമല്ലത്തിൽ ചാട്ടവാൻ ഉത്തസ്കരായി പുറപ്പുട്ടവിക്കുന്ന മഹാവാഹം മരാരാരിക്കുതു്: അവാരിയണിതെന്തു് പവർസ്സേമായ സ്ഥൂമത്തുകായത്തോടുകൂടി നിന്നാലുണ്ട് ഗജവീരന്മാരുടെ ഘണംഘണിക്കുന്നും വേരാരാരിക്കുതു്: കൈകിലിലയിൽ സം ഭീക്ഷണം സാമാന്യങ്ങൾ കൈക്കി ശരിപ്പുട്ടതുന്ന തൃതൃ സംഘത്തിന്റെ ആരവം മുനിയെയായ ഭാഗതു്: എന്ന വേണ്ട, ചുതകിപ്പുറയുന്നതായാൽ ആ നിശാകാലതു് മാനാധൃത്തിൽ ഉണ്ടായ കോലാഹലം അവണ്ടനിയ മായിനുണ്ട്.

തന്റെ അംഗരക്ഷകന്മാരാൽ അന്തരുതനായ സൂച്ച അംഗം ഭ്രംതിന്റെ ഓരോ ഭാഗത്തിലും പ്രത്യക്ഷനായി അററക്കറയവലക്കുള്ള സൂക്ഷ്മമായി പരിശോധിക്കുന്നു. ജോലിക്കാരരുടെ ഏറ്റവും നിസ്സാരമായ പണിയിലും അംഗേ ഹത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മപ്പൂജികുറം ദ്രവ്യമായി പതിയുന്നണ്ട്. പണികളിൽ ഉള്ള കറങ്ങും അപ്പേണ്ണാപ്പോരം ചുണ്ടിക്കാ സ്ഥിച്ചു് അവയെ ശരിപ്പുട്ടതുന്നതിൽ അംഗേഹത്തിന്റെ ജാഗത ഒട്ടം പിന്നോക്കുമ്പോൾ പടപ്പാളയത്തിലേക്കുകാണ്ട

ദേഹം കണ്ണാടി സംബന്ധം സുമ്മുഖം പരിശോധിച്ചു
ഗോഷം ഭൂതരക്ഷയ്ക്ക് നിരമിക്കേണ്ട ഭന്നാൻ പത്രവേ
ക്ഷണം ചെയ്യുന്നതിൽ ഉത്സുകനായ സൗഖ്യത്താണ് അവ
ങടക നിവേശസ്ഥാനങ്ങളിൽ പ്രഖ്യാണംചെയ്തു. ഭൂത
പൊരജീവിക്കും പ്രാകംരംക്രമങ്ങൾക്കും കോട്ടേതിലിൻറെ
ഉപരിഭാഗത്തു രക്ഷകൾക്ക് നിരമിക്കേണ്ട ഭന്നാൻ അ
ദ്വേഷംതന്നെ തിരിതെത്തട്ടത്തു് അവരുടെ നാഡുകന്മാരായി
വിശ്രദിപ്പിക്കുന്നതും സമർത്ഥനായം പാടയിൽ പഴകിയവയും
ആയ സേനാനികളേയും നിയോഗിച്ചുപാടു. ശരൂക്കെടുത്തു
മേൽ ശിലാപ്രക്ഷോപണംചെയ്യുന്നും ഉപകരിക്കുന്ന വലിയ
പ്രക്ഷോപണങ്ങളും കോട്ടേതിലിന്റെ മുകളിലായി അവിട
വിട്ടുമ്പാടിക്കുപ്പെട്ടു. മറഞ്ഞിരുന്ന ചെന്തലാസുങ്കൾ
പ്രശ്നങ്ങൾക്കാണ് സൈരകത്തുപ്രഭാവ വരിഞ്ഞെ വെണ്ണം
ഒരു പ്രാകംരാപരിഭാഗത്തിൽ പാല സ്ഥലത്തും നിന്മിയ്ക്കു
പ്പെട്ടു. ഭൂത്തന്ത്രിന്റെ ചുറവും വിസ്താരമേറിയ കിടങ്ങിനെ
നന്നാക്കി അതിൽ ജലം നിറച്ചു. പരിബന്ധ തന്നെന്നു
ചെയ്യുന്നതു യത്രപൂലം പുത്രനായി പണിക്കിച്ചു് പ്രവ
ത്തന്നേരാഗ്രമാക്കി പ്രതിജ്ഞിച്ചു. ഇതു ജോലിക്കുള്ളിലും
സത്പരഗത്തിൽ നടത്തപ്പെട്ടു. അന്ന് മാണ്ഡിക്കൂത്തതിൽ
രങ്ങ ജീവിയും ഉറങ്ങിയിട്ടില്ല. രാജുഭരണാധികാരിയും
രാജാവുംപോലും നിന്തുയെ ഉപേരക്കിച്ചു് നടക്കവോഡ പ്രജ
ക്കർമ്മിക്കു് ഉറക്കംവയ്ക്കാതെങ്ങനെ.

സൗത്തതാന്ന് അരുന്ദാരനിന്തുക്കുള്ളപുറവിയുള്ള സൂരണ
പോലും ഇല്ല; മുകിലസേനയുടെ വരവിനെക്കുറിച്ചു കേടു
നിമിഷം മുതൽ അഭ്യുഹം ജലപ്രാന്തപോലും ചെയ്തിട്ടില്ല.
ബാസ് ബഹരങ്കു അന്ന് അത്താഴവും കഴിച്ചില്ല. രാത്രി
അഡികം മുഴട്ടി; നേരം മണി രണ്ടായി. അപ്പോഴേക്കും
അംഗീകാരത്തിലെ സമരസാനന്ദപരിശോധന ഏകദേശം
അവസാനങ്ങളെ പ്രാബിച്ചു. ഉദയത്തിന്നുന്നു് സൈന്യവു
ഭാഗി കോട്ടയ്ക്ക് വെള്ളിയിൽ കടന്ന ശരൂവിന്റെ നേരെ

പ്രയാസം തുടങ്ങിമെന്നായിരുന്ന് അദ്ദേഹത്തില്ലെന്നിയും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാഹനമായ അപേക്ഷ സ്വന്നം ചെയ്യുന്നതോടുകൂടി പുരഞ്ജി കൊണ്ട് മുപ്പേരേതെ തീർന്നുചെയ്തു അക്ഷമനായി നിന്നിരുന്നു.

സുൽത്താൻ തന്റെ ആയസകവചവും ഭവാവരം സ്വീം ധരിച്ചു ആയുധപാണിയായി സന്നാലിംഗത്തെ നിന്നു. പുതഃപ്രയാസത്തിന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശനതയെ പ്രതിക്രിച്ചിച്ചു കുറയപോലെ പരന്ന് അണിനിന്നുനിന്നിരുന്ന മഹാസൈന്യത്തെ സുൽത്താൻ വികസിതമായ നേതൃത്വാളാടക്കുടി പീക്ഷണംചെയ്തു സ്നേഹാസ്ത്രനായി നിന്നു. പ്രയാസത്തിനുവേണ്ടതെല്ലാം സജ്ജമായി; പറ ചുട്ടവാൻ അദ്ദേഹം സന്നാലിംഗമായി: ആ മണ്ഡലം പാഠ തന്റെ അരമന്തിലേക്ക് എന്ന നോക്കി, സപ്രജീവി തേശ്വരിരെ കുറിച്ചുള്ള ചിന്ത അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒഴുക്കെ തിൽക്കുടി. ഔദാഹരിക്കാതിന്നുവായി അവകൂൾ എന്ന കാണണമെന്നുള്ള ആരം അനീവിപ്പാളുമായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആരംഘയത്തിൽ ആക്രിച്ചു. അല്ലെന്നേരേതെങ്കിൽ രാജകീയമായ തന്റെ കത്തവുംതന്നേ. റല്ലം മരന്ന് അദ്ദേഹം അവകൂൾ സമീചതേങ്കി പാതയും. ഏതെങ്കുമായിരിയായ ആ കവയിത്രിയോടുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രണയം അതുകൊട്ട് പരിപ്രേക്ഷാരും നിറുലരും ആയിരുന്നു.

അംബ്രായം റ'

പെട്ടെന്ന് ആസ്ഥാനമണ്ഡലത്തിലേക്കു വെല്ലപ്പെട്ടു പോയ പ്രിയത്മക്കു മുത്രാഗമനത്തെ പ്രതിക്രിച്ചു അപവതി വളരെ നേരം ഇരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അപ്പരീക്ഷിതമായ ഫമനത്തിനുള്ള കാരണവും അവർഡിസ്കി

ഉഴവിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. സന്തുഷ്ടിയില്ലെന്നതിൽ ചാരന്തു: അസൂമയമാണി: എന്നിട്ടും പ്രാണനാമൻ എന്ന കണ്ണില്ല. അദ്ദേഹം വെല്ലപ്പെട്ടു് ആസധാനിയിലേക്കു പോയ നിമിഷത്തിൽത്തന്നെ ഒരു ഭിള്ളലും ആ കോമളാം ശരീര ബാധിച്ചുകഴിഞ്ഞു. മനി കാമകാന തനിക്കു കാണമാൻ സാധിക്കയില്ലെന്നാണു ഒരു തോന്തരം അവർ ക്കണണായി. നേരം ഇടക്കിയിട്ടും സൃഷ്ടത്താൻ പ്രത്യക്ഷനാ കന്നില്ലെന്ന കണ്ണപ്പേരും അവളുടെ വേദന ശത്രുണ്ണം പ്രവുദ്ധമായി. അത്താഴത്തിനുള്ളൂ സമയമായിട്ടും ഭർത്താവി നീറ വരവുകാണമാനിപ്പു. അരമനയും അനു നിറ്റിശ്ശു മായിത്തന്നെ കാണപ്പെട്ടു. പ്രാണശ്ശിരനെ കാണാതെ തുകൊണ്ടു് ഗ്രാവവതിയുള്ളും ആഹാരത്തിനു് ഒച്ചിയില്ലാതെയി. അവർ സവർജ്ജം മറനു. നേരം അർഥാരത്തിനേട്ട ടത്ര, എന്നിട്ടും സൃഷ്ടത്താൻ വരുന്ന ധാരാരാജു ലക്ഷ്യം കാണപ്പെട്ടുംില്ല: ഗ്രാവവതി താന്തരായി. മതിഫോ ഹനമായ ആയറിൽ കിടന്നിരുന്ന ദന്തചാത്രങ്ങൾ അംഗ ഔകരിച്ച ഹാസത്തിനാലും കുറിഞ്ഞിച്ചു അവളുടെ അംഗ ഓഡിക്കു സ്വാഗതമാക്കി. ആ ജഗദ്ദൈവിനി ശ്രൂതലു തെരു അഭ്യംപ്രാചിച്ചു. അവർ ഇതികത്തവ്യതാ മുഖ യായി ചിന്താമണിയായി ശയിച്ചു.

നീണ്ട നീലിമകലന്ന് കാടിക്കുന്നും ശിമിലബന്ധ മാരി പാർപ്പിത്തിനീറ സീമ കവിതയു് ഭ്രാന്തതയ്ക്കിഴി തെരു് പരിത്രാസ്തമായി പാർപ്പിത്രാദിശ്രദ്ധനിൽ കാളിമ വ്യാപിപ്പിച്ചു കിടന്നിരുന്നു. സ്വടിക്കുവാസാരണിനെന്നാലും സ്വരംഭാവ ഫാലപ്രഭാവം സേപദവിന്മിച്ചശരി ചൂടിത്തു നന്നാരു കാണപ്പെട്ടു. നീണ്ട കുറത്ര വിശാലമായ ന യന്നാജാളിൽ നിന്നു നിരക്കുളം പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അത്രനിർബ്ബഹി മഞ്ഞതെന്നയും കബശിലാരഭത്തയും ഒന്നും ചെയ്തു. ഉള്ളിച്ചു നിശ്ചാസങ്ങൾ തുടരുന്നുടെരെ എറ ചെട്ടു് അവളുടെ വഭനകമഖനത്തോടുംനാംകി. അവളുടെ

ദേഹാസ്ഥലം വിവുണ്ട്. അനീളഭവമായ ധാസതു ലികംമശം കണ്ണകപുണ്ണമെന്ന് എതു ചെൻകിടാവിനു തോന്തി. പഞ്ചാഗ്രിയങ്ങൾക്കും ശൈത്രത്തു പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന എതു മരിച്ചു അഖംകരിച്ചിരുന്നു സാധനങ്ങൾം ഒന്നുംതന്നെ അവർക്കു ശീതോഷ്ഠാരം ചെയ്യുവാൻ പത്രംപൂർണ്ണമായില്ല. സാത്രലും നന്നച്ചു വളര്ത്തപ്പെട്ടകയാൽ താഴ്ച പടന്ന് ജാലകത്തിന്റെ ഉപരിഭാഗത്തെല്ലും കയറിയ ജാതിവല്ലികളിൽ വികസിച്ചു് വെളിപ്പെട്ട വിരിച്ചതു പോലെ പ്രഭ്രാംിച്ചിരുന്നു കസുമസമുദ്ദം അവളുടെ കണ്ണുകൾക്കും അവയുടെ സൗഖ്യരംഗം അവളുടെ നാസാര സ്വീരങ്ങൾക്കും അനുനദിത്തതു അങ്ങളിയില്ല; സൂചികപ്പാത ഷാളിൽ സുക്ഷിക്കപ്പെട്ടുകയും പനിനിൽ ചെന്നുകൂട്ടും പഞ്ചാളിൽ തട്ടിവന്ന മുളം തന്നെയുംവേച്ചിത്തമായ അവളുടെ ഗാത്രപല്ലവത്തിന്ന് അത്യംഗം നൽകിയില്ല; ഗഗനതലവത്തിൽ ഉയൻ്റ് വിളഞ്ഞിയ നിശ്ചന്നാമെന്ന് ഏക തിരക്കൾ ജാലമാർഗ്ഗങ്ങൾ അകത്തു കടന്ന് ശ്രദ്ധാതലവത്തിലും സപകളുംവരത്തിലും കുമിരാഭിശേഷകം ചെയ്യുന്നതു് എതു തങ്ങൾനിൽപ്പിം അറിയുന്നില്ല; ദ്രോക്ഷംബരിലാ നിമിത്തമായ ചുമരകളിൽ ഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ടുകയും ലഭിക്കുന്നതിനും ചിത്രങ്ങൾം അവളുടെ കണ്ണിൽ പെടുന്നില്ല; ആപവതി പരിഞ്ചമിതികൾ എല്ലാംമരണ്റ് ചലനരഹിതമായിപ്പത്ര കൂടിത്തു ശ്രദ്ധിച്ചു്. അനുനദിത്തമായി ശജാഹാദിത്തയായി തണ്ടൻറെ രമണങ്ങാട്ട സംഭാഷണം ചെയ്യുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനിടയിൽ താൻ ഉച്ചരിച്ച വാക്കുകൾ എത്തനിയാ കുന്നതിനു മുമ്പായി പ്രതീക്ഷിച്ചിരിക്കുതെ അദ്ദേഹം തണ്ടൻ സന്നിധിക്കിട്ടിനും പെടുന്ന് അപ്രത്യക്ഷനായതോന്തു് കലഞ്ഞിയ അവളുടെ ഏറ്റവും മുന്നിയും ശേഖരാത്തെ പ്രാപിച്ചിരുന്നില്ല.

പെട്ടെന്ന മരിയുടെ വാതരു ഇരണ്റ്" മെ പരിചാരിക രഹസ്യംഗാത്രിയായി അകത്തുകടന്നു. ആപവതിഞ്ഞെ

ക്രിമീഴനോടു; അവളുടെ സ്ഥാനിയെല്ലാം തൽക്കലേം പഠായും ചെയ്യും; നബ്ദിടു കമ്മനായികയുടെ ക്ഷമയും ശരീരം മിച്ചു. അവർക്ക് കിടക്കാതിപ്പ് ഇങ്ങനും കൊണ്ടിതനും പഠിച്ചാരികയുടെ കയ്യുടുകുടുംബം പിടിച്ചു് വബേനക്കുകിഞ്ചും ഗാളിച്ചോലിച്ചു.

“എന്റെ മുച്ചലവാം എന്തു വിശ്വാസം ?”

പരിചാ—“തിരുമേനി, നഗരം മുഴവൻ തെ വത്തമാനം പറന്നിരിക്കുന്നു.”

അച്ച—“വത്തമാനമോ ? എന്തു വത്തമാനം ? വേഗംപറ കേരളക്കട്ട്.”

പരി—“ഒരു ശ്രദ്ധിപ്പും ഇങ്ങനോടു പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന എന്നു്.”

“ശ്രദ്ധിപ്പുമോ ? എന്തു ശ്രദ്ധിപ്പും ?” അവൾ വേച്ചമാറ്റിയായി ചോദിച്ചു.

പരി—“മുകിലുചക്കുവത്തിയായ അക്കും മാളവത്തു കീഴടക്കവാൻ ഒരു വാദം വരുമ്പോൾ നമ്മുടെ രാജധാനിയി തന്നിന്നര എറുന്നാഴിക അക്കലേ എത്തിയിരിക്കുന്ന എന്നും ഉള്ള വത്തമാനം പകലേ ഒരു ചാരണ്ണ മുഖം നാശം പ്രവിചേ അറിവുകിട്ടി. ശ്രദ്ധാജ്ഞാടു യുദ്ധത്തി നു വേണ്ട രക്ഷാജ്ഞാളെല്ലാം ശ്രീമഹാത്മിയിൽ നട ക്കുന്നു.”

അപവതിക്ക് സംഗതിയെല്ലാം മനസ്സിലാക്കി. ഒന്നും നിമിത്തമുള്ള ഒരു സംത്രാസം അവളുടെ ലളിതക്രഷ്ണഭരത തന്ത വിറപ്പിച്ചു. ലോകം തന്നെ നേതൃജ്ഞാളുടെ മുഖിയ കരാക്കനാതുപോലെ അവരംക്ക തോന്തി. അതിനിബിധ മായ അസ്യകാരഗത്തിനുള്ളിൽ പതിച്ചയാളവം അ പറക്കണായി. ആ പെൻഡകിടാവു് ബോധരഹിതയായി വിണ്ണം മണ്ണത്തിൽ വിന്നു.

ഈ സ്ഥിതിയിൽ അവൾ വളരെനേരും കിടന്നു. തങ്കാലം അവരെ ബാധിച്ച് അസ്പദമായ നിദ്രയിൽ തിരുത്തു എന്നതാണ്. താഴെ വിവരിക്കുന്ന ഭീകരമായ ഒരു സപ്ലൈക്കണ്ട്. 'അതിവിപുലമായ മുകിലവെസന്റെ' ആകാശത്തിൽ ചുണ്ടു കൊടിക്കുന്നുണ്ടോടും ചെങ്കവറ തുടങ്ങിയ വാലുംലാഡ്ജേഡോടും കൂടി മാണിയ. ദുർബന്ത സ്ഥിരിച്ചു പാളയുമ്പുചെയ്തു. അവളുടെ പ്രിയതമൻ മുളവു സെസന്റെ നേതൃവാചി പുൽചുർ ചൊരഞ്ഞിലും കോട്യൂട്ടുവെളിയിലു കടന്നും ദിനുംസെസന്റെതോടും നേരിട്ട്. അനേന്തരമുണ്ടായ ദേശരായുല്ലത്തിൽ മാളവടക്കാരിൽ മിക്കപേരും മരിച്ചു: ശ്രദ്ധവതിയുടെ പ്രിയതമൻ ഡിനിംഗിലും പോരാട്ടി വൈവരികളിൽ അനേനകും പേരെ ചട്ടക്കി. ഒട്ടവിൽ മുകിലവെസന്റെ നേരം നട്ടവിൽക്കുന്നും ഒരു മുളി അവളുടെ പ്രാണനാട്ടമൻറെ നേരെ പഠാത്തു. അംഗീരം പ്രാണിതിരുത്തുടെ പലവാനംചെയ്തു. ബഹാദുർമുഹമുദ്ദീ ഘംഗ്രേം ചിന്നിലുമായി ഇങ്ങനെ വളരെക്കുറം ഓടിച്ചേപ്പോൾ വിശദമായി ഉണ്ടാക്കുന്ന കുറവാണും കുറവും കുറവും. ഒരു വാദിക്കി ഒരു വാദിക്കി ഒരു വാദിക്കി ഒരു വാദിക്കി ഒരു വാദിക്കി ഒരു വാദിക്കി. അപ്പോൾ ആ മാർത്ത്രദിവസം ഒരു വലിയ നീളം മുകി കൂദായിൽ ചെന്നു മോക്കനാതായി കാണപ്പെട്ടു. ശ്രദ്ധവതിയുടെ കാമുകൻ മൗച്ചറം തിരിഞ്ഞെതാട്ടവാസ് ദാ വിച്ഛു. അവിടെയും ഭരിറാക്കുന്നി പ്രതിബെന്നുമായിവാനും. ഗതുന്തരമില്ലാതെ ബഹാദുർ ഭ്രതത്തിന്റെ കൂളിയിൽക്കുന്നും രക്ഷപ്പെട്ടവാനായി കായലിൽചുട്ടി. അ ഒദ്ദേശം വീണ്ടും പൊങ്കിയതായി കാണപ്പെട്ടുണ്ട്. ഭ്രതം പെട്ടുണ്ട് അപ്പത്രക്കഷന്തായി. അഭ്രത നിമിഷത്തിൽ അതു തന്റെ മുവിൽ നിൽക്കുന്നതായി ശ്രദ്ധവതിക്കുണ്ടോ നീ. ഭ്രതം അതിവിനിതനായി തന്റെ പ്രണയപ്രാത്മ നബേജ്ഞാവെന്ന് നമ്മുടെ കമ്പാനായികക്ക തോന്തി. അവർ ഒരുംധനത്താട്ട ഭ്രതത്തിന്റെ പ്രാത്മനങ്ങയെ നി

விழு. அதுக் கந்தக்கடி வினாக்கலை மிதிகரம் உண்டுதான் என்று பாஷ்சைக்கூடி பூத்துக்கூடிக்கொள்ள அபவதியை கூறிக்கொயில் முன்னாட்டுத். அதுபற்றி அதுதான் காலத்தாலேயும் கொடுக்கும்.

உருக்களூக்குவிடுமாய் முவலாவதென்றால் விரியூன் அயரதென்றால் குடி அபவேவு தன்ற ஸமீபத்து தனை நித்திகளுடு நமதை கமாகாயிக் களா. ஸாயுமதி யாய் பரிசொரிக் கிராதுக்காள் ஹஸ்ஸை சோலிழு.

“திருமேனி அவிடுன் உருக்கத்தில் உருக்கை நில்வி திழுதெனில், வழு தூப்புப்பாயும் காளோ?”

அபவதி—“அபவேவா ணைக் குதை யேகாரஸபச்-ங் களா. அது ஏனை வழுதை பரிமேலிழு. ஏது தாயாலு, நமுக்க அவி தூப்புப்பக்கமலையான் அதுகொள்ள தெலியுள்ளது.”

பரிசொ—“ஸபவ்-ங் குப்புவா வாஸுவமலூ. உருக்கத்தில் குதைப்புதோ காளா, அதெலூவா வகவஜூன் துட்டுயியால் அதினே ஸமஞாதா. வுமா வழுதும் விசாரிழு” தூப்பாடு மங்கினை ஜூலிழுக்கை நூல்.”

அப—“அதூ அபவேவா, முகிலங்குமாயுத்தி யுலு அதில் பூியதமன் விஜயம் ஸில்லிக்கமென் தோ ஸாவிழு.”

பரி—“அவிடதெத் பரிமேல் கொள்ள ஹஸ்ஸை தோ ஸாக்கான். பொன்னதூப்பாள் மஹா யிராய கூர யோல்வாவானா?”. பூஞ்சுக்கூடிலூவா வலிய கூதி யோட்டுக்குடி அபேக்குமதெத் ஸ்ரேவாக்கிக்கள்ளன். அவிடதெத்துக் கேள்வி அவற் தாங்குடுக் கீவான குடி உபேக்குக்கூ. கூலிலே அல்லுப்புஸமயத்தினத்தில் அவுதிக்காயில் படயாட்டிக்கரம் வான பேற்காது.”

അപ—“അവതിനായിരം പടയാളികളോ എവിടെ ? ന്മാട സൈന്യം അതു വലുതല്ലേണാ.”

പരിഹാ—“ഇപ്പോൾ തന്മുരാൻറെ വക്കിയിൽ ഉള്ള സൈന്യത്തിനം ചുറുമെ വരാൻ പോകുന്ന യുദ്ധത്തിന് ഒരു പുത്രനായി അവതിനായിരം പേരെ പട്ടാള ത്തിലെടുത്തു. അവരെല്ലാം വരുളം കണ്ടവുമായി കോ ടിജ്ഞകളും വന്നിട്ടുണ്ട്. കൊലത്തേതു പട നീങ്ങാൻ വേണ്ട എപ്പുംകുള്ളില്ലാം അവിടെ ചെയ്യു കഴിതെന്തു. എല്ലാത്തിനം തന്മുരാൻ മുമ്പിട്ട് നിന്ന തന്നെ കാ ഞ്ഞാർഥം നടത്തുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് രാത്രിയിൽ അടുത്തത്തിനു പേരിലും എഴുന്നള്ളാണ്ടത്തു”

അപ—(പരിമേരതോടെ) “അഭ്യേഷം ഇങ്ങനെ വരാതെ തന്നെ യുദ്ധത്തിനു പോകമോ. കോട്ട രക്ഷിക്കാൻ വേണ്ട സൈന്യത്തേതു ഇവിടെ നിന്തുകയില്ലോ ?”

പരി—“ഇവിടെ മുമ്പും മുപ്പുതിനായിരം പട്ടാളക്കാൻ കോട്ടക്കാക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കയാണോ”. പുതിയ പട്ടാളക്കാവരദയാണോ യുദ്ധാര്ഥിനു കൊണ്ടുപോകുന്നതു. തിരമേനിയെവന്നു കാണാതെ തന്മുരാൻ പോ രിന്പുരപ്പെട്ടെന്നു തോന്നന്നില്ല.”

അപ—“എന്തോ അതുനിധുച്ചിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. രാജുത്തിനു നേരിട്ടിരിക്കുന്ന മൂർഖ വിപത്തിൽ അഭ്യേഷം മററ സകല കാരുണ്യങ്ങളും ഉറക്കം. മൂർഖ യുദ്ധത്തിന് പഴക്കവും പരിചയവും ഉള്ള സൈന്യശാഖയും നമ്മുടെ വേണ്ടിവോളം ഉണ്ട്. സേനയെ നയിക്കാൻ അവരെ അശ്വത്ഥായും മതിയായിരുന്നു. തന്മുരാൻ തന്നെപോണമെന്നണ്ടോ ?”

പരി—“അതെല്ലാം തിരവുള്ളിപ്പോലെയല്ലെന്തു നടക്ക മോ ? വേണമെന്നും വേണ്ടെന്നും പറയുന്നതു ? തിരയുണ്ടും എത്തിയവായുണ്ടോ ? തന്മുരംട്ടി നിർബന്ധി

ചും അന്നസരിക്കമായിരിക്കും. എതാക്കാലും തിങ്ക
മെന്നി പേടിക്കേണ്ട, തന്മുരാൻ ജീവിച്ചുവരും.”

അപ—“നേരം എക്കുദേശം ഇതുപറ്റ നാഴികയേംബും ആയി:
നീ ചെന്ന് തന്മുരാൻ എത്രുചെയ്യുന്ന എന്നറി
ഞ്ഞുവാഃ നിവൃത്തിയിൽബേക്കിൽ അഭ്രമത്തെ ഇത്യല്ലട
അതിൽ യുലത്തിനയക്കാതെ നോക്കുണ്ടാം. എന്നെന്ന്
പ്രഭയത്തിലൊരു ഭൂരി കടന്ന കുടിയിരിക്കുണ്ട്.
കരിച്ചുമുന്നു കണ്ണ ആ സ്പർശം മുള ഭൂരിക്കും, മുഖം
പ്രീടിത്തുകയും ചെയ്യുണ്ട്.”

“അടിയൻ പോയി അനേപച്ചിച്ചു വരാം. തന്നു
രാട്ടി പരിശോധിക്കാതെ ഇവിടെ ഇരിക്കുണ്ടാം.” ഇം ഹാക്കക
ജോട്ടുട്ടി അപചേദവാ ബലുപ്പേട്ട ഭർത്തിവേക്ക നടന്നു.

പരിമാരിക പോയ ഉടൻ തന്നെ സുത്താൻ,
തന്നെ പ്രിയതമയേ കണ്ണ വിടവാഞ്ചനാതിനാളി അവ
ഒരു മറിയിലേയ്ക്ക് ബലുപ്പേട്ട കടന്നെ ചെന്ന. അപവതി
ഇപ്പോൾ തീരുവേണ മുളം പരമസങ്കടം അനുഭവിക്കുന്ന
യിങ്ങനും. പ്രാണമുയസിയുടെ ഇം അവസ്ഥ സുത്ത
തന്താൻറെ ആത്മശക്തിയെ നിലേപ്പം നിലിപ്പിച്ചു. അഭ്ര
ഹം സ്ഥാപത്തിനു അമിച്ചു; എന്നാൽ ബുദ്ധിമുദ്ദം അഭ്ര
ഹത്തിന്നെന്നു സ്പരശതെ പ്രതിബന്ധിച്ചു. അതുപെട്ട്
മായ നേത്രങ്ങളോട്ടുടർന്നു അഭ്രമം കാറ നേരഞ്ഞയ്ക്ക് അം
വാളുത്തതനെ നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു. എന്നാൽ സംസ്ഥാ
നവത്തെ ദയപ്പേട്ടുള്ളൂ ആ വിപത്തിനെപ്പുറിയുക്കു
ബോധം പെട്ടുണ്ട് അഭ്രമത്തിന്നു ചുഡയത്തിൽ ഉണ്ട്.
സുത്താൻറെ ദൈയന്ത്രം പുനർജീവിച്ചു; ഒരു കക്കശേ
സ്പരഞ്ഞിൽ അഭ്രമം അപവതിയെ സംബേഖ്യനംചെയ്തു.

“ഛാഗനേ, തോൻ ഇതാ രിക്കരു കുടി യുലത്തിനാ
പോകുണ്ട്.”

അപ—“യുലത്തിനോ ഇതുവാണ അവിടുന്നഫോ
ക്കാൻ പാടില്ല. അടിലേക്കും അവിടെത്തെ അന്നവും

അംഗൾ എനിക്ക് നിപുണത്തിൽപ്പാണ്. അവിട്ടന്ന പോക
യരു

അദ്ദേഹം ദ

അച്ചവതി വികാരത്രജ്ഞതയായി പ്രാണനാമശ്രംഗം
തിരക്കേണ്ടിയിൽ പറവിപ്പിച്ചിട്ടുകൊണ്ട് ഒരു ശിള്ളവിനെ
പോലെ കരഞ്ഞു. എന്നാൽ ഒരു നിമിഷങ്ങനേരതെ
വിളംബവും ബാസ് ബഹുമുഖിയും ആപത്തികരമായിരുന്നു.
അദ്ദേഹത്തിന് അവിടെന്നിന്നും വേഗത്തിൽ പോകണമെ
നാണായിരുന്നു. എന്നാൽ തന്റെ പ്രാണപ്രോധനസിരേ
പിരിയാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏഴുഭ്യും അന്നവലിച്ചില്ല.
അവളുടെ ചിന്മാരീതിയിൽ കേശഭാരതൈ സ്പകരാംതുല്വി
കളാൽ തലോടി തുകികെങ്ങാണ് അദ്ദേഹം പോകാൻ
അന്നവാദത്തിനുപെട്ടില്ല. എന്നാൽ അവർ ഒരു ശിള്ള
വിനോദ്ധും മക്കടമുണ്ടി പിടിച്ചു.

“ബാമനേ എനിക്ക് പോകാൻ അന്നവാദം തന്ത്രം.
ശരവിനെ തകർത്തണ്ണേം എന്നും പ്രാണയാരവും പേരി
കൊണ്ട് നൊന്ന് എത്രയും വേഗത്തിൽ തിരിച്ചെത്തി
ക്കൊള്ളണം.”

അച്ചവതി അതു കെട്ടില്ല. രോഭനം നിശ്ചിതമാ അവ
ക്കുടെ കണ്ണുകൾ വീണാം. മെല്ലെ അവരെ പഞ്ചത്തിൽ
കിടത്തിയിട്ട് ബാസ് ബഹുമുഖം പോകാനായിതിരിക്കുന്നു.
മുന്ന് നാലടി മുരുങ്ങാട്ടവച്ചിട്ട് അദ്ദേഹം തിരിക്കുന്നോക്കി ;
അച്ചവതി നേരം തെട്ടിയുണ്ടാം. ഏഴുഭ്യും തുല്യജന ഒരു
രോഭനം അവളുടെ അധിവൃത്തത്തിൽ നിന്നും പൊട്ടിപ്പും
കൂടി. അവർ വീണാം ബോധവരധിതയായിത്തീന്നു.

രാജാവും സ്വപ്രയസിയെത്തന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ട്
നിന്നും. അദ്ദേഹജനിന്റെ കവിഡത്തക്കാളിയിൽക്കൂടി കണ്ണു

നിർ ധാരമുറിയാതെ ഒഴുക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. എന്നാൽ കത്താ വ്യൂതിഞ്ചേരി ആവഡപാനം അംഗീക്കരണത്തെ യുദ്ധാങ്ഗംതും ലേക്ക് വലിച്ചു. വീണ്ടും സുശ്രദ്ധത്താൻ പുബല്പുട്ടവാൻ തിരിഞ്ഞെ. അഞ്ചുവാടി മുന്നോട്ടുവച്ചു; പ്രണയിനിന്ദയും അവ സാന്നമായി കാണുമായാൽ അപ്രതിരോധ്യരും ഒരാൾ അദ്ദേഹത്തെ മൂളക്കി. നേന്നുടി രാജാവും തിരിഞ്ഞും പ്രിയ തമയുടെ ശയാനമായ ആകൃതിനെയും സമീപിച്ചും അവളുടെ കോമളമായ മുഖത്തു നോക്കി അഗ്രത്യാരാ ഒരു ശിശ്രൂവി നേരോപാദവ പൊട്ടിക്കരിഞ്ഞെ.

“തിരുമേമ്പി, ആത്മംവാൻ നഗരത്തിൽനിന്നും ഇഷ്ടപു തുളിയിൽ അക്കലെ ഏതുക്കുംഭിന്നതിരിക്കുന്നു.” എന്ന് ഒരു തന്റെ രണ്ടു മുന്നു തവണ അദ്ദേഹത്തെ വാമ്പിച്ചുചീഴ്ചു.

രാജാവും അതുകേട്ട് പൊട്ടനാനവേ ടുറത്തിനാണി പാതയുംപോഴി; അദ്ദേഹം പിന്നിലെയും തിരിഞ്ഞെ നോക്കുകപോലും ചെയ്തിപ്പി.

പഴശ്ശേള്ളുട്ടു മണ്ണഘാത്തിയിലുള്ള ഒരു തക്കാതകിട്ടു പോലെ ബാലസുഞ്ഞും പൂവാവലമിവരത്തിഞ്ചേരി ഉപരി ഓഗ്രത്തിൽ പ്രത്രക്ഷമനായി. മാണ്ഡു നഗരത്തിൽ മുന്നു നാഴിക കിഴക്കുള്ള ഒരു കുന്നിഞ്ചേരി താഴുവരയിൽ മുകിലു സേന പാളയച്ചിച്ചു കിടന്നു. കുന്നിഞ്ചേരി മുകൾപ്പുരപ്പിൽ സെസ്റ്റ്രാധിപത്യായ ആത്മംവാൻഡ വിചുലമായ വന്നു വേദ്യമും വൈഴച്ചെഴു വിള്ളണി. ഏകദേശം മുന്നു ചതുര ശ്രൂഢിക്കുറം വ്യാപിച്ചിട്ടിരുന്നു. ആ മുട്ടാം കുടാരത്തിനും പ്രധാന മാരി നാലു പ്രദേശങ്ങൾ പ്രാരംഭം ഉണ്ടായിരുന്നു. മൂന്നു നാലു വാതലുകളിലും മുഖരണ്ടു ചാരാവുകൾ വീതം കാവൽ നിന്നും നിന്നും. മുട്ടാരത്തിനു ചുറ്റം ഇങ്ങനുത്തിനാകരം നിന്താൻ കുത്താ അഞ്ചികരം ഘടിപ്പിച്ചു കുബി കർക്കൊണ്ടു വേബി തീരിഞ്ഞു. ഇങ്ങനുത്തിനാകളുടെ മുകളിൽ ഒരേം കുന്നം വീതം നാട്ടപ്പെട്ടിരുന്നു. വിലാദയറിയ മുത്തുകൾ

പതിച്ച പട്ടാംബരങ്ങൾക്കു് വസ്തുവേദ്യമന്ത്രിന്റെ പ്രവേശനപ്രാരംഭം മറയ്ക്കുപ്പെട്ടു. വൈദിക്കിയിൽച്ചെയ്യു ചന്ദ്ര ക്ഷലകർക്കാണ്ടു് ക്രാരത്തിന്റെ ഉച്ചരിംഗമമങ്ങളം അലം കൂത്തമായി കാണപ്പെട്ടു. സൈന്യാധിപരൻറെ അംഗരക്ഷ കമ്മറായ നാനുര ഭന്നായം മററ മുത്തുരോളം പടയാളി കളിം മാത്രമേ അദ്ദേഹത്താടക്കായമിച്ചു കനാണ്ടെ മുക ഇൽ വാസം ഉറപ്പിച്ചിരുന്നുള്ളു. ശ്രഷ്ടിച്ചു സൈനിക നായം ഉപസേനാനികളിം താഴുവരയിലുള്ള സമതലപ്രദേശത്തു പാളയമടിച്ചു കിടന്നിരുന്നു. പരിസ്ഥലപ്രദേശത്തു് സമരസൈക്രമജ്ഞ ഒരു സ്ഥലംനോക്കി വൃക്ഷനിമ്മാണം ചെയ്യണമെന്നായിരുന്നു ആദംബരാണ്ടെ ഉദ്ദേശം. വൈരി കളിംട ബലധൂം സമരസന്നാധികളിം ഏതു കണ്ണ വിപുല മാണസനാറിന്തു് വരവാൻ മുകിലഭസനാനിചാരന്നാരെയും നിരയാറിച്ചുയച്ചിരുന്നു. ചാരന്നാർ അപ്പെട്ടുനാന്നാരായി ഒറപ്പെട്ടു് സമീപപ്രദേശങ്ങളിൽ ഒളിച്ചുനടന്നവകിലും പകൽ താതൊരു ആമുഖം സഹലമാകയില്ലെന്നുകണ്ടു് തങ്ങളിട പ്രവർത്തനങ്ങളും നിശ്ചാകാലത്തെത്തു് അവർ മാറ്റിവച്ചു.

സുഭിൽലമായ ധാരയ്ക്കുംഡേശം ഭന്നാർക്കു് ശംത്ര നാഫേക്കിതമായിരുന്ന വിത്രമത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചു മാത്രമായിരുന്നു മാണ്ഡിനഗരത്തോടടുത്തു് ആദംബരാണ് സേനാനി വേശം ചെയ്തു്. ഒരു ദിവസത്തെ വിത്രമത്തിനാശഭേദം മുഖം തുടങ്ങാമെന്നും അദ്ദേഹം തീർച്ചപ്പെട്ടതിയിരുന്നു.

മുകിലഭസനയും അതിന്റെ നായകനും അവരുടെ പാളയസ്ഥലത്തു അവിലുംനിന്നും സുവം അനുഭവിക്കുന്നു. മാളവ സൈന്യത്തിന്റെ സമിതിക്കുന്നാണെന്നു് ഈനി നമ്മകു അനേപാഷ്മികാം. തങ്ങളിട നാടന്നായ സുര്യ തതാണ്ടെ ആശ്വരയെ പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു് മാളവ സൈന്യം പ്രസ്ഥാനാനുവമായി ചൂവ്പെട്ടാരത്തിൽ നിന്നും

ଯାଇ. ବ୍ୟାସ'ବ୍ୟାକ୍‌ ଫ୍ରେଡ୍‌ସିଙ୍ଗେ ସମୀପତ୍ରନିଃସଂ
ପାଞ୍ଜଣ୍ଡ' ଏବଂ ଶାକ୍‌ବିଦ୍‌ପାଠ ଦେଖାଇ ପ୍ରତିକାଳୀନର
ତଥାତାଟକତିକାଳୀନ. ନୁହିଲାକାଳୀନ ବ୍ୟାକ୍‌ପ୍ରେକ୍ଷଣ
କାଳର କରିବିଲୁଗାତ୍ମକ ଚାକିକାନ୍ଦି ବେଳାନ୍ଦିର
ତିର୍ଯ୍ୟକ ଏହିପାଠକାଳୀନର କବାଳ ଗ୍ରହଣ
ପ୍ରେକ୍ଷଣ. କେବିତ୍ରଣାକାଳୀନ ବାଲ୍ପିଶେଷଜ୍ଞକାଳୀନ
ଜ୍ଞାନକ୍ରମକାଳୀନ ପଦ ଦେଖାଇଲୁଗାତ୍ମକ କିମ୍ବାକାଳୀନ
କ୍ରମି ବେଳାନ୍ଦି ମେଲୁଗାତ୍ମକ ଅନୁରାଗିତ୍ୟ. ଆମିରେଣୀ
ଦେଖାଇ ପ୍ରତିକାଳୀନ କୋଟିବାତୁକାଳୀନିଃସଂ
ପ୍ରେକ୍ଷଣରେ ଆମାଦାଶିକ ବେଳାନ୍ଦିପାଠ ଆଶ୍ରୟାଗ୍ରହନୀ
ରହୁ ରହି ଚାରିମାଳା ଶୈଲ୍ପିଗାତ୍ମକ ବ୍ୟାସ'ବ୍ୟାକ୍‌
କାଳର ସାମାଜିକ ଏହିପାଠକାଳୀନର କାଳରେ
ବ୍ୟାକ୍‌ପାଠକାଳୀନର ପାଠକାଳୀନର କାଳରେ.

“ପୋକାନ୍ତିକାଳୀନ, ଅନୁଭବାନ୍ଦି ମୁକିଲପ୍ରତଳାଛି
କାଳିର କୁଳ ନାଶିକ ଆକଳନାଯି ପାତ୍ରଯନ୍ତିପ୍ରାଚୀରି
କାଳୀନ. ଅନୁକୋଳିକ ମୁକାନ୍ଦିଫୁଳାଭ୍ରତିଜୀବିଜ୍ଞାନ
ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଦେଖାଇଲୁଗାତ୍ମକ ଯୁଲୁତତିକାଳୀନ ବେଳାନ୍ଦିପାଠମାତ୍ର
ରହୁ ନମ୍ବାନଂକୋଳି ନନ୍ଦକାଳୀନ ବ୍ୟୁଧରବନରଚୟାନ୍ଦିର
ଅନୁକୋଳି କାଳ ସଜା କରିଲୁଗାତ୍ମକ କ୍ରମିତବେଳାନ୍ଦିର
କାଳୀନ,” ଏହାର ଆମାର ତିକମଳ୍ଲୀରିତ୍ୟ.

ମୁକିଲବେଳାନ୍ଦି ଆମାଦାଶିକ ବିଶ୍ଵମଂକଣିତର୍ଯ୍ୟର
ଯୁଲୁତତିକାଳୀନ ପ୍ରାଚୀରିମାନାଯିତାନ୍ଦିର ମାତ୍ରବେଳାନ୍ଦିର
ବିଭାବର. ଆତିକାଳ ଆମ୍ବେଦିକାଳ ଦ୍ଵାରା ରତନିକାଳୀନର
ରହୁ ନାଶିକ କୁରତାଯି କେକାଲିଲାଯୁନ୍ଦ୍ରିତ୍ୟାନ୍ଦିର ବେଳାନ୍ଦିର
ଆମୀନିରତି ଶରୁକାଳୀନ ଅନୁକ୍ରମାନ୍ଦିର କାର୍ତ୍ତିର
କାଳୀନ. ଦେଖାଇ ଆମାଦାଶିକ ପ୍ରାଚୀରି. ନିମିଷଂଦେହାନ୍ଦି
ବ୍ୟାସ'ବ୍ୟାକ୍‌ ମୁକିଲବ୍ୟାକ୍‌ ଅନୁଶମନାନ୍ଦି ପ୍ରତିକାଳୀନର

ക്ഷീച്ചു' ഉത്കാര്യാഭവിതനവുമിനിന്. സമയം മലപ്പാ ഹ ക്രതാട്ടത്തിട്ടം മുകിയപ്പുട വജന ലക്ഷ്മണതാന്നം കണ്ണില്ല. ശത്രുവിന്റെ ഉദ്ദേശമെന്തെന്നും അദ്ദേഹത്തിൽ ഉറുമിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ശത്രുനിശ്ചാരകാലത്തു അപ്പു തീക്ഷ്ണിതമായി തന്നെ സ്ഥാനംവാരത്തെ ആകുമിക്കാൻ ഉറച്ചിരിക്കയോണനും ടെവിൽ അദ്ദേഹം തിർച്ചയല്ല ടുതി. അങ്ങനെ രോക്കുമണം ഉണ്ടാക്കുന്നപക്ഷം അതി നെ തുടക്കാൻ വേണ്ട കാരണങ്ങൾ ചെയ്യുവാനായി മാള വാധിപ്പാൻ ഉല്ലുമ്പാറാ തുടന്നു.

പക്ഷം മഴവൻ അതുകൂട്ടാവോടെ പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടു അതിനും പരമാസ്തീയിൽ മറഞ്ഞു. നിശാ പിശാചിതന്നെന്നു കൂളിനിച്ചോളാളത്താൽ ലോകത്തെ അതു ക്ഷാഖനും ചെയ്തു ആനുദാനത്താണ്യവം തുടങ്ങി. രണ്ട് പാളയ സ്ഥലങ്ങളിലും ദീപങ്ങൾ പ്രോഷപ്പിച്ചു. മുകിലനും മാള വിയന്നായും നിലാധിനന്നാരായി ഉജക്കലിക്കുമോടു കൂടി തന്നെനു ആ രാത്രി കഴിച്ചുകൂട്ടുവാൻ നിശ്ചയിച്ചതായി കാണപ്പെട്ടു. മുകിലനുകൾ ആശക്കാണ്ടം മാളവീയാശകൾ ഭീതിക്കൊണ്ടം ഉറക്കം വന്നില്ലെന്നും ഒരു പരമാത്മ മണ്ഡ്രം. തന്നെ പരിപാവന പ്രണയപാതുമായ പ്രയസി യുമായുള്ളതു സെപ്പരസല്ലാപത്തിനിടയിൽ വിചാരിച്ചിരി കാതെ യുദ്ധമല്ലെന്തിൽ ചാട്ടവാൻ തന്നു പലായനും ചെയ്തിച്ചു ആ ഭൂമിയിയേ റാത്രം ബാസ്സ് ബഹുമുഖിയെന്നു എടുത്തു തവിച്ചു. ഭോധനവിത്തായി കിടക്കേ താൻ ഉപേക്ഷിച്ചു പോന്ന ആ ക്രമാഹനാംഗിയുടെ അവനുമുഖ്യ റാത്രം അദ്ദേഹം അതിഭീനന്നായി. വാസ്തവത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനെന്നു ചിന്ത പ്രയസിയുകയും യുദ്ധത്തിനും റായും മണ്ഡലു ചുണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നു.

മുകിലപ്പുാളയത്തിൽ അരുദംവാന്നെന്നു കൂടു നേരെ വിപരീതമായിരുന്നു. ചെറപ്പുത്തിലേ പേരരത്തിള്ളപ്പുകൊണ്ടം ആവിവേകം കൊണ്ടം ആ യുദ്ധസേനന്നാനി മുതിനകം ശാ

നേകം ആകാശേക്കാട്ടകൾ കെട്ടിക്കഴിത്തിരിക്കുന്നു. അങ്ങ് കൂടുതൽ പ്രധാനോദ്ദേശം മാളവത്തിലെ രാജധാനിയെ കുറ്റി ലാക്കണമെന്നായിരുന്നു.. പാതിരാവായപ്പോൾ അയാൾ പെട്ടുന്ന് ഉണ്ടാക്കുന്നവരുടെ തന്റെ കിടക്കലിൽ ഇങ്ങനു കൊണ്ട് പീർമ്മഹമാരിനെ കൊണ്ടുവരുവാൻ ആശാം പിച്ചു. പീർമ്മഹമാരി ആദംബരവുടെ വലതു കുളം ഏതു കർമ്മത്തിലും മടിയില്ലാത്ത നീചനം ആയിരുന്നു. സൈ നൃഥിപതിനു കല്പനയനുസരിച്ചു് ഒരു ദിനും പീർമ്മഹ മാരിന്റെ ഉറക്കരയിലേക്കുവോയി. രാത്രിയിൽ പെട്ടുന്ന ണഭായ ഈ ആഹപ്പാനും നിമിത്തം മഹമാരി നേര് ശാഖ നും, വലകളപ്പെട്ടു ജമാളായ ആദംബരവുടെ വാസ്തവ അപു തൈയെപ്പറ്റി നല്ല നിയുചമുണ്ടായിരുന്നു ഈ ദിവസക്കാൻറെ ഏതുവയ്ക്കിൽ പല ദില്ലുകളും കടന്ന ക്രൂരതിരുന്നില്ല. ആട്ട മിന്റെ ആനക്കുല്യം നിമിത്തമായിരുന്നു, മഹമാരിനു് ഡാക്ക മിന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ പ്രവേശനവും ചുങ്കവത്രിയുടെ തീരുവു കൂടുവും ലഭിച്ചുതു്. എന്നാൽ അന്നായാൽമാവായ തന്റെ ഉപകരംവിന്റെ അസ്ഥിരം സ്വഭാവത്തിനു് പെട്ടുന്ന മാറ്റം സംഭവിക്കുമെന്നുള്ള ധാമാർത്ഥം ചിഹ്നമാർത്ഥം വിസ്തരിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നു.

ഉത്തരവിന്റെപടി പീർമ്മഹമാരി ഉടൻ തന്നു ആദംബരവുടെ ക്രൂരത്തിൽ, എത്തി ആക്ഷാരമനുസരിച്ചു് സേനനാ നിയേ വണ്ണഞ്ചി നിന്നും.

“മഹമാരി ഈ ചാതിരാത്രിക്കു് നിങ്ങളെ ഇവിടെ വരുത്തുവാനുള്ള ഘോത്തവെന്നുനു നിങ്ങൾക്കുള്ളിക്കാൻകൂടി യുമോ? എന്നു് ആദംബരവും ചോദിച്ചു്.

പീർ—“വിചാരിച്ചിരിക്കാതുള്ള ഈ കല്പനയിൽ എനിക്കു് വലിയ അത്രാക്കരംമാണണഭായതു്. ഈ അസമയത്തു് ഇങ്ങനെ എന്നു ഇവിടെകൊണ്ട് ചരഞ്ഞക്കുവണ്ണം അതുപൂർണ്ണമായ കാഞ്ഞമെന്നന്തുവിക്കാൻ അശുക്രമായിരിക്കുന്നു.”

അതും—“മഹാശ്രദ്ധ തൊൻ നിഞ്ചാർക്ക വലിയ ഉപകാര അംഗം ചെയ്തിട്ടിട്ടണ്ടെങ്കിൽ വാസ്തവം നിഞ്ചാർക്കം അളളുവിനും നമ്മുടെ മറ്റ പരിചിതനാർക്കും, നല്ല പോലെശരിയാമെന്നെങ്കിൽ താണും. അതിലേയും” യാ തൊയ പ്രത്യുപകാരവും തൊൻ ഇതുവരെ നിഞ്ച ഭോട്ട് അവശ്രദ്ധപ്പെട്ടിട്ടില്ല. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ അതും അവശ്രദ്ധപ്പെട്ടവാനാണും തൊൻ നിഞ്ചക്കെഴു ബിടെ വരുത്തിയതും.”

പീർ—“അവിട്ടനും എനിക്കുവെയ്തിട്ടുള്ള ഉപകാരങ്ങളെ തൊൻ രൈകലും വിസ്തിച്ചിട്ടില്ല അതിലേയും എന്തുംപ്രത്യുപകാരം വേണമെങ്കിലും ചെയ്യാൻ തൊൻ സദാ സന്നദ്ധമാണും. അവിട്ടനു കല്പിക്കാത്ത താമസമെയുള്ളു; തൊൻ എന്തും വേണമെങ്കിലും ചെയ്യണം.”

അതും—“മരറാനും തൊൻ പോദിക്കുന്നില്ല. തൊൻ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഇണങ്ങാർക്ക സ്വഭാവമായി-നിഞ്ചാം എനിക്കു മാണധനഗരം തരണും. അതു മാത്രമേ തൊൻ അവശ്രദ്ധപ്പെട്ടുന്നുള്ളൂ.”

സേനാനായകൻറെ ഇള വാക്കുകൾക്കു് പീർമഹ മഹാശാത്രപരവരശനായി മിചിച്ചുനോക്കി. ടെവിൽ അയാൾ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

അവിട്ടതെങ്കു് ഇപ്പോൾ ഉള്ള പദവിയം പ്രതാ പവും പ്രദാനം ചെയ്യു ആ ഇന്ത്യപരിശീലനനാ മാളവത്രത ഇം അതിന്റെ രാജ്യാനിയേയും അവിടത്തെ കൂട്ടിൽ എ തനിയുണ്ടും. സർവ്വക്കതൻറെ കാരണപ്പുവും അവിടത്തെ പരാക്രമവും നമ്മകു് പുർണ്ണമായ വിജയത്തെ ഉണ്ടാക്കം. അതിനായി തൊനും അവിടത്തെ മറൈള്ള ത്രിന്യാസം തുക്കിയെ ജീവനെന്നും സന്ദർഭിനെന്നും ബാധിക്കണമാൻ സന്നദ്ധമായമാണും.”

ആരം:—“മഹമാർ മുഴ തലയണ്ണയെ നിങ്ങൾ കാണാനില്ലോ? രാത്രി ഇതുവരും നേരമായിട്ടും എഞ്ചൻ അസപ സമചിത്തനാണി ഇതിനെ അങ്ങങ്ങളുമിങ്ങങ്ങളും മാറിയും മറിച്ചും ഇട്ടതനെ സമയം കഴിച്ചു. ഞാൻ എൻ്റെ കിടക്കണിൽ പബ പ്രാവദ്യം ഇങ്ങനും കിടക്കാം പരിക്ഷിച്ചുനോക്കി. എന്നിട്ടും നിങ്ങാഡേവി എൻ്റെ മുഴ കൊണ്ടിച്ചു നേരുങ്ങളെ അന്ന ഗ്രഹിച്ചില്ല. മാളവത്തിലെ അവസാനമില്ലാത്ത സമ്പത്തിനെപറി എഴുപ്പാഴം ഓമ്പിച്ചു കൊടംകു. പരാങ്കമത്തിൽ നാം മുമ്പനാരാണ്. ഇംഗ്ലീഷ് ദൈവത്തിനും പ്രാത്മനയും നിമിത്തം നാം വേഗത്തിൽ മാളവത്തിൻ്റെ അധിപനാരായിത്തിരിക്കും.”

പീഠി:—“അവിട്ടെത്തെ കല്പന എഴുപ്പാഴം എൻ്റെ ഏദേ തതിൽ കടികൊള്ളും. മാണ്ഡുന്നരം പിടിച്ചുടക്ക വാൻ എന്നാൽ കഴിയുന്ന എല്ലാ സാഹസങ്ങളും ഞാൻ ചെയ്യും. അതുകൊണ്ടും അന്നമാറ്റത്താൽ നമ്മുടെ പരിഗ്രാമം സഹവമായിത്തുകയുംചെയ്യും.”
പീഠിമഹമാർജിൻ്റെ വാക്കുകൾ ആരംഖാൻ എം യത്തിൽ വലിയ ആശ്രമാസം നിഃക്രി. അയാൾ പ്രസന്ന വദനനായി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു.

മഹമാർ:—“നമ്മുടെ ഭക്തിയുടെ മനസ്സിൽത്തിരെന്നു നമ്മുടെ ശ്രദ്ധമായി അന്നേപ്പശിക്കണംതിരിക്കുന്നു. എന്നിക്കു ഉറക്കവും വരക്കാണ്ടില്ലാ അതുകൊണ്ടും നമ്മുടെ വേഷംമാറി താഴെയുള്ള പട്ടപ്പാളയത്തിലേക്കു നേരം ചോകിം.”

പീഠി:—“അംഗങ്ങനെ തബനാ.”

രണ്ടാം ട്രായം സാധാരണ മുകിപ്പടക്കനായുടെ റിതി യിൽ വരും ധരിച്ചു: മെല്ലെ അവർ ക്രാഹത്തിനു വെളി കിൽ കടന്ന: കന്നാണ്ടും ഒരു ശീഖരത കൊണ്ടിൽ ക്രാ

അവർ ആകിലപ്പും തീരുമാൻ പിന്തും കുത്താൻ വിശദിച്ചു. പാളിയം കന്നില്ലെന്ന് മറവതെന്നായിരുന്നതിനാൽ അവർ ഇങ്ങിനു സഹഭ്രത രക്ഷിതന്മാരുടെ കാവൽ ഉണ്ടായി അനില്ല. റണ്ടുപേരും കാലൊരു കേരംപ്പും കൊത്തുപാടും നടന്ന് പാളിയതോടു ചേരുന്ന് നിന്നും ഒരു വലിയ പാരയുടെ പിനിൽ കൂടിച്ചു. അവിടെ ഇരുന്നാലും പാളിയതും ഇളിൽ നടക്കുന്ന സംഭാഷണം വിശദമായി കേരംക്കണമായി തന്നെ. ഭന്നാർ വിജയത്തിലുള്ള വിശ്വാസം മുലം ആളുള്ളാട്ടം രേതായി മല്ലപിച്ചു് ഓരോ വിനോദങ്ങൾക്കാണ്ട് നേരംപോക്കുകയായിരുന്നു. ആദംവാനം ശ്രൂക്കാരനും ഒളിച്ചിരുന്ന പാരയുടെ ഏററവും അടുത്തായി പാളിയ തിന്നെന്ന് ഒരു ആഗ്രഹം പത്തിരുപ്പതു ഭന്നാർ ഇരുന്ന് ചുതുകളിക്കുന്നണായിരുന്നു. അവർ ഓരോ ചെരു സംഘ മാസിച്ചേരുന്ന് കളിയിൽ ബലം ഗ്രൂഡേഡുന്നാരായി പാരിത്യസ്ഥി തികച്ചു മറന്നിരിക്കുന്നതിങ്ങനേ. അക്കുട്ടത്തിൽ അമിത്ത മായി മല്ലപാനം ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നു മല്ലവയന്നുനായ ഒരു താടിക്കാരൻഡെൻ തന്നെന്ന് ചാഞ്ചാതിമാരുടെ ബോധാരാ വിത്രുതെന്ന കണ്ണ് ഇങ്ങനെ ശാസിച്ചു.

“കുട്ടരെ പുലക്കുന്നും യുദ്ധം തുടങ്ങും. നിങ്ങൾ ഇങ്ങനെ ഉറങ്ങാതെ മതിമരന്ന് ഇരുന്ന കളിച്ചാരും നാലേ ഇങ്ങനെ ഉറങ്ങാതെ മതിമരന്ന് ഇരുന്ന കളിച്ചാരും നാലേ വാഴുടക്കാൻ നിങ്ങൾക്ക് രേഖതിരുണ്ടാക്കുമോ? നമ്മുടെ ഇതിനാൽത്താൽ ശ്രീക്ഷൈയെന്നുണ്ടാവിയാമോ?”

രാഭേൻ—“ചാഞ്ചാതി ഉറക്കം ഇല്ലയുള്ളന്നതു് ഇന്നാദ്ദും മിട്ടിപ്പു, ജീവനെ കൂട്ടിയും എന്തിരിക്കാണ്ട് പടക്കിള്ളം മിട്ടിപ്പു, ജീവനെ കൂട്ടിയും എന്തിരിക്കാണ്ട് പടക്കിള്ളം. യുദ്ധക്കൂട്ടും നേരാദം നടക്കുന്ന നമ്മക്ക് ഏതുറക്കം. യുദ്ധക്കൂട്ടും തിരുത്തുത്തുനേപാടം കാണുന്ന ശേഷം, യജമാനൻ നമ്മുടെ ഇന്ന അപരാധാനുമായ വിനോദത്തിനു നമ്മുടെ ശ്രീക്ഷൈയുണ്ട് എത്തുള്ളൂ. സപ്തമിക്കുതി രജാട്ടുക്കി ജീവനെ പണ്ടാവുള്ള ഹോരാട്ടനാ നമ്മക്ക്

ഇപ്പോരുള്ള നേരംവാരാശാലിലും വകവച്ചുതുറെ എത്തേല്ലു. നാശു കണ്ണകൊള്ളി മാളവസു സ്ത്രാഖൻറ പ്രാണപ്രിയയായ അപവർത്തിചെയ യജമാനനാം എന്ന് കാഴ്ചവവയ്ക്കു അപ്പുണ്ടാണോ.”

ഈ വാക്കുകൾക്കു് മല്ലുവയന്നുനായ പടയാളി പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. “നിങ്ങളുടെ മദ്ദനാരാജും സാധിക്കുന്ന പക്ഷം അതു വളരെ നല്ലതുതന്നു, യജമാനന്നു പകൽ നിന്നു നിങ്ങൾക്കു നല്ല സമ്മാനവും ലഭിക്കും. എന്നാൽ ഇപ്പുണ്ടു് ഈ ഏതുകുറഞ്ഞേക്കാടു് കൈടേണ്ട അതവും ഇല്ല. നാളു യുലും എങ്ങനെ അവസാനിക്കുന്ന എന്നറിയടെ, കരംചുഡിലും ഉറങ്ങിയില്ലെങ്കിൽ പ്രവൃത്തിക്കു ചൊടിക്കാണു കയ്യിലു്: അതുകെങ്കിൽ വിനോദങ്ങളും കൂടണ്ടു് അടിസ്ഥാനം വിന്റെമിക്കുവിൻ”

എല്ലാവയം — “അതാണു നല്ലതു് ഇനി കളിനിത്താം.”

അവരിൽ ഓരോത്തുനും അവനവും ശാഖാത ഭവതു പ്രാപിച്ചു. അല്ലെന്നും കഴിഞ്ഞു് പാളയം നിണ്ണു ബുമായി. പാറയുടെ മറവിൽ ഒളിച്ചിരുന്ന സേനാനിയും കുടക്കാറും മെച്ചപ്പെടുവാനിരഞ്ജി ശൈലേഷകളും വെയ്ക്കു പ്രഖ്യാനം ചെയ്തു.

അലബ്രാഡം റം

നേരം പ്രഭാതമായി. മുകിലാസെസന്റും യുദ്ധസന്നാലു തദ്ദേശാടക്കനിബിശ്വരതാഴ്ചവരയിൽ നിരന്നു. ആദംബരന്നു സെസന്റത്തിൽ എഴുപ്പതിനായിരും കത്തിരപ്പുടയാളികളും ഇരു പതിനായിരും പദാതികളും ഉണ്ടായിരുന്നു. സമര വാലുധപ്പനിശ്ചാടക്കുടിമുകിലുണ്ട് മുന്നോട്ട് പ്രധാനം ആരം ഭിച്ചു. ബഹസ്സുമുഖം അരയണോദയത്തിനു മുമ്പു് തന്നെ തന്നെ സേനയിൽ വള്ളമംവമുള്ളു, സന്നാലിനായി നിന്നീ

കന്ന. മാളവാധിപൻ തന്നെ സ്പദ്ദേശനയുടെ മല്ലു നിരക്കെ നയിച്ചു. മറ്റ് രണ്ട് ചർച്ചാജോളിലും പഴിക്കാം ചൊന്ന രണ്ട് ഉപദേശനാധിപന്മാരെയും നായകന്മാരാം നിയമിച്ചു.

ആര്യവാനം മുത്തേരിതിയിൽ തന്നെ ഘൃഷിച്ചുവന്ന നടത്തി. അദ്ദേഹം എല്ലാത്തിൽ അശ്വതുവരുന്ന തന്നെ വലിയ തോക്കകളെ മുന്നാണിക്കിൽ നിർത്തി അങ്ങനെ ശത്രുവിന്റെ അശ്വപദ്ധതിസ്ഥാനത്തിൽ നിന്നും കാലേക്രമിച്ചിട്ടും ഒരു രക്ഷാമാർഗ്ഗം നേട്ടി. അതിന്റെ ചുറകിലായി തോക്കകൾ ധരിച്ച പദാതികളിൽ മുരുപ്പുകൾക്കും സംബന്ധിക്കുന്നും നിരന്നു. മുകിലപേസനയിലെ മല്ലുനിരക്കെ ആര്യവാനം ദക്ഷിണ പക്ഷത്തെ പീറ്റർമഹമ്മദും വാമപക്ഷത്തെ മൂസയിൽ വാനം നയിച്ചു. ബൂംസ് ബഹദൂരിനും മുരുപ്പേതാളം പീരകികൾ ഉണ്ടായിരുന്നതിനെ അദ്ദേഹം മുല്ലവശത്തെന്ന നിരത്തി.

മുകിലപക്ഷത്തിലെ പതിവന്നസരിച്ചു് ഫലം പീരകി പ്രയോഗത്തോട് കൂടിയാണ് അവരുംഭിച്ചതു്. വലിയതോക്ക കളിടെ ഗർജ്ജനം നിരന്തരമായി തുടന്നു. മുരുപക്ഷ തന്ത്രം അശ്വപദ്ധതിയും ഗജപദ്ധതിയും വിരുട്ടുനാതിനായി മറ്റ് കരിമക്കന്ന പ്രയോഗങ്ങളും നടന്നു.

അട്ടത്തതായി രണ്ട് ക്രൂരങ്ങങ്ങളും പദാതികളാണ് തമിൽ എററുതു്. പിന്നിൽ നിന്നുന്ന വില്ലാളികൾ അവരുടെ ബാണാധ്യം കൊണ്ടു് ആകാശം മുടി മാളവേ ശ്രദ്ധിക്കുന്ന കാലാധിക്രമത്തെ നിന്മ അതിന്റെ നാടനായ കരിമവാൻറെ ആജ്ഞയ്ക്കുപ്രകാരം മുന്നാട്ടു മുംചു കയറി മുകിലപദാതിയുടെ അണിയെ തേരിച്ചു. അതിനെ തുടന്നു തന്നെ ആര്യവാഹനിന്റെ ദക്ഷിണപക്ഷവും ഉല്ലേ ഷ്ടൂട്ടി. അതും ചരിന്നാണിനാമകമെന്നുള്ള നിലവന്നപോരാ ചെലവശത്രും സഹായസ്ഥാനവും എത്തി. മുത്തു കഴിന്തു് റാഡരിം റച്ചിജ്ഞടക്കി. ബൂംസ് ബഹദൂരിൽ ഒരു വ

ലിയ ആന്തുറയ്ക്ക് കയറി സപ്പേസന്റെ മല്ലുനിരവു അരുദംവാൻറെ നേരെ നന്ദിച്ചു. മുകിലാന്മാരുടെ പീരങ്കി കൂടെ പിടിച്ചെടുത്തതു കൂടാതെ ബഹുമാർ അവരുടെ പദാ തിയിലെ മുന്നാശിയേ തുരത്തുകയും ചെയ്തു. അംഗ്രേസേന്ന യുടെ പരസ്യരസംവാദനത്തോടുകൂടിയാണ്¹ ശരിയായ യഥാർത്ഥം അനുരംഭിച്ചതു. ബാസ്‌ബഹുമാർ അന്നും അതുള്ളതുകര മായ വിക്രമം പ്രാഥിപ്പിച്ചു. ശത്രുവിന്റെ കത്തിരപ്പടയിൽ ബാണാത്തേ ചൊരിഞ്ഞു² ടെക്കിനായശേഷം അദ്ദേഹവും ഭാ ഗാങ്ഗം വധശ്രദ്ധാണിക്കുമ്പായി മുകിലന്മാരെ അരിഞ്ഞത് റിഞ്ഞുതുട്ടു.

അംഗു³ എറുറവും ആപത്തിക്കാമായ ഒരു ഘട്ടമായി അനു. വിജയം ആരുദംവാന വിപരിതമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന തുപോലെ കാണപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അംഗ്രേസേന്ന കിലെ പ്രധാനഭാഗം ചെന്നാലിനമായി പലായനം ചെയ്തു. കൂട്ടിച്ചു മുവായിരു ഭേദമാരോടുകൂടി അദ്ദേഹം മാളവസ്തുത തന്നാൻറെ ആക്രമണത്തെ പ്രതിക്ഷിച്ചു നില്ക്കായിരുന്നു. പ്രശാന്തമായ ധീരത ഇതുപോലെ മരുന്നാൽ ഒന്നന്നായിപ്പു തിനിലും കംണ്ണാൻ പ്രധാനമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സപ്പട നാരെ ദൈഡ്യമുപ്പെട്ടതാണി. അവരുടെ ധീരതയും ഉസാഹവും പുനർജ്ജിച്ചു.

ഇതിനിടയിൽ പീർമഹമുഖ് ബാസ്‌ബഹുമാരിന്റെ വാമപക്ഷത്തിൽ കടന്നു⁴ ഒരു സിംഹംപോലെ ഒപ്പാരാട്ട് കയായിരുന്നു. മാളവബേസസന്ന്യതിലെ അജനകം ഭേദമാർ അന്നു മഹമ്മദിന്റെ വധശ്രദ്ധത്തിനിരയായിരുന്നു. മാളവസ്തുതത്താൻറെ വാമപക്ഷം അണിമുരിഞ്ഞു ചിതറി അവമനനം നിലയായി.

മുകിലന്മേന്നായിപ്പെന്നും പ്രശാന്തമായ ധീരതയും ഉപദേശന്നൃഥിപ്പെന്നും സിംഹപരാക്രമവും ബാസ്‌ബഹുമാരിന്റെ ഭേദനിരയിൽ സംഭേദത്തെ ഉള്ളവാക്കി. ഏങ്കിലും ആരുദംവാനം പീർമഹമുഖം ധീരന്മാരായ മാളവഞ്ചായാഡ്

നാരായണവുമുള്ള അപകടസ്ഥിതായിൽ തന്നെ യാങ്ക് അകപ്പേട്ടിയെന്നത്. വിജയം അപ്പും ബാശ് ബഹിരിഞ്ഞ് ഭാഗത്തേയുള്ളതനെ ചാഞ്ചലിന്നിരുന്നു. എന്നാൽ മാളവേദപരബന്ന് ദ്രവ്യിതനെന്ന അഴക്കുന്നതിനു പ്രതിക്രൂഡമായി കലാശിച്ചു. വിജയം മിക്കവാറും കരണമായി എന്നുള്ള ഘട്ടം വന്നപ്പോൾ സുൽത്താൻറെ അംഗരക്ഷകസേനയിൽചെട്ട് എടുക്കുന്നു എംദ്ര ഹത്തെ ആനപ്പുറത്തുനിന്നും വലിച്ചുതാഴെയിട്ട്. അവരുടെ വധ്യർജ്ജരം അരുക്കാശത്തേയുള്ള ഒരാജ്ഞനാതിനിടയിൽ അദ്ദേഹം ചാടിയെഴുന്നേറ്റം മുമ്പിൽ കണ്ണവരെ വെട്ടിവീഴ്ചയിക്കുകയോടൊന്നും പോരാട്ടം വാങ്ങുവാരായ കുറേ ഭേദങ്ങളം അഭ്യേഷത്തെ അംഗാഗമിച്ചു. യുദ്ധക്കൂളതിലെല്ലറുഡുംഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും മാളവടക്കുന്നരുംജാംപും അപ്രതുക്ഷസേനനും കാണുകയാൽ ഭീതനാരായി പിന്തിരിഞ്ഞു പലായനംചെയ്യു. മുകിലമൂക്ക് ശത്രുക്കളുടെ മുറ തീരാഃ ക്ഷൈ' പ്രേരകമാണെന്നിന്. അവർ ക്ഷൈമിച്ചുചേന്നു. പലായനംചെയ്യുന്ന മാളവടക്കുന്നരു പിന്തുടരുന്നു. മുത്ര കാണ്ണപട്ടാണിപ്പടയാളികൾ പ്രാണരക്ഷാത്മം നാഭദിക്ഷിഖലക്കം പാഞ്ചതുടങ്ങി. സുൽത്താനെന്ന ആനപ്പുറത്തുനിന്നും വലിച്ചുതാഴെയിട്ട് വധിയുംബും ഗ്രമിച്ചു സ്വാമിദ്രോഹികളായ ഒരു ബഹുമാളിനിടയിൽ പാഞ്ചതുചെന്നു് മുകിലസൈന്യാധിപൻറെ അംഗരക്ഷകനായടക്ക മുടയിൽ മറഞ്ഞു. ആഗംബാൻറെ അധികാരപട്ടനിൽ നിന്നാഗർഭമായ ദയപുംബിരി കളിയാടി. വിജയലക്ഷ്മി നിസ്സംശയം അംദ്രഹത്തെ ആനപ്പും ചെയ്തു.

പ്രജകളുടെ നിധിക്കൂട്ടുക്കമായ ഭക്തിബഹുമാനങ്ങൾക്ക് പാതുമായ മാളവന്നുല്ലത്താൻ തന്നെന്ന അംഗരക്ഷക നാരായണ വദ്യിക്കപ്പെട്ട് എന്നുള്ള പരമാത്മം ദായനക്കാരുടെ ഉള്ളിൽ അത്രഭ്രതത്തെന്ന ഉള്ളവാക്കിയിരിക്കുമെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. അവിമാരിതമായ മുറ സം

വത്തിന് തക്കതായ ഒരു രഹസ്യകാരണങ്ങളും. വാഡന ക്കാരണ അറിവിനായി അതു താഴെ ചേർക്കണ.

അക്കും മുകിലുമകുവത്തിയായി അഭിശേകം ചെയ്യുപ്പുട്ടകാലം മത്തൽ ആദംബരാൻ ലഘുമികൊട്ടാര തനിൽ അമിതമായ അധികാരം ലഭിച്ചു. അക്കാലത്തു് മാളവാസംഗമാനത്തിന്റെ ധനസമുല്പിത്തേയും ഏഴപ്പത്തു് തേതയും സുത്തതാൻ ബാസ്‌വമഹറിന്റെ സ്വദാവ വൈശിഷ്ടപ്പേരുകളും പ്രജാവാസല്പരഹതയും റണ്ടെന്നു സ്വീകരിക്കുന്നു. സാധ്യവാനം സാധ്യതാന്തരം പ്രണയിനിയായ അപവതിയുടെ അപള്ളി, കവിതാവസന, ഗാനംകെന പുണി, മുതുക്കേഡയും പറവിയും പ്രസിദ്ധി ലാരതവസ്ഥ മെജ്ഞം വ്യാപിച്ചിരുന്നു. ഭിഞ്ചാം, ഭന്നായനം ഭരംഗ്രഹിയും മല്ലപ്പനം പ്രീലോഹാനം നീഹരിമായ ആദംബരാൻ അപവ തിരേ കയ്യലാക്കവാനുള്ള അത്യാഗ്രഹംഉള്ളിച്ചു. എന്നാൽ അതിശക്തനായ ബീറാംവാൻ രാജപ്രതിനിധിയായി ഭരി ചുകോണ്ടിങ്ങനാതിനാൽ ആദംബരാൻ ത്രക്ഷിയ വലന്നു ദിക്കും മുഖംാഹാസരൂപാനം തന്നെ സഹായമായി വെച്ചില്ല. ചന്ദ്രാഹാസരൂപാനം തന്നെ സഹായമായി മാളവത്തെ അതു ചന്ദ്രക്കാലി കല്ലുനവാഞ്ചി മാളവത്തെ അതു മിച്ചു തന്നെ കാമസംപൂർത്തി വയത്തണ്ണമനായിരുന്ന അരുദവോന്തെ വിചാരം. ബീറാംവാൻ അധികാരത്തിൽ അരുദവോന്തെ വിചാരം. ബീറാംവാൻ അധികാരത്തിൽ അരുദമിന്തെ ഇത്തോഽപ കാലം അരുദമിന്തെ ഇത്തോഽപ മോഹം മനോ ഇരുന്നിടത്തോളം കാലം അരുദമിന്തെ ഇത്തോഽപ മോഹം മനോ രാജുത്തിന് കാടികൊണ്ടതെയുള്ളൂ. ഹനീഡാ ബീറാംത്രക്ഷിയ വയത്തു് ആസന്നമുല്ലുത്തേരംടക്കുടി ബീറാംവാൻ അധിച്ച വയത്തു് ആസന്നമുല്ലുത്തേരംടക്കുടി ബീറാംവാൻ അധിച്ച തന്നു സാധിച്ചു് ശരം അരുദമിന്തെ തന്നെ ഇംഗ്രിതി സിലി ക്കായി ദാരിഗ്രാഹിക്കാം. തക്കയവസരം ലഭിച്ചു. ബീറാം മക്ക തേതയ്ക്കു പോയതിൽ പിന്നെ രണ്ടു ദർശകാലം അക്കും തന്നെ മാതാവു ത്രക്ഷിയ അരമനയിലെ സ്ത്രീകളുടെ അത്യാ നന്തിൽ അക്കുപ്പുട്ടിരുന്നു. അരുദംവാനം അപ്പോൾ സേപ്പുചേരാലെ രാജേ കാഞ്ഞങ്ങൾ നടത്തിക്ക്കാണ്ടിരുന്നു.

മാളിവത്തെ പിടിച്ചുടക്കണം എന്നുള്ള അതു അറബി
ദിനം അധികാരി അന്തരംഗത്വത്തെ തരുത്തുകാശിക്കുണ്ട്
തന്നെ അനുഭിയാണ്. ബാസ്‌ബഹദ്ദുറിൻറെ നേരെ പറയുമ്പോൾ
ക്രായ് വിജയം സിലിംമാകമോ എന്നുള്ള കാര്യം സംശയ
മായിക്കൊതിന്നാൽ ജീവം നിശ്ചിതമാക്കുന്നതിനുള്ള തൈവഴി
അംഗാർഡ് ആലോച്ചിച്ചുള്ളൂ. മനസ്സാക്കി വിസ്താരത്തെ കണ്ണിൽ
കൊണ്ട് കാഞ്ഞിസാഖ്യത്തിന് വരിയപ്പോരെ മരാറായ
മാറ്റ്, ഭർപ്പുമൊന്നുപ്പോൾ. ഭല്ലിനിവാസികളും തന്റെ
അത്രുതിക്കൊരുക്കായ ഒരു പട്ടാണികളെ ആദ്ദംവാൻ, തിരി
തെട്ടുള്ളതു് മാളിവത്തിലേഡയുള്ളൂ. അവൻ ചെറുസാഹല
ജൂളാചി പരിഞ്ഞേ ചുലപ്പോഴായി രണ്ട് മാസംകൊണ്ട്
മാളിവ സുൽത്താൻറെ അംഗരക്ഷക സെസന്റതിൽ ഭാ
ന്നാരാധി ചേരുംമെന്നായിരുന്നു. അതും അവരേംടുപാശഭാരി
ചുറ്റിനുള്ളൂ. സുൽത്താന യാത്രായ സംശയവു് ഉണ്ടാ
കാത്തവിധിം ഓതു ഭക്തിയോടും വിശ്വാസത്തോടുംകൂടി
അഭ്രേക്കുവെത്തെ സേവിച്ചു് അഭ്രേക്കുവെത്തെൻറെ പുണ്ണ് തുളിക്കു
പാത്രങ്ങളാക്കണമെന്നും അഭ്രേക്കുവെത്തെ ഒരുവർഷം സേവിക്കു
ണ്ണും താൻ മുകിച്ചുസെസന്റവുമായി മാളിവരാജ്യം അതു
മിക്കാണ് ചെല്ലുമെന്നും അഭ്രേപാർഡ് ഉണ്ടാക്കുന്ന യുലതതിൽ
തന്നിക്കു പരാജയം സിലിംക്കുമെന്നും കണ്ണാൽ ഉടൻതന്നു
യുലരംഗത്തിൽവച്ചു് ഒരു പട്ടാണിമാരും ചേരും എന്നു
വിധവും ബാസ്‌ബഹദ്ദുറിനെ വധിക്കുമെന്നും അതു വലൻ
അവരേംടു് ആജ്ഞാപിച്ചിരുന്നു. ഇതിനേക്ക പ്രതിഫലമായി
അഭ്രേപാർഡതന്നു അവക്കു അനന്വധി ഭവ്യം ഭാനംചെയ്യും
കാര്യം സാധിച്ചു് കഴിത്തോൽ സാരാജുരേസന്റു
നീതിൽ എറബേക്കും മാനൃമാധ്യ ഓരോ ഉദ്ദേശം നർക്ക
രൂപ്യന്നതാണുണ്ട് വാഗ്ദാനം ചെയ്യും ഉണ്ടായി.

ഇങ്ങനെ ആദ്ദംവാൻറെ അതുംനീതാകരമാരായ പട്ടാണികൾ ഗ്രംമാധ്യ മാന്യുനഗരത്തിൽ എത്തി സുൽ

അതാന്തരം അംഗരക്ഷകസമ്പ്രദായിൽ ഭേദഗതി സ്വീകരിച്ചു. അന്നത്താൽ അവർ അന്നേക്കുസമരങ്ങളിൽ ധിംഗിലം ചോരടി ബാസ്‌ബഹദ്ദുറിന്തെ പ്രീതിയ്ക്കും ബഹുമാന അടിസ്ഥാനം പാതുക്കുള്ളായിപ്പറിച്ചു. ശ്രവംതന്നെ ചതിക്കു മെന്നു് സുയത്താൻ സ്പദ്യന്തരിക്കപ്പെട്ടു പിന്തിച്ചു അനുസ്ഥി. ഭജ്ഞാര വിശ്വസിച്ചതിനുള്ള ഫലം ശ്രദ്ധാ ത്വാവായ ആ ഉദ്ദേശ്യാലാധിപതി കിട്ടി. എന്നാൽ ഒരു കാരണം അംഗീകാരത്താൽ അംഗീകാരത്തിന്തെ ജീവൻു് അപായ മൊറ്റം നേരിട്ടിപ്പു.

അതിഭയംകരമായി നടന്ന കൊണ്ടിരനാ യുദ്ധം കുഞ്ഞുകൊണ്ടു ചുറ്റുക്കൊകളായ ഭദ്രാർ പ്രാസാദത്തിന്തെ ഉച്ചരിഭാഗത്തു നിൽക്കുകയായിരുന്നു. തദ്ദേശം രജാവി ന്തെ തോൽവിയും പലായനവും കുഞ്ഞു് അവർ ആലും കുഞ്ഞു് പക്ഷുവെക്കിലും മുകിലമനാക്കു കീഴടങ്കിന്നതല്ലെന്നു എല്ലാവരും കുടിത്തിൽച്ചു ചെയ്തു. അതുകൊണ്ടു കഴിവു ഇടിതേതാളിം ശരവിനെ തട്ടുതു നില്പിക്കുമെന്നു തന്നെ അവർ ഉറച്ചു.

ആലുവൈതെ ജയം കൊണ്ടു മദ്ദന്യനായ മുകില സേനനാനി സെസ്പ്രേതോട്ടകുടി ചുറ്റുത്തിന്തെ ഘുംഘുര തേരാട്ടം സമീപിച്ചു. ഇനിയും എതിർത്തു നിശ്ചാതെ കീഴിട്ടുകൊന്നതാണു നല്പുതെനും അങ്ങനെ ചെയ്യുന്ന പക്ഷം നഗരവാസികളുടെ ജീവൻ സുരക്ഷിതമാണെന്നും നിർബ്ബന്ധമായി എതിർത്തു നിൽക്കുകയാണെങ്കിൽ കോട്ട പിടിച്ചും എല്ലാവരെയും നശിപ്പിക്കുന്നതാണെന്നും മാളവിയന്നാരു അറിയിക്കാനായി വാങ്ങ ഒരു കൂതുനെ നിയോഗിച്ചു. ചുറ്റുനിഖാസികൾ ഇരു സന്ദേശരാത്രെ വകുപ്പുന്തെ യിലു. അവർ ഒരു നിരോധ്യത്തെ തട്ടക്കാം സന്നാലുമാരാണെന്നു് ആലുവാനെ അറിയിച്ചു.

രോഷാന്യനായ വാൻ ഒരു നിരോധ്യത്തിനെ തന്നെ വട്ടംകുട്ടി. മുകിലമനാർ അംഗൂഢയിലും കുന്നതജ്ഞാൻ

കെപിഡം ഭർത്തിവാസികളെ വധിക്കാൻ തുടങ്ങി. പ്രാസാ ദത്തിലെ വൈദികാജാഞ്ചിൽ മരണതിങ്ങൾക്കാണ് മാളവി യന്നായം ശത്രുക്ക്ഷേഷാട്ട ഇടവിടാതെ ചൊരിയു. കിടങ്ങു നിരത്തുന്നതിനായി മുകിലഭടനാർ പാറകളം കടകളം ചുമന്ന കൊണ്ട് വന്ന് കിടങ്ങിപ്പ് തള്ളുവാൻ ആരംഭിച്ചു. എന്നാൽ പ്രാസാദത്തിനെന്ന് മുകളിൽ നിന്നീങ്ങന്ന മാളവി യന്നാർ അവരുടെ മേൽ ശരവഷ്ടം ചൊരിത്തുകൊണ്ടിരുന്നിനെ മുകിലഭടനാർ തട്ടുത്ത് പ്രത്യുമ്പും കൊണ്ട് മാളവിലും വിപ്പനിത്തിനും മാളവിലും കൊട്ട പിടിക്കാൻ ശോഭായാൽ എഴുപ്പുത്തിനു കോട്ട പിടിക്കാൻ സാധിക്കുവിലുണ്ട് എന്നതിലും തന്റെ പ്രശ്നാഗ്രിച്ചു ഭർത്താ കയ്യുലുക്കേണ്ടതാണെന്നും തോന്തരക്കയാൽ അതിനു വാൻ തന്റെ ഉപാസനാധിപരാരെ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി ഒരു സമരസാളുടി. അബ്ദരാത്രേണ്ടാട്ടുകൂടി നാല്പതിനായിരും ഭടനാർ ചൊരി സംഖ്യാജൂഹിപ്പിരിത്തു കോട്ട യുടെ പടിഞ്ഞാറു ഭാഗത്തു ചെന്ന കിടങ്ങിനെന്ന് ലീതെ കുടി തടികൾ നിരന്തരി പാലമുണ്ടാക്കി കോടമതിചിന്ന ലികെ എത്തി എണ്ണി വച്ചു മതിൽ ചാടിക്കുന്ന് പൂർണ്ണ പ്രാം തുറക്കണമെന്നായിരുന്നു അവർ തീർച്ച ചെയ്തു. സം കഴിത്തു് പൂർണ്ണമിതിയിൽ കിഴക്കു വശത്തു് നിരോധനം തുടന്നുകൊണ്ട് തന്നായിരുന്നു.

നേരും അബ്ദരാത്രിയായി. ഒരു മുകിലഭടൻ അതു ചെയ്യും കണ്ണിൽ ചേടാതെ കിടങ്ങിയു മുങ്ഗി കോട്ടയുടെ പടിഞ്ഞാറുവശത്തു ചെന്നു. അതിനെ തുടന്ന് അനേകം ഭടനാർ എത്തി. യുലസ്തിനെന്നു ഒരു ദിവസതെ മുഴുവൻ കിഴക്കേ കോടവാതലിലാക്കയാൽ ശത്രുക്കൾ പാടിഞ്ഞാറുവശത്തു പെടുകമെന്നുള്ളി, ശക്ക് മാളവിയന്നാർക്കില്ലായിരുന്നു. സമരസാളിയുച്ചു തീർച്ചപ്പെട്ടതിയതുപോലെ തന്നു മുകിലഭടനാർ ചെറിയ സംഖ്യാജൂഹി കോട്ടയുടും കിടന്നു. അവർ പൂർണ്ണാരംഭത്താട്ടത്തു് അവിടെ നിന്ന്

മംളവിയന്നാരോടേറു. അപ്പോഴാണ് ചുറ്റ് തിരഞ്ഞെടുത്ത ഒരു കാഞ്ഞത്തില്ലെന്ന ഗൗരവം മനസ്സിലുംയായും. അവർ നിരാഗന്നാരായി ചൊയ്തു: എന്നാൽ മുകിലനാർ അവരെ കോട്ടവാതുകൾക്ക് നിന്നുകരി തച്ചതു നിന്നു യുദ്ധംചെയ്യു. ഇതിനിടയിൽ മരീറാൻ കുട്ടം മുഹമ്മദുദ്ദേശ്യികൾ പുംബ ഭൂപ്രാരം തുന്നാം കിടങ്ങിയും തടിപ്പുംവായും നിരത്തി. കിടങ്ങിന്നും നിന്നു മുകിലനാർ അതിന്തുടെ കുട്ടം കുട്ട മായി ഇരച്ചുകയറി: മാളവിട്ടുന്നാം കോട്ടയ്ക്ക് വെളിഞ്ഞിൽ പാണത്തുവന്നു അവരോടേരു: ആന്നായും നിരമുഖിത്തെ താഴമാറായ അവർ ശരുക്കളുടെ നിശിതവദ്ദുഃഖങ്ങൾ കിരയായിത്തീർന്നു. അവരിൽ മിക്കപേരും ധീരത്തോടു ചൊയ്തു മരിച്ചു.

അംബ്രായം ၈

വിജയമത്തന്നാരാധ മുകിലിട്ടുനാർ അത്യുത്സാഹ തേനോട് മാണഡുമ്പുത്തിനിന്നുള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചു. നഗരവാസികൾ സംഭാന്തിരയോടുകൂടി നോക്കുന്ന ഇളക്കി. തങ്ങളുടെ ഗ്രാമങ്ങളും വസ്തുക്കളും ഉപേക്ഷിച്ചു് വിറപ്പുണ്ട് ഇന്നും തീരുക്കളും നാല്കുംാലികക്കുള്ളപ്പോലെ തെരുവുകളിൽ കുട്ടം കുട്ടി. രാജധാനിയുടെ ഭാരേ കോൺഡ് നിന്നാം ഇന്നും പ്രഖ്യാതിയായ അഭാരിച്ചു് നഗരത്തിലെ പ്രധാന ദേവാലയത്തിനുള്ളിൽ കടന്നു. ഒരു മണിക്രമിന്നുള്ളിൽ ദേവാലയത്തില്ലെന്ന് സകല ഭാഗങ്ങളും മാതാക്കൾ പിതാക്കൾ ശിരുക്കരു ചുങ്കാവിത്തനാർ മതലായവരെക്കാണ്ടു നിരത്തു. അവർ അക്കത്തു പ്രവേശിച്ചു് കവാടങ്ങളും ലഘിച്ചു് ജഗദിശ്വര നിൽ വിശ്വസിച്ചു് ഇരിപ്പുണ്ടി.

അവർ ഇങ്ങനെ ഭീതന്നാരായി അക്കത്തു് അടച്ചിരി ശിവേ കോടാലികൾക്കാണ്ടു കത്തകൾ വെളിപ്പോളിച്ചു്

മുകളഭക്താർ നിർബന്ധം അക്കണ്ട് കണ്ണ. ആവര്ണന
രക്ഷപ്പെടുന്നതിൽ മഹാശാഖ നിരവധി തടവുകാരെ തിരഞ്ഞെ
പിടിക്കുട്ടനാ കമ്മനിൽ പ്രവൃത്തജ്ഞായി. യേജവനം,
സൈന്യമ്പ്രാം, ധനം, ഏനിവ അവര്ണന അംഗീകാരത്താണ്
അക്കഷിച്ചു. സ്വന്തവകാശത്തെ പറി പ്രമാഥമായ
കൈവശത്തും കായബലാന്തയും ആജണാരക്ഷത്തി
യേജും അന്നസരിച്ചു് അവർ തജിൽ തീർച്ചചെയ്യു. ഒരു
മൺക്രൂറിന്റെ തടവുകാരയു എങ്ങണ്ണും പാശ
അതാലും സ്കീകരം അവര്ണന മുട്ടപ്പടത്തംബം ബന്ധിക്കപ്പെട്ടു.
നിയമസാംഘജാരം അടിമകളേറ്റം, പുരോഹിതമാർ തിരു
നാരോദം മല്ലവർത്തതിൽപ്പെട്ട താംബന്നാർ അനുമ്പം
പശുകളായ പ്രഥ യുവതികളേറ്റം ചേത്ത് ചണ്ണലവയ്ക്കു
പ്പെട്ടു. ഈ ചൊതുവേയുള്ള ബന്ധനാവസ്ഥയിൽ സാമ
ഡായികമായ പദ്ധി അനാഭരിക്കപ്പെട്ടുകയും പ്രത്തി നിയ
മിതമായ ബന്ധങ്ങൾ ചേരിക്കപ്പെട്ടുകയും ചെയ്യു. കൂപാ
ഹിന്ദനായ ഭോക്കട പിതാക്കണ്ണായട വിലാപത്രത്തോടാം
അാമമമായട അനുക്കളേഡോ ശിത്രകളേടു രോദനങ്ങ
ളേഡോ വകവച്ചില്ല. അതുചൂതിൽ കരഞ്ഞവർ ഹിന്ദ
വഹിതകളായിരാൻ ; എത്തനാൽ അവർ ചിന്നിച്ചിരിയ
കേഡാരംതാടം, അരുവരണരഹിതമായ സ്നേഹതടങ്ങളേംടം
നീട്ടപ്പിടിച്ചു കരതചണ്ണരജുംബംഞ്ചിയായിരുന്ന അന്തിപ്പര
ഞ്ചിന്നനിന്നും അപഹരിക്കപ്പെട്ടതു്. ഓഗ്രഹിനകളായ
ഈ അബേചകൾ ബദ്ധകളായി വീഡികളിൽനിന്നുടി റാടിക്ക
പ്പെട്ടേണ്ടാം അവരിൽ മന്ദത്തികളുംയുള്ളവർ ജേതാക്ക
ളുടെ ലീഡണികൾക്കുണ്ടം പ്രധരണങ്ങൾക്കുണ്ടാം ഭൂതഗ
തിക്കിൽ നയിക്കപ്പെട്ടു്: അദ്ദേഹമയത്തിൽ തന്നെ പട്ടണ
തിരിലെ ഭേദാലയങ്ങളും കൊട്ടാരങ്ങളും അതിനിശ്ചർച്ച
യോടെ പരിശയിക്കപ്പെട്ടുകയും മാളവത്തിലെ പ്രജക
ളുടെ ഭദ്രാണ്ടിനും വസ്ത്രവിനും ധാരതാരഥ്യസ്ഥാനവും

வடி கொதுத வெள்ளி காலதுக்கரி செய்துபூட்டுகிறது செய்து. ஸாதுப்பதினால் விரத்திக்காவினது ஜனமைல் அங்கு மாஸ்ய நாராத்தில் நினை நூகிலுமேச்சுதாவின்றி குடாரத்திலேயூடு மாராபூட்டு. அவுடை காவர் அவாயதை யஜமானம்மாணதை ஹாடுங் உரை விழுநையூடு விடுபவளியையூடு விழெயராயி அதின்ற். ஹா குடுந்தில் மாஷுவத்திலை பில புயாநாலோார ஸமநாலை உரைபூட்டினை. ஹவார் யாதொடு வேறும் குடாரத்தை திடுவேலக்கரி எண்ண் நின்புயிதராயி.

வலிய நாரங்காலை அங்கோரதியையும் நாலைதை யுபாரி பரியுன கை பரிதுகாரன் நிறங்கமாய டுரி தகம்பாவள்ளும் ஏகாளீ^க அப்பரையிதாவித்தினை. ஜெதாக்கரி செய்துக்கூடும் காணிக்கூடுதை அங்கி பூா வத்திற் அப்பாயமாளைகிலும் அதிகான ஸாயு கிரிக்கூட்டு பல நூடுங்கூடு விஜயிகரக்கிளாஷு ரிக்கம். பாஜிதநூராய ஶருக்கூடுதை ஜீவமானிவதை நூகு, அவுரே அப்பமானிக்கை, அவாயதை ஸ்ரீக்கூடு நூபாரீக்கை முறைய திடுங்கரி நூடுங்கூடு புரத ரங்காய பாடங்காளை நங்கை பரியா. ஏனால் முப்புமான் நிம்மங்களிடூ^க பாஜிதங்கை ஜீவந் ஜெதாக்கரிக்கை ஏனோ ஹபூட்டுக்குதாளை நைவிடிதை அங்கிடுக்கூடுயித்திர்கை அவரைக்கொண்டு திடுவேலவெய்து கிடக்குமாயித்திர்கை அவரைக்கொண்டு திடுவேலவெய்து கொட்டுக்கூடுயிகாரங்களை திருஷ்டுபூட்டிக்கை^க. மாஸ்யாக சூவக்கிகாரங்களை நைவிடுவேல யாம் ஒழுவர் அதுங்கவான் தெண்கூட்டுயிகாரங்களை. கை மளிகுஞ்சேரதைக்கை கொட்டு அங்கை கொட்டுத்திரினை. கை மளிகுஞ்சேரதைக்கை பரிதுமைத்தக்காரி அடுபாலகரவு வற்கூல்வைதை பரிதுமைத்தக்காரி அடுபாலகரவு மான்^க. ஏனால் கொட்டுயிடு ஸாமாங்கமரி மரியாயி மான். விதிகளைமென்று வூவுமயிழ்பாயிதங்காந்துக்கொள்கை வற்கால்வைதை லட்சிடு வைங்கி அவங்கவள்றி கூறாறுத் தொந்துதான் லட்சிடு

ഘൂർസവിച്ചായിരന്നില്ല. ശ്രദ്ധിക്കാത് ഡീരതയ്ക്കുള്ള സമ്മാനം അമുഖമാ സമരസംബന്ധിയായ വിപരേതാ നേരിടാതെ ക്രമിക്കാരൻ തന്സ്‌കരിച്ചു എന്നും റാനിട്ടുണ്ട്. അവരുടെ ക്രമിക്കാരൻ ഒപ്പുറിറിച്ചു വിവരണം വിനോദകരമോ, ഔദ്യാനസ്ഥാനമോ അല്ല. രാജധാനിയിൽനിന്നും കൊള്ളയിട്ടു കിട്ടിയ അനുകരതുക നാല്പതുവക്ഷം, പവനാബണം കണക്കാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇതിൽ ഒരു ചെറിയ ഭാഗം വിഭാഗിക്കരായ വ്യാപാരികളുടെ വകയാണ്. എന്നാൽ മുകിലമ്പാടുടെ അനുകൂലനാതെ സംബന്ധിച്ച ശ്രദ്ധി പാമനപ്പൂർണ്ണതന്നെ അനുവദി ഇന്ദ്രാജി തങ്ങളുടെ വിലപിടിച്ചു പണഞ്ഞും പണഞ്ഞും ഭ്രംകിടിയിൽ നിക്ഷേപിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് നില്ക്കുന്ന റാഡ മുകിലപ്പുടയാളികൾക്ക് നഗരത്തിലേ വാസ്തുവമായ സ്വയത്തിന്റെ നാലിലൊരു ഭാഗംപോലും കയ്യിലാക്കാൻ സാധിച്ചില്ല ഹിന്ദുവോദയങ്ങളെ അനുലപ്പേച്ചതു കയ്യും കൊള്ളയിട്ടുകയും ചെയ്തു ശ്രദ്ധിപ്പിയായ പരാതിക്ക് മുട്ടായിതിരുന്നു. ഒദ്ദേസ്പദ്ധാളിലോ തിരുവാരുണാംപാർ, സുവർണ്ണത്തിലും വൈദ്യുതിയിലും ഉള്ള പാതുകൾ അനന്തരാവരത്താം പാരി, എനിവ തെപ്പം ശാഖകുടാതെ മനസ്സുണ്ടു് അതുവശ്രദ്ധിക്കായി വിനിക്കേണ്ടിക്കപ്പെട്ടു്. വിഗ്രഹങ്ങളിൽ ചാത്തിട്ടുണ്ടായിരുന്ന വിലയേറിയ ഉദ്ഘ്രതികളും പട്ടംവാരങ്ങളും വേർപ്പെട്ടതി കൈവശമാക്കിയ ശേഷം ആ ലിലകളുംയോ അഭല്ലുകിൽ ലോഹപ്രതിമകൾ, മുഖ്യായ തല്ലിപ്പോട്ടിക്കകയോ ചവിട്ടിനാലുപ്പിക്കയോ തൊഴ്വത്തിലോ അടക്കാളയിലോ വെറും നില്പുമായ അതുവശ്രദ്ധികൾ ഉപയോഗിക്കയോ ചെയ്തു. ഇതുകൂടാതെ ഗ്രന്ഥം ശാലകളിൽ സംഭരിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന വിലയേറിയ അനുവദി ഗ്രന്ഥങ്ങളും നില്പുമായി. എക്കുറഞ്ഞ ഒരു ഹക്കിംക്കണ്ണു തുല്പതി ഗ്രന്ഥങ്ങൾ കാണാതെപ്പായതായി പറയപ്പെടുന്നു. ഒരു രാജിക്ക് 10 ഗ്രന്ഥങ്ങളും അന്ന്

വിലയ്ക്കവാണാമായിരുന്നു. ഇവയിൽ മിക്കതും കാളിഭാസ് വെള്ളിപ്പട്ടികളും മഹാകവികളുടെ ശാന്തിവാദങ്ങളായ കാവൃത്സ്നങ്ങൾ ആയിരുന്നു.

മാണ്ഡിനഗരം കീഴടങ്ങിയ നിമിഷം മതർ തുടങ്ങിയ കൊള്ക്കു എന്നുകോണും യഞ്ചുമൺഡിനും നിലനിന്നു. അച്ചുപ്പാടശ്ശു ആരംബാൻ ജൈത്രഗ്രീചരിംബിതനായി പുവ്വോത്തിന്തക്കുടെ ഭർദ്ദവന്തിനുള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചു. അനവധി പ്രഭക്കന്നും മാന്ത്രംബായ ഉദ്രോഗസ്ഥ നായം അഭ്യേഷത്തെ അനഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. അവരെല്ലാം കാഴ്കയിൽ ശക്തനായും ധിരമുണ്ടും എന്നു ദോഖനാവി നോട്ടം പേരംബന്ധിച്ചുനോട്ടായിരുന്നു. അവിടെ കണ്ണ മനോഹരങ്ങളായ ശാരമനകളും സൗഖ്യങ്ങളും അഭ്യേഷം സംസ്കൃതിയേശടം വിസ്മ ദത്താടംകുടി നോക്കി. നഗരത്തിലെ പ്രധാനമായ വിനോദസ്ഥാനത്തിന്റെ മദ്ധ്യിൽ കൽത്തിരു നിൽക്കി താഴെയിരുന്നി ആരംബാൻ അതിനു ഒഴിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. അവിടെ കാണപ്പെട്ട അതിമനോഹരമായ ഒരു ശില്പവിഗ്രഹത്തെ പൊതുക്കവും ഒരു മുസത്തമാൻ തുനിതേപ്പും മുകിലണ്ണനാനി തന്റെ മണ്ഡലാറത്തെ ചുണ്ടിക്കൊണ്ട് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “ഈ നഗരത്തിലെ ധനത്തെയും തട്ടുകാരെയും മാത്രമേ ഞാൻ എന്നും ഭക്ഷണാക്കായി ഭാനംചെയ്തിട്ടില്ല; മറ്റു കെട്ടിടങ്ങൾ മുതലായവ സെസന്റ്യാധിപരെന്ന് അവകാശം കുറഞ്ഞുണ്ട്.” ആ ശില്പാലൂപത്തിമയുടെ സെഫറന്തും ആരംബം വാനും ചുണ്ടയത്തെ അതുകൊണ്ട് ശക്തിയോടെ അപേക്ഷിച്ചുകൂടി. ആ ക്ഷേത്രത്തിലെ വിഗ്രഹങ്ങളും മറ്റു സാമാന്യങ്ങളും മാറ്റിയശേഷം അതിനെ ആരംബാൻ ഒരു മുസത്തമാൻ പഴീകരിക്കിത്തിന്ത്തു. അടുത്ത ദിവസം തന്നെ വാക്കവിളിക്കാൻ അതിലെ എററവും പൊക്കം കുടിയ ഗോചരത്തിന്റെ മുകളിൽ കയറിന്നുണ്ട് നഗര വംസിക്കുള്ള മുന്ത്മനക്കായി ക്ഷണിച്ചു. മണ്ണ ദിവസം

മന്മുഖന്റെ നമസ്കരിച്ച പ്രതിശ്രൂപിംതിന്റെ സമീപത്തിൽ അരുദംവൊൻ അഞ്ച് തന്റെ നമസ്കാരം നടത്തി. അവിടെനിന്നും അഭ്യേഷം ചുറ്റുകടന്ന് മംജുഹ സുത്തത്തോടുകൂടി അന്ധമനകളെ സദർശകവാൻപോയി. എല്ലാകഷ്ടകങ്ങളും ശില്പവൈവിത്രപ്രത്യായ പരിഷ്ഠിത അള്ളായും അനവധി സെയാങ്ങൾ കണ്ണ് മുകിലബേസനാനി യുടെ നയനങ്ങൾ നിർന്മിച്ചുഅള്ളായി. മാനവമായ കണ്ണത്തിന്റെ ഭർത്താചാരിപ്പരിപ്രാക്കത്തെ ഓത്രു് ഒരു ദിനരംഭം അഭ്യേഷാർത്ഥിന്റെ എഴ്യത്തെ സ്വർഥിച്ചു.

എന്നാലും അരുദംവൊൻ തുള്ളന്നയില്ല. തനിക്കു മലിച്ച വിജയം സംശൃംഗാരമായിക്കൊള്ളുന്ന് അഭ്യേഷത്തിന്റെ തോന്തി. രാജുത്തിലെ പ്രധാനക്കുറ്റി സ്വദേശവും സ്വപ്രത്തി കൂടിം ജേതാവിന്റെ മുഖിൽ സമൃദ്ധിച്ചു് വളരെ പണി ചെട്ടു് തന്റെ ജീവനെ വിലയ്ക്കുവാൻ. മറ്റു പല വലിയ ഉദ്രോഗസ്ഥരായും തങ്ങളുടെ സ്വാതന്ത്ര്യപ്രത്തി പണംകൊടുത്തു വിശദിച്ചതു. മുങ്ഗനെ അഭ്യേഷസ്ഥാനത്തോള്ളു് അതുകൊണ്ടു മാറ്റവിധിയന്നായെ ബന്ധുവായി അവക്ഷേ തോന്തിച്ചു്. എന്നായും അതിവേഗത്തിൽ പരിതന്മയിതി കരിക്ക മാറ്റം സംഭവിച്ചു. മുകിലബേസനാനി രാജധാനി വിട്ടുന്നതിനുമധ്യവായി നിരവധി കലിനമാരായ തടവുകാ ഞെട കൈതാംകൊണ്ടു് ആ സമലം പഞ്ചിലമംക്കൊള്ളുച്ചു്. അഭ്യേഷത്തിന്റെ ചൈപ്പാചികക്കര്യ കൂർത്ത രേഖരാ മംജുഹാജി യാന്നായും സംഭാഷണവിഷയമായിത്തിന്റെ. വാൻതെ ഭദ്രമാഹത്തിന്റെ പ്രതിബേദ്യങ്ങളായിനിന്നും സകല ജീവി കുള്ളായും അഭ്യേഷാ വദ്യഗത്തിനിരചാക്കി. തനിക്കു വിശ്രദിക്കാൻ വരുമ്പത്തെ ശരുക്കുകെഴു നശിപ്പിച്ചതിൽ ഒരു ജേതാവു് കരക്കാരന്നുണ്ടു് വാദിക്കന്നവർ അനവധി കരഞ്ഞായിരിക്കും. എന്നാലും ഓരോ ജീവിയിലും സദവ്യോഗനായും ക്രതമായിട്ടുള്ള കാഞ്ഞാതുണ്ടാക്കുന്നതെ വിനി ദയാനിക്കേണ്ണിയവസരത്തിൽ അഞ്ചുന്നു ചെത്തുംതും

ജഗന്നായന്താവിശ്വൻറ ഭൂതത്തിനു വിപ്പരിതമാണെന്നു മാത്രമേ ഇവിടെ പറയുന്നതു.

ആദിവാസിന്റെന്നു ആശാതിരേകം മിക്കവാറും സാധിച്ചു എന്നതെന്നു പറയാം. തനിക്കേരെവും പ്രിയപ്പെട്ട സഖാവായ പീർമമഹമ്മദുമോനിച്ചു അദ്ദേഹം ഒഴിവായി ശ്രദ്ധമാക്കുന്ന സൗഖ്യപാക്കതിയിൽ സ്ഥാനിവാസന്തിനു യോജിച്ചതു എന്തെന്നു പരിശോധിയ്ക്കുന്നായി പറപ്പെട്ടു. ആ രാജുത്തെ ആകുമിച്ചു ഒക്കാലത്തു സ്വരാജ്യപ്രതീതാട്ട ഫോർമ്മ ത്രജിനുമുമ്പുമാണ് ആദിവാസിന്റെ കണ്ണിനു പിടിച്ചതു പീർമമഹമ്മദുമോനിച്ചു അദ്ദേഹം ആരമ്പിക്കുന്നതിൽ പ്രാദേശിച്ചു. മുകിലഭേസനാനിയുടെ ഉന്നതചെടി വികസ യോജിച്ചു സകല സാമഗ്രികളും നിമിഷത്തിനുള്ളിൽ അവിടെ സംഭരിക്കപ്പെട്ടു. ആദിവാസിന് ആ കൊട്ടാരത്തിൽ പാർപ്പിറപ്പിക്കുന്ന ചെയ്തു.

പീർമമഹദു ഇപ്പോൾ സൈന്യാധിപതിന്റെ കണ്ണിലുണ്ടിയാ ചിത്രിന്നിരിക്കുന്നും. സമരമല്ലത്തിൽ അധികാരി അക്കടിപ്പിച്ചു അനീതരസാധാരണമായ ധിരതയും പരാക്രമവും ആദിവാസിന്റെ വിലയേറിയ പ്രശംസയും കൂടാതെയും പാത്രമായിത്തീർന്നു. വിജയം കരസ്ഥമായ നിമിഷം മുതൽ മഹാശിലനെ പിരിത്തിരിക്കുന്നു. കാഞ്ഞം സേനാനിക്ക കൂപ്പുമഹായിത്തിന്നിരിക്കുന്നു. അഞ്ചുകൊട്ടു പിരിനെ ആശാവാസി സദാ തന്നെ സഫചാരിയായിരുന്നു. തന്നെ സകല രഹസ്യങ്ങളും സേനാനി ചങ്ങാതിരെ അറിയിച്ചിരുന്നു.

ബഹുദർശിയുടെ ആരമ്പനയിൽ വാസമുറപ്പിച്ച ദിവസം സാധുവന്നത്തിൽ ആദിവാസം പീർമമഹമ്മദം ഒരു മിച്ചു സേന്യത്തിന്റെ ആതിമാനാഹരമായ ഒരു ചാവയിൽ ഇരിക്കുയായിരുന്നു. മിക്കവാറും ചുണ്ണന്തയെ ആശിക്കാറായ ചതുര മേഖവിശീനമായ ഗഗനമണ്ഡലം

അതിൽനിന്നും താഴെറ്റ ശിശിരകിംബാങ്ങാശേഷ വള്ളും യിലെ കളിക്കാർത്തരയിൽ പ്രസിദ്ധിച്ചു. പരിസര മുഖ്യത്തിലെ പുഞ്ചവാടികളിൽനിന്നും കുസുമഭേദങ്ങൾ കവറ്റ് അപ്പതിങ്ങളുഗതിയായി സംബന്ധിച്ചു മാത്രക്കി ശോരം പ്രതാപധാലികളും മുകളിലെ ചെമ്പാമുഖങ്ങൾ കവിംതകങ്ങളേ വാസല്ലപ്പും തണ്ടാടി. ഒപ്പുവായി അതിനു ചുറ്റും പടന്മുകയിൽനിന്നും കൊന്നാവള്ളും കലർന്ന കുസുമനിവഹം അവരുടെ നേരുങ്ങളിൽ അമൃതയാരയെ ചൊരിഞ്ഞു സാധാരണസന്ധ്യകാലത്തെ ആരുന്ദതകരമായ ശോഭാവിശേഷത്താൽ മനം മയങ്ങിയ വിധംഗജാലം ദുഷ്ക്ഷണാവകളിൽ ഇരുന്നു കളമുഖ്യരമാകുമ്പെട്ടും ഗാന്ധം തുടങ്ങി. അതു പ്രശ്നാശവേളയിലെ പ്രതിരാമണിയകത്തെ കണ്ട് രണ്ടുപേരും അല്ലെന്നെന്തെങ്കും എന്നും മിണ്ടാതെ ഇരുന്നോപായി.

ആദംവാൻ ഏറ്റെന്നു അഭ്യാസമായ ചീനയിൽ മഴുകിയവനെന്നാണോപയ കാണപ്പെട്ടു. ആനന്ദം, സന്തരംപഠം, നിരാശ, വിജയമഡം ഇവയെ മുരിപ്പിക്കുന്ന രസങ്ങൾ നേരിട്ടിട്ടും അഭ്യാസം അഭ്യന്തരിൽ മുഖ്യപ്പെട്ടു. ചണ്ണാതിയോടും ഏറ്റെന്നും പൂരായാനെന്നും വള്ളും, എന്നും രണ്ടു തവണ അഭ്യന്തരിൽ ചുണ്ടുകൂടം അബ്ദാഃ: ഏന്നിട്ടും അധികംപുട്ടനിൽ പ്രചിഷിച്ചു വരുക്കുകൂടം വീണ്ടും എല്ലാ അതിൽത്തനും ലഭിച്ചു. ഒരുവിൽ നിശ്ചിതാധിനും അഭ്യന്തരം ഇങ്ങനേരു പറഞ്ഞതു.

“പീർ—അംഗീരവിശേഷ കാരണങ്ങളും നിമിത്തം നിയന്ത്രണ ആവശ്യം മിക്കവാറും പൂണ്ടംഭായി സാധിച്ചു. ഏന്നും തന്നെ പറയാം. ആഡം ഇയിച്ചു, അന്തിമനോ മരവും ഫലഭ്രാഹിപ്പുമായ ഒരു മഹാശാഖാം കൈവശമായി. ചാക്രവർത്തിത്തിനുമനസ്സിലെ അപാരമായ തിരുവാഴിത്തിനു പാത്രങ്ങളായിത്തീരുവാനുള്ള ഒരു ദി

வசி நாட்டுக் காணக்கும் எனிலூ. ஏதுமாலும் முதுகொள்ளல்லோ எனிக்க துடுப்பிழென்டால்டிலூ. என்றால் அதிலுயர்மால் அதிலுயாகும் முனியும் ஸாயிக்காதத சேக்கின்னதென்றது. அது ஸாயிக்கால்தான் என்றால் முடிபுதுவைக்கூலூயா விடமல்லாதனோ என்றால் கத்துவைக்குத்.”

பீர்—“அவிடத்தை முறையாக மால் என்னால்கூல் எனிக்குமிக்கான் கழியுவாலூ. மாலுவ ஸாயமாலோ அவிடத்தை கால்டிக்கலைக் கிடக்குவே ஸமிதிக்கூல் முனியை எடுத்துவான் அவிடத்தென்றது. ஸாயிக்கால்குத்தது. மூட்டார் அவிட்டு விசாரித்து முடிவு ரங்குத்து என்னாலோ நக்காத்தது. அவிட்டு மூட்டார் முவிடுவிடத்தை என்ற சுவ்யிபதியலே?”

அஞ்சல்—“முடிவாய் அதின்ற தலையுமானங்காரமால் நம்முடை பூள்ளுமாய் அயிகாரத்தின்கீழிலுவேன்னால் முவிட நாம் விசாரித்து முடிந்து நக்குமென்ற எனிக்கிறோம். ஏனால் ஏன்றால் முடிவு அதும், வெலாகூர்வேளோ அயிகாரமாக்காலோ ஸாயிக்கேள்வேன்று. அது வெந்த நால்காலைக்காலத்தும் நால்காலத்தும் கூடிய வரையில்லை. வெலங் பூதையில்லை வரத்தாக்காலுக்காலத்து விஶேஷமொன்று முடிவு.”

பிர்—“காஞ்சிவரையோ பராய்னோ, அது ஸாயிக்கான் நாக்க கழிவுக்குத்தெலூயா வெண்டும். அதி தந்துவ ஒய் காஞ்சிவரை நாம் ஸாயித்து கழிவுவிட்டு.”

அஞ்சல்—“வாஸ் வெறுவின்ற பூநயிலிஹாய் குப வதி என்ற பூநயிலும் கை வனிதாரனாத்தை பரவி நின்ற கேட்கிக்கூல். அம்மலாவென்றுத்திற்கு மூன்று கை உரத்திய தயனியூல் அவுலை ஜயிக்கான் காஞ்சிவரையூ.

രാജാർ” വീണവായനയിൽ അവരേംബുണ്ട് നിലച്ചുണ്ട് യാഥ ഒരു സ്ത്രീയെ കാണാൻ വിഷമം. സക്കേപ്പം ചെവുള്ളതിലും കവിതാരചനയിലും അവർ സകലാടുകളും അസുഖയും പാതയുമാണ്. ആ കമനി രതാന്തര എനിക്കു ലഭിക്കുമെങ്കിൽ താൻ തുതാത്മകായി. മാളിവത്തെ അതുകൂടിചുതിൽ എൻ്റെ ശ്രദ്ധാനുള്ളിലും മുതാഞ്ഞു് രണ്ടിവഷ്മായി താൻ ഇതിലേയ്ക്കു നിരന്തരപരിഗ്രമംചെയ്യുന്നാണ്. പീഠി, മൂള യുലം ജയിക്കാൻ നിങ്ങൾ എന്നെ മനഃപൂർണ്ണം സഹായിച്ചു. അതുകൊണ്ട് നിങ്ങളേം എനിക്കു അതിലില്ലാത്ത തുതജാതതയുണ്ട്. എന്നാൽ നിങ്ങൾ നേരിയ വിജയം സഹായിക്കുന്നു കലാശിക്കണം മെങ്കിൽ ഈ കാഞ്ഞംകുടി സാധിച്ചുതരണം.”

പീഠിമഹമഹദ് ഈ വാക്കുകൾ കേട്ട് കഴറ നേരം ചിന്താമനംനായി മിണ്ണാതിരണ്ണ. ദൃഢിൽ ഒരു ചെറു പുണ്ണിരിയോടുകൂടി അക്കാരം പറഞ്ഞു.

“അപവതിയുടെ കീത്തി ഭാരതമെങ്കും നിരന്തര നന്നാണ്. ഇതുയും അംഗസ്ത്രപ്രശ്നവിധി അതിനുംതന്നെ സംസ്കാരവും സിലിച്ച സ്ത്രീസ്തനം മററഞ്ഞമില്ല. അവർ ബാസ്‌ബഹമാറിന്നെന്നു് അവരുടെ അഭ്യന്തരിയമായ പ്രേമാശാളിത്തതു്” സുൽത്താൻ മരിച്ചുസ്ഥിതിക്കു് ഇനിയവർ ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന കാഞ്ഞംതന്നെ സംശയം. ദിനാചിരം പരമശത്രുവായ അവിടങ്ങാട് അവർക്കു് എത്രക്കാണ് അംഗാവച്ചാണ്ടായിരിക്കുമെന്ന എ നിക്ക നിരുച്ചിക്കാൻ, നിരുത്തിക്കില്ല. എതായാലും നമ്മുടെ സവംഗക്കിക്കും പ്രയോഗിച്ചു് ഒന്ന് ശ്രമിച്ചുനോക്കാണോ.”

ആദം—അതിലേക്കു് എന്നാണു വേണ്ടതു്. അല്ലെങ്കിലും എന്തുണ്ടോ. താൻ തന്നെ നേരിട്ടുചെന്നു് അംഗൈക്കിയുംനുണ്ടോ?”

പീറ്റ്—“ഈതുഃപണം, അരുള്ളമായി നാഡിജാക്കായ ഒരു പ്രതിബന്ധ അവളുടെ സമീപത്തെല്ലാം ഇച്ചുവായി അവിടത്തെ പേരിൽ ആനന്ദമുഖം കണ്ടുവരുമോ എന്ന നോക്കണം.”

അരും—“എന്നാൽ അതിൻ്റെ മുന്നി ഒരു കുട്ടിയിൽനംബും പാടില്ല, അതുവരെയാണോ നാം അംഗങ്ങൾമെന്തു് ?”

പീറ്റ്—“അതിലിംഗം സംശയിക്കാനെന്നുള്ളത്. നമ്മുടെ സമാധിയായ അമീനയെത്തുടർന്ന്”

അരും—“ഹാ! നോക്കാംതാം അരും. അമീനയുടെ പ്രഭവാര വാക്കിൽ മയ്യാറുത്ത ജീവികളില്ല. മഹാമഹദ് നി അംഗം സവിധാ ദേഹാദ്ധ്യത്തു ഒരു പ്രതിബന്ധത്തെന്ന യാഥാ തിരിഞ്ഞെടുത്തതു്”. അക്കട്ട നമ്മുടെ അ പേരുകൾക്ക് ആപവതി വഴിപ്പുട്ടില്ലെങ്കിലോ ?”

പീറ്റ്—“വഴിപ്പുട്ടില്ലെങ്കിൽ എന്നാ നിവൃത്തി. കൂടിയു നാതും സാമംകൊണ്ട് നോക്കക; അതിൽ ആനാസാറി ചീലൈഡിൻഡ് ബലം പ്രദയാഗിക്കുന്നു, നമ്മും അതു തട്ടക്കം. മന്ത്രം പറഞ്ഞാൽ അന്നസർക്കാരു പക്ഷം സ്രീതേയനുള്ള സൗഖ്യജന്മവിച്ചാരം വേണ്ട.”

അരും—“എതായാലും നിവൃത്തിയുള്ളിട്ടേന്താളും സാമം പ്രദയാഗിച്ചുനോക്കാം. കാക്കശ്രൂം കാട്ടനാറു് ഈ കാൽഞ്ഞതിലല്ലെ, ഉടൻ അമീനയെ വരുത്തി സംഗതി കൂടം ധരിപ്പിച്ചു് ആപവതിയുടെ സമീപത്തെക്കയേ യുക്തിയെന്ന്.”

അമീനാച്ചികയുള്ളിൽ അമീനാ സൈന്യാധിപവർഗ്ഗ മന്ത്രിൽ നായിക്കപ്പെട്ടു. ആപവതിയുടെ പേരുകളും സാന്ദര്ഭം അതിവിശദമായി അവളെ ധരിപ്പിച്ചു് കുഞ്ഞും വിജയകരമായി കലാർപ്പിച്ചാലുണ്ടാകുന്ന മുണ്ടാക്കുന്നതു പ്രാഥമന്മാർ ഫോല്ലുപ്പുട്ടത്തിയശേഷം അമീനയെ ഒരു പല്ലകിൽ കയറ്റി സമുച്ചിതമായ അക്കമ്പടിക്കുംകുട്ടി ആപവതിയുടെ അടമന്നയിലേക്കയും.

ഓലപ്പുറയം റ്റ

രാജമന്ത്രിരത്തിവെ പ്രഗിവത്തിൽനിന്ന് ആപവതി മൺക്രൂർത്തേരം യുദ്ധത്തെപ്പറ്റിയുള്ള വത്തമാനം അറി ക്കുന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. അതരംത്തിൽ അതു് ദൈഹംജനക മാധ്യമാണ്. എന്നാൽ കുമേശ അഞ്ചു് അവളുടെ മനി സാനിഡ്രൂത്തെ നശിപ്പിച്ചതുടങ്ങി. നിരാശയും സജ്ജവും അവളുടെ ഗളിതലത്തെ ഒന്നാലില്ല. മിന്നാശത്തെമായ മുടി മനസ്സാം അവളുടെ വദനകമവത്തിൽനിന്ന് പുംബയന്ന ചെയ്തു. ഏവിൽ സമരം പരിപൂർണ്ണമായ പരാജയത്തിൽ കലാശിച്ചു എന്ന കേട്ടപ്പേരം അവരും സ്ഥാംഭിച്ചു് രഹക്ഷ്യരം ദ്രോം മിണ്ണാം ക്കുത്തിയില്ലാത്തതിനാശപായി.

അല്ലെന്നുമാരം കുപിത്തു് കോട്ടയ്യുക്കത്തുള്ള ഭക്കാർ ദതിലിനു മുകളിലും പ്രസാദങ്കരിക്കുന്നുള്ളില്ലാണ് ശ്രദ്ധ പ്രദയംഗാമെഴുന്നുനാ കോലാമാലം അവളുടെ ചെമ്പികളിൽ പെട്ടു. അവൻ ഉത്തകണ്ണുഞ്ഞുടെ മാളികമുകളിൽ കയറി വികസിതമായ നേരുങ്ങൾക്കുടുക്കി പ്രാസാദത്തിൽനിന്ന് ഉപരിലാരാഞ്ഞയുള്ള നോക്കി. മാളിവഭക്കാർ വലിയ വീണാട്ടക്കുടി കോട്ടമതിലിനു പുരത്തെയ്യു് ബാണാല്പാ യുദ്ധങ്ങൾ ചൊരിയുന്നതും കോട്ടയ്യുക്കു വെളിയിൽനിന്ന് പാലമാൽതിരി ആയുധങ്ങൾ മുകളിലേക്കു പാണ്ടുവയന്നാവ യേറു് ഭക്കാരിൽ ചിലർ മരിച്ചുവീഴന്നതും അവരം കൂട്ടു. മുകിലനാർ വിജയമത്തെമാരായി ഭൂത്യനിരോധം ചെയ്യുന്നാണ് ഇതുകൊണ്ടു ആപവതി മനസ്സിലാക്കി. കോട്ടയ്യുക്കത്തുള്ള ഭക്കാർക്ക് വിജയര പ്രഭാനാമെഴും അവരും ചുഡയമഴിവെത്തു് ജഗദിശപ്രസേഭം പ്രാതമിച്ചു. തന്നെ പ്രാണനാടൻ അവക്കുടെ കുട്ടത്തിൽ ഉണ്ടായിരിക്കു നെന്നാം ശ്രദ്ധക്കുഴു തുരത്തിയശേഷം അദ്ദേഹം തിരിച്ചു്

തന്റെ സീമപത്രത്തിലെവരുമ്പോൾ ഉള്ള നാശങ്ങൾ അവ ഭിട പ്രിയത്വത്തിൽ അജൂനിച്ചു. അവർ തല്ലാഞ്ചാസ തേരാടെ തന്റെ പത്രങ്ങളെത്തു ശരണംപ്രാപിച്ചു. പക്കൽ മഴവൻം രംഗി വള്ളരെ ഇടക്കനാതുവരെയും യുലകോലം ഹലം അവളിടെ ചെവികളിൽ പതിച്ചുകൊണ്ടുനോക്കാൻ. നേരം പാതിരാ കഴിഞ്ഞതെന്നാട്ടുട്ടി നിന്തു അവളിടെ കാൻപോളകളെ താലുക്കി. അവർ ഗ്രാന്തയായി പ്രഭാതം വരെ നിന്തുവെയ്ക്കു. അങ്ങണോഡുതേരാട്ടുട്ടി അവർ തൈട്ടിയുണ്ട്. കോട്ടയ്ക്കുള്ളു് ദയക്കരമായ ഒരു ആരവം കേരംക്കണ്ണപ്പെട്ടു. അപവതി കിടക്കയിൽനിന്ന് ചുടിയെഴു നേരു് ജാലകത്തിന്റെ സമീപത്രേണ്ടയ്ക്കു് എടി. ഇനാലിൽ കുട്ടി പുറത്തുനോക്കിയപ്പോൾ കണ്ണ കാഴ്ച, അവളിടെ ഏതുക്കെത്തു തക്കത്ത്.

ശീഷണാനാരായ മുകിലുദ്ധാധനാർ ആദ്യപാണി കള്ളായി വിമികളിൽ വിഹരിക്കുന്നാതും നഗംവാസികൾ അതബാലവും സംഭവിച്ചു് അങ്ങളിൽഒരു ടാടിനടക്കിനാതും അവരെ ശരുക്കാം തടട്ടുകാരാക്കി കൊണ്ടുപാകുന്നാതും ആപവതിക്ക കാണുമ്പാറായി. അകും വെള്ളനീറി കരുനാ പിതാക്കന്നായാ മാറ്റതട്ടിച്ചു് അലയ്ക്കു മുത്തുകളും ദയങ്കൊണ്ട വിറച്ചു് നിലവിഴിക്കുന്ന തീരുക്കളും അവളിടെ അനാകന്ധയ്ക്ക് പാത്രങ്ങളായി. അവളിടെ പ്രാണനാമൻ എവിടെ? ഓദ്ദേഹം അവിടെ ഉണ്ടായിക്കുന്നകിൽ ശരുക്കാം കോട്ടയ്ക്കുള്ളു കടന്നു് ഇം അങ്കുമ്പാം കാട്ടമായി തുന്നോ. കോട്ടയ്ക്കെത്തു ടെന്നായം പരാജിതന്നോരായി നഗരം മുകിലുന്നായെ കയ്യിലക്കപ്പെട്ട എന്നുള്ള പരമാത്മം അവർക്ക് ഭേദധ്യമായി. ബാസ് വഹിക്കുന്നും ഗതിയെപ്പറി അവരാക്കു ധാത്രവരിവും ലഭിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം യുലത്തിൽ മൃതനാഥ്യാ അതല്ല ജീവിച്ചിരിച്ചുണ്ടോ എന്നുള്ള വിവരം അവർക്കുവിവാൻ കഴിഞ്ഞതില്ല. അദ്ദേഹതേരാട്ടുട്ടി സമരാക്കണ്ണത്തിലേക്കുപോയ ഒരു

ടടവാം കോട്ടയ്ക്കരുതു പിന്നെ തിരിച്ചുവന്നില്ല. ഒകില
അസന്നവു ഭയന് കോട്ടയ്ക്ക് വെളിയിൽ ആക്കം കടക്കാൻ
ബെണ്ണുമണംകുളില്ല. സപ്പജിവനിമാൻറെ അവസ്ഥയെ
നെന്നനിവാൻ അവർ പല പ്രകാരത്തിൽ പണിപ്പെട്ട്
നോക്കി. എങ്ങനിന്നും വിശ്വാസങ്ങാഗ്രഹായ രേറിവും
അവധിക്ക കിട്ടിയില്ല. അതു എന്നമാത്രം അവശ്രൂഷിയില്ല.
സധാരണാംവെള്ളാൻ ശക്തയാക്കി. അവർ ആവണ്ണാട്ട
കുടിയ ദൈ ശവംപോലെ കൊട്ടാരത്തിൽ അങ്ങമിഞ്ചും
നടന്നു. അവധിക്ക് നന്നിമും ആഭ്രതചിയുണ്ടായില്ല.
സ്ഥാനം ഭക്ഷണം നിന്തു എന്നീ സംഗതികൾ ആ തങ്ങണീ
രത്നം പാട മറന്നു. ശിമിലബന്ധമായ ചന്തളം തെലു
സവക്കമില്ലാതെ കാറിൽ പാറി: നീണ്ട കുറ്റു പ്രഖ്യ
നിലയന്മായി വിള്ളണിയ നേരുങ്ങൾ താനു പ്രകാശഹിന
അള്ളായി കാണപ്പെട്ടു: തുട്ടു ശോണങ്ങായിരുന്ന കവിദ
ആദിത്യാദി വിളി കഴിതെത്തമൻ: അല്ലെങ്കിലും സദ
പ്രസന്നവന്നയായി ഉത്സാഹശിച്ചയായി ഗാന്ധാരി
തനാൽ പരിസരത്തിലെ വായുമണ്ഡലത്തെ പൂരിപ്പിച്ച
കൃതാത്മയായി ബാധയത്തിലെ വാദ്യ ഓന്തത്തറയിൽ ത്രി
ചംക്രമണാംവെള്ളുകൊണ്ടിരുന്ന ആ മോഹനാംഗിശേ
ഖപ്പോറു കാണുന്ന ഏതു പരിചിതനാം ആളുറിയാതെ
അവശ്രൂഷിനിന്നുംപോകാം.

അൻഡം പതിവുപോലെ സുന്ദരമരക്കു ശരിയായി
നന്നു നടന്നു. പ്രത്തിയുടെ ഗതിക്ക നീക്കമുണ്ടോ.
ചായിമന്നേംബന്നായവമണ്ഡം പ്രസരിച്ച അപരസ്യമും
വേളയിലെ പാടലകാന്തിയിൽ നിലിന്മായ നേരുങ്ങളേടു
കുടി അപവതി ജംലകത്തിന്നും സമീപത്തായി തന്നെ പാ
ത്രക്കത്തിനേരു മുകിക്കയായിരുന്നു. സായനന്തതിലെ
മണിയ വെളിച്ചത്തിൽ താഴെയുള്ള പുകാവിലെ മലർന്നിര
അസുഷ്മമായ താരാസുഷ്മംപോലെ ശോഭിച്ചു. വിവർണ്ണ
തയിമും ചേരുവഹരമായിരുന്ന അവളുടെ വഭന്നവിംബും

ആരാധനയീഷ്വരാൽ മന്ദിരം വാസ്തവപ്രഭുവാം തലോട് ചുപ്പിച്ചു. സദ്ഗീതായ അപ്രഭവ സ്വാമിനിയുടെ അംഗിത്തു ലഭ്യമു കിടന്ന കാർത്തളംരത്നം അംഗത്വക്കൂൾ ചീകി ശരിപ്പെട്ടതുകഴായിരുന്നു. ചിന്താമന്ത്രയായി യാതൊന്നും മിണ്ണാതെ പാശിമ ദിശയിലേയും തന്നെ ഭൂമിയിലേപ്പിച്ചി അന്ന സ്വാമിനിയുടെ തദ്ദിയെ ഉണ്ടത്രമാണ് അപ്രഭവ വേബിച്ചു.

“പൊന്നതന്മാരാണോ കമ്പങ്ങൾനും അറിയാൻ മാറ്റമില്ലെല്ലോ തിങ്കമെന്നീ?”

അപവതി—“എങ്ങനെ അറിയാനോ”, യുദ്ധത്തിന് പോയതുമാത്രം അറിയാം. അദ്ദേഹം തോറു എ നാളുള്ള നിങ്ങയുമാണെല്ലോ. എന്നാൽ ജീവിച്ചിരി ക്കുന്നു ഒരിച്ചുപായേം എന്നുള്ള വിവരം മാത്രം അറിയാൻ എത്തുചെയ്തിട്ടും സംബന്ധിക്കുന്നില്ല. ഈ ഭർഭരമായ ജീവിതത്തെ ഇനി തോൻ എന്തിനു താങ്കുന്നു. തിർച്ചയറിഞ്ഞെങ്കിൽ തോൻ എന്തുന്നു കാഞ്ഞത്തിൽ ഒരു തിർച്ചയുണ്ടാക്കമായിരുന്നു.”

പരിചാരിക—“അവിടത്തെ കാഞ്ഞത്തിൽ എത്തു തിർച്ചയുണ്ടാക്കാനോ”. അന്യത്പരമാനും പ്രവർത്തിക്കു കുത്തു. തന്മാരാണുള്ളാലത്തെ പാരാജ്യം നിമിത്തം എവിടേയോ എളിച്ചിരിക്കുണ്ടാണിക്കും. മുകിലനാർ പോയാൽ അദ്ദോഹം തിരിയെ എഴുന്നുള്ളും. തന്മാരാട്ടിയെ ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടും അവിടനും എങ്ങും പോകുന്നില്ല.”

അപ—“തിങ്കമെന്നി ജീവിച്ചിട്ടുക്കുന്ന എന്നവിന്തതാണ് മാത്രം ഒരി, എന്നിക്കു സമാധാനമായി.”

പരിചാ—“അവിടനും ഒരിച്ചിരിക്കുണ്ടുള്ളതില്ല. എന്തെ കിലും അപകടം സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിനെ പുറി മുതിനു മുപ്പതനു നമ്മകരിവു കിട്ടമായി അനും,”

അപദേശ ഇത്തരം പറയുന്നതു തീരുമാനിക്കുവായി കൊടുവാരഞ്ഞിലെ ഒരു ത്രികൂൾ കടന്നവൻ താണ്ടതോഴ്ത്തു കൊണ്ട് ഇങ്ങനെ അറിയിച്ചു.

“തന്യുരാട്ടി മുകില സൈന്യാധിപത്വർ സമീപത്തു നിന്നും ഒരു ഗൃഹി തിരുമെന്തിയെ കാണാൻ വന്ന നിൽക്കുന്നു.”

അപവർത്തി പെട്ടുന്ന തിരിത്തുജോക്കി “വരാൻ ചരായു്” എന്നമാത്രം പറയുന്ന (അനന്തരം സവിയെ നോക്കി, “അപദേശവേ നി താഴുതേയ്ക്കു പോയ്ക്കുള്ളൂട്ടു കൂ. ആരംബാൻറെ മുതിക്കു് എന്താണു പറയാൻമുള്ളതെന്നാറി യാട്ട്.”

അപദേശ ഉടൻതന്നെ മരിക്കു വെളിയിൽ കടന്ന് അപൂത്രജയായി. തെപ്പനാൽ നിത്യായ അമീന(മുകില പാളിയത്തിൽ നിന്നും വന്ന ഗൃഹി അമീനയാണെന്ന്) വായന കാർ ഉണ്ടിച്ചിരിക്കുമ്പോം.) നമ്മുടെ കടമാനായികയുടെ സന്നിധിയിൽ പ്രവേശിച്ചു.

ഈ പ്രസ്താവനയ്ക്ക് എക്കുംഭേദം ഒപ്പുതേഴ്ത്തുവരയ്ക്കു പ്രായമുണ്ടായിരുന്നു. കാഴ്ചയിൽ അതിസൂദരിയായിരുന്ന ഈ മഹിള കലാവില്ലകളിലും അതിനിപുണ്യായിരുന്നു. സവാ മധുരമന്നഹാസം കളിയാടിക്കൊണ്ടിരുന്ന അവ ഒരു മുവച്ചുറും എന്തു കറിനെറ്റഭയനേയും ആക്ഷിക്കാൻ തക്ക ലാവണ്യപ്രധാനമായിരുന്നു. ഈ മഹിള സാമാന്യം സ്വരൂപത്തിൽ ഒരു മാനൃ പത്രാൻകുടംബത്തിലെ സഹാനുമാൻ. ചെറുപ്പുത്തിലേ തന്നെ മാതാപിതാക്കൾ മരി ചുപ്പോക്കുംബായ അവരും തന്റെ വൃഥതയായ മാതാമഹി യുടെ സംരക്ഷണയിൽ വളരുവന്നു. ധനത്തിൽ ഭരാഗ്രഹ മേറിയ ഈ വൃഥതയ്ക്കു തന്റെ പെരുത്തിനെ ഒരു ധനവാന്മാരിലും വിശ്വാസം വെള്ളുകൊടുക്കാനെമെന്ന് അപൂരുഹം ജനിച്ചു. അങ്ങനെ അമീനയ്ക്ക് പതിജ്ഞാഫുരസ്സായഘോഷാർ അവക്കു പാൽക്കാടി നിന്നുത്തിലേ ധനികനായ ഭരം നിത്യാൻ

അഴിവിന് കല്പാണം കഴിയുകൊട്ടക്കാൻ തിരിച്ചെപ്പുട്ടത്തി. വരനാഡു പ്രഭവിന് ഇക്കാലത്തു് അടിച്ചതിരണ്ടുവയ്ക്കു കഴിപ്പിക്കിയാണ്. പാപം അക്കുന്നനമാരിപ്പാൽ ആ ചൊന്ത കിടാവിന് അമുമധ്യുടെ ഇതു നിയോജിത്തു മന്ത്രങ്ങേക്കായി തന്ന എന്ന പറയേണ്ടില്ലപ്പോൾ. അവർ ക്രിസ്തീരാലി പ്ലിച്ചുകൊണ്ട് മുഖം ദുരിച്ചുവരുന്നു എന്ന വിവാഹ ത്വന്തിനിന്ന് തന്ന ശിക്ഷണമെന്ന് യാദിച്ചുപോക്കിയും. ശിഖാച്ഛാദയയായ ആ മുഖം തെള്ളം അലിവുണ്ടായില്ല. ധനത്തിലില്ലെങ്കിലും അവളുടെ അത്രുമാം അത്രക്കാടു കറിനമായി തന്ന. എന്തിനായികും പറയുന്ന, പതിനേഴു വയസ്സായ ആ ചെറുബാലിക അവിരേണ്ടുക്കും മുഖത്തു പ്രഭവിന്റെ പതിജായിത്തിന്. മധുചത്രിക മുഖം മുഹമ്മദും എന്നാണെന്നും പ്രഭവിന്റെ പതിജായിത്തിന്. കൂടിം; എന്നാണെന്നും മധുചത്രിക ! അനന്തരം പ്രഭ, യുവതിയായ തന്റെ പതിയേ സ്വന്നം ചെയ്യുന്നതിലേക്കു കുടിക്കൊണ്ടുപോണി. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന് ഇതു ഭാവത്തു ജീവിതം അധികകാലം അനുഭവിക്കാൻ മുട്ടയായില്ല. അമീനയുടെ യുവരഹിതം തനിലേ പരിഗ്രാമം ഫുമക്കുമത്തെ ഹനിച്ചതിനുമതിക്കായ ഒക്കെലിക്കുന്നുണ്ടു് മുത്തു മുഖം അചിരേ ഗ്രസിയും. കട്ടംബ ചെവലുന്ന് പ്രഭവിന്റെ മരണം പക്ഷിവാതത്താൽ നേരിട്ടതന്നു വിലിക്കുന്ന ചെയ്തു.

തന്താവില്ലെന്ന മരണലിവസം തുടങ്ങി അമീന വിധ വാലാജരനും ധരിച്ച കഴിച്ചുകുട്ടി. അങ്ങനൊ ഇരിക്കുന്ന കാലത്തു് ഒരു ദിവസം അവർ മുമ്പുണ്ട് വകുവാഞ്ചിയുടെ പട്ടമാറിക്കിലായ റഹിലാബാജനാബീഗമില്ലെന്ന് എന്നിൽ പ്പെട്ടുവാൻ മുട്ടയായി. യുവതിയായ അമീനയുടെ മുഖത്തിനു കാരി ആകുന്നുംരായ ചുക്രവർത്തിനി അവരെ തന്റെ സവി യായി സ്വീകരിച്ചു് അന്തഃചുരത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ചു് സംഗ്രഹിതം ചിത്രലേഖനം മുതലായ കലാവിദ്യകളിൽ പ്രഖ്യാ

ഞായെ ഒത്താഴിയുടെ നേരെ ഹമീറയ്ക്ക് വലിയ ത്രീതി തോന്തി. അൻഡി പുരസ്തിലെ ബാലികമാരെ കഹാവിലുകൾ അലൂസിപ്പിക്കുന്നതിൽ അമീന് അചിരേന്ന നിയമിത യായി. അങ്ങനെ അവർക്കു സ്ഥാപിക്കുന്നതിലെ അംഗങ്ങളുമായുള്ള സാഹചര്യം ലഭിച്ചു. ഇമയുണ്ട് ചക്ര വത്തിയുടെ മരണശേഷം ഹമീലാ തുടങ്ങിയ സ്തീജനങ്ങൾക്ക് സാമ്രാജ്യത്തിൽ ക്രുതയൽ അധികാരം ലഭിച്ചു. അക്ക് ബർ ബാലന്നായിതന്നാതുകൊണ്ട് മാതാവിന്നെൻ്റെ ആധിനത്തിൽ നിന്നും വിചുക്തനല്ലായിരുന്നു. അതിനാൽ ചക്രവത്തിനി യുടെ സേവകമാരായ ആദിവാൻ മതവായവക്ക് ചില ക്രുതയൽ അധികാരങ്ങൾ ലഭിച്ച ക്രുതത്തിൽ അക്കിന്ത്യും ചില ആനക്രുള്ളങ്ങൾ സിലിച്ചു. അവർ ദൈവാലിപി നായുടെ അന്തിപ്പുരവനിതകളുമായി യുലസ്പൂഷ്യങ്ങളിലേക്കും പോകുമോവുക പത്വായിതന്നു. അങ്ങനെ മാളവത്തിലും അവർ വരുവാനിടയായതാണ്.

അമീനയെ കണ്ണഡയുടൻ ഗ്രേഫേറ്റ് അ വൈഴ്സിച്ചിത്തത്തി കണ്ണലപ്പുൾക്കം ചെയ്തുണ്ടോ അവ ഇടു ആരാമമനോദ്ദേശം എന്നെന്നു ചോദിച്ചു.

അമീന്:—“ഞാൻ ദൈവപ്രാധാന്യായ ആദിവാൻറെ ആശിത്തപ്രകാരം അവിട്ടുതെന്തെ അട്ടക്കൾ ദൈ സദേശ ശര്വാക്കൊണ്ട് വന്നതാണ്. അവിട്ടന്ന് അക്ക് ബർ ചക്രവത്തിയുടെ വന്നുമാത്രാവാക ഹമീദാഖവിഗ്രാമിനെ കേട്ടിട്ടില്ലോ?”

അപഃ:—“ഉണ്ട്. ഇമയുണ്ട് ചക്രവത്തി തിരുമനസ്സിലേ പട്ടമഹിഷി ഉണ്ടോ?”

അമീന്:—“അതെ, ഞാൻ ബിഗമിന്നെൻ്റെ ഉറു സവിയാണ്. അവിട്ടെന്തെ പരിപൂർണ്ണമായ തിരുവുള്ളി അന്തിന്ന് ധാതു മായിത്തീന്ന് വള്ളാണ് ഞാൻ. അവിട്ടന്ന് ദിസ്തിരാജ മനിരം കണ്ണിട്ടില്ലോ?”

അ.പ.:—“ഇല്ല ഒരു കിരികപതിയുടെ അന്തിപ്രാസ്തൃകൾ കഴുവ് മററായും രാജമന്ത്രിരം കാണുക സാധ്യമാണോ? അങ്ങനെ കാണണമെന്നു് അതിൽക്കൊള്ളും കല്പിന കർക്ക ചേന്നതല്ലേണ്ടു്?”

അമീ:—“ബില്ലി, പാദശായുടെ അരമന്തെ സദർശകനു തിൽ എന്തു് അന്തിപ്രാവനിതകർക്കാണു് കരവു വരാൻ പോകുന്നതു്. ഇന്നു് ഭാരതവാസ്യത്തിലെ നാലു മാരു വിഭാഗരു രാജുക്കളിലും ബില്ലി പാദശായുടു തുല്യം പ്രതാപവും ശക്തിയും ഉള്ള ഒരു മാസലാഡി പണ്ഠ ഉണ്ടോ? പോരുകിൽ മാർവരാജു, ഇപ്പോൾ തിരമെന്തിയുടെ ഒരു സാമ്രാജ്യവുമണ്ഡേ? ആ സ്ഥിതിക്കു് ബില്ലി കൊട്ടാരം സദർശകനു് ശാഖ സ്ഥാപ്പിക്കു പോരുന്നു് അവിട്ടു പറയുന്നതു് എന്തു മന്ത്രാഭ്യാസംു്?”

അ.പ.:—“മാളവരാജും ചക്രവർത്തിയുകു് കീഴടങ്ങിയിരിക്കാം. അതുകൊണ്ടു് തൊൻ ബില്ലി അരമന്തെ സദർശകനു മെന്നേണ്ടോ?”

അമീ:—“അവിട്ടു് ചക്രവർത്തിയുടെ സപ്താശ്ലേ? ”

അ.പ.—“ഒരുപയറത്തു; തൊൻ എന്നുൻ്റെ പ്രിയതമന്ത്രി സപ്താശ്ലേ?”

അമീ—“അവിടത്തെ പ്രിയതമന്ത്രി ഇപ്പോൾ എവിടെ? അദ്ദേഹം യുദ്ധത്തിൽ തോറു പരാധിനന്നായിത്തി ന്നിരിക്കുംണ്ടോ? ആ സ്ഥിതിക്കു് അദ്ദേഹത്തിന്നുൻ്റെ സപ്തായ അവിട്ടു പരാധിന്നതിൽ തന്നു.”

“എൻ്റെ പ്രിയതമന്ത്രി ഗതിയേപറി നിങ്ങൾ ക്കുന്നെങ്കിലും അറിയാറെന്നുള്ള പക്ഷം ദയവുചെയ്യു് എന്നു അറിയിക്കുണ്ടോ! എന്നിക്കു് ബില്ലി അരമന്തും കാണുന്നു, ചക്രവർത്തിനിയുടെ തിരവുള്ളവും അപവര്ഗമില്ല. മാളവരാജും മാഡ്യൂസരവും അകു്വർ തിരമെന്നിക്കുട ഞിയതാശ്ലേ? അതു ഒഴിവൻ എടുത്തുകൊള്ളുക. എന്നിക്കു്

എൻറ പ്രാണനാമനെ തിരിച്ചുതന്നാൽ മതി. ആ കാരണ്യത്തിനായി എംബ എൻറ ഉപകർത്താവിന് പീഠം യുട്ടും ആരോഗ്യവും ഉണ്ടാവാൻ പ്രാത്യീക്ഷണം” എന്ന് ശ്രദ്ധവതി അതിഭീകരായി പറഞ്ഞു.

ഈ വാക്കുകൾക്കു് അമ്മിന അല്ലെന്നും ചിന്താരു ഫൂഡാ ചിന്തന. പതിപ്രത്യാരു ആ കലയുവതിയുടെ അനാരംഗത്തിൽ എരിഞ്ഞെക്കാണ്ടിനെ സന്നാചാരവി എത്ര ശിലാസ്വാദയ്ക്കു് മുളക്കാൻ പോതനാതായി ആണ. മനസ്പിനിത്യായ അമീനയ്ക്കു് ആ യുവതിയുടെ നേരേ സഹിതാപം തോന്തി. ആദിവാൻ ഒരു രാഷ്ട്രസന്ദേശം അഡാളം ദൈത്യതു് കയ്യുററ്റു് തനിക്കു അപകർപ്പഹേദു കമെന്നും ആ പ്രസ്ഥാവനിതയ്ക്കും വേഖല്ലുപ്പെട്ടു. എങ്കിലും ശൈക്ഷണായ സേനനായകൾന്റെ അപ്രീതിക്കു പാതുമാക്കാതു് ആപാർശിരമെന്നും തോന്തരകയാൽ ശ്രദ്ധവതിയെ വശത്തുവരുത്താൻ മനസ്സില്ലാമനസ്സാടെഭേദജില്ലും ഒന്നായി ഉദ്ധർശിക്കാൻ അവർക്കാനും നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടു് മുണ്ടെന്ന പറഞ്ഞു.

അവിടെത്തെ പ്രാണനാമവർന്ന ഗതിയെന്നും എ നിക്ഷേപങ്ങെന്ന അറിയാം. രാജാക്കന്നൂർ തമ്മിൽ നേരി ടന്ന യുദ്ധങ്ങളിൽ പല രഹസ്യങ്ങളും കാണാം. രാജുകന്തു സ ബന്ധമായ വില രഹസ്യങ്ങൾ പട്ടമഹിഷിക്കഴു പോലും അറിയിക്കാതെ കിരിടപതികൾ തങ്ങളിടെ ഏ ഹന്തർഭാഗത്തിൽ എക്കിക്കുന്നുണ്ടു്. അതിനാൽ മാളിവ സൗത്തൊന്ന് തിരുമ്പിയുടെ കമ പുത്രവിട്ടനാതിൽ എന്തെങ്കിലും ഗൈരവമേറിയ വിപത്രകൾ ഉണ്ടാക്കുന്നതിനും മുകിലഭസന്നാനി അതിനേ ഒരു രഹസ്യമായി സുക്ഷിത്തിരിക്കാം. അതെന്നെന്നും ചോദി ശാ. ആക്കം അധികാരമില്ല; പ്രശ്നകിളിച്ചും അവലക്ഷ്യായ തങ്ങൾക്കു്; എന്നമാത്രമല്ല അതിവാൻ ശ്രമിക്കുന്നതു് വിലപ്പെട്ടാം രാജഭൂമായി എല്ലാനിക്കുള്ളിട്ടു്

തദ്ദീപ്പത്തായ ശൈഖ് അപരാധികാരായ ആർഥിക അനഭവി ക്കേണ്ടിവരികയും ചെയ്യും.”

അപേ—“എനിക്ക് മകിലവകുവത്തിയുടെ രാജുകാൽഞ്ഞ ഇൽ യാതൊരു ഗ്രൂപ്പയും ഇല്ല. അതൊന്നും അംഗി യണ്ണമെന്ന് എനിക്കാശയും ഇല്ല. അവക്കുള്ള രഹസ്യങ്ങൾ വളരെ പരിഗ്രാമമായിത്തന്നെ സുക്ഷിച്ച കൊള്ളിട്ട. എനിക്ക് എൻ്റെ പ്രാണനാട്ടെൻ്റെ കാൽനേരം അറിയേണ്ടിള്ളിഉള്ള. എനിക്ക് എത്ര വലിയ മകിലവകുവർത്തിയുടെയും രാജുകാൽഞ്ഞത്തെക്കുറി പ്രധാനമായുള്ളതു് എൻ്റെ ജീവിതേപോഴനാണ്. ഭൂമേംബറികാര നിങ്ങളുടെ ഫക്തവർത്തിയുടെ ആജ്ഞാവാക്കരായ മരുപട്ടണ വലൻ അധികാരപ്രമത്തനായി ഒരു മഹാസെസ്റ്റരേതാട്ടകൂടി എൻ്റെ പ്രിയത്വൻ ക്കോട്ടേജേപ്പത്രം മുന്നിന്തിനി ഭരിച്ചുകൊണ്ടുനാണ് ഇല്ല രാജുത്തെ ആക്രമിക്കാൻ എന്നുപ്പെട്ട്. ഡീരിനം ആജാക്കേമെക്കതല്ലരനും ആരു ആരു രാജശിരേരു മണി തണ്ണേരു വിശ്വപ്പൂനാശരായ ഭക്ഷണമായി ശരു വിണ്ണേരു നേരെ അണ്ണഞ്ഞുചെംതതു. നീചനായ ശത്രുവിനാൽ പ്രദ്യാഗിക്കുപ്പെട്ട് വത്തിയാലോ രാജോ ചിത്തല്ലാത്ത വല്ല തന്ത്രത്വാലോ അംഗേരം പരാ ജീതനായിപ്പോയിരിക്കാം. അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം തന്ത്രിന്റെ പ്രായജന്മത്തിനു് ആരു തിരമേന്നിയില്ലെങ്കിൽ അവകാശം നാലുമാക്കനാതല്ല. ആരു വക്കാശത്തെ ഇല്ലാതാക്കവാൻ ചക്രവർത്തിക്കും മുഴച്ചുരാൻ തന്നെയോ അധികാരവുമില്ല. അങ്ങനെയിരിക്കും അംഗേരുക്കവാൻ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി അനേകം ക്കുണ്ടും രാജുതന്ത്രമാണ്, രഹസ്യമാണ് എന്നും മറ്റും ലഭിയില്ലാതെ ജല്ലിക്കുന്നതു കേട്ട് എനിക്കു മുണ്ടം തൊന്നുണ്ട്. നിങ്ങൾ ഇപ്പോൾ ഇവിടെ വനികനില്ലെങ്കിൽ എൻ്റെ ഇല്ല ചേംബ്രത്തിനു്

അവാസരമണ്ണാകയില്ലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് സമമായി തന്മുള്ളപ്രക്ഷിപ്ത എൻ്റെ നാമനായ സൗത്തുന്നാൻറെ കമ്പയന്തനു പറഞ്ഞതാൽ കൊണ്ടും നിങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള സദ്വാദം എന്തെന്നു പിന്നെ കേൾക്കാം.”

അമി—(മുഖത്തു ചാഡാഡു ആഡലേവുംകുടാതെ) “മാഞ്ഞു, വേതി എന്നോടു പരിബീകരിക്കുന്നു. ബാസ്‌ബഹദു റിന്റെ ഗതിയെപ്പറി എനിക്കു ധാരാവിവുംില്ല. ആഭംവാൻ” അറിയാമായിരിക്കും; അറിയാമെങ്കിൽ തന്നെ എന്നോടു പറകയുംില്ല. എംബു അദ്ദേഹ തനിന്റെ ആശങ്കാരിണിമാത്രമാണ്. അങ്കേഹ തനിന്റെ സദ്വാദം ഇവിടെ അറിയിക്കുമാത്രമേ കുനിക്കു ചുമതലയുള്ളൂ.”

അച— “സൗത്തുന്നാൻ തിരുമെന്തിയുടെ ഗതിയെപ്പറി ധാരാവാനും നിങ്ങൾക്കരിവില്ലെന്നു പറഞ്ഞതു് വെള്ളും. അതു തൊൻ വിദ്യപസിക്കുന്നില്ല. എത്രയാലും നിങ്ങൾക്കു പറയാൻ മടിയായിരിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്കു് എനിക്കതു കേൾപ്പുണ്ടും ആറുഹമില്ല. ഇനി ക്രസസ്ക്രൂഡിപ്പെൻറും സദ്വാദം എന്തെന്നു കേൾക്കണ്ടു്.”

അമി—“അവിടുന്നു” വാൻറെ ഭാന്തുവൈദം സ്ട്രീക്കർക്കണ്ണ മെന്നുണ്ടാം അദ്ദേഹം അംഗപക്ഷിക്കുന്നതു്. അവിടെത്തെ നിർബന്ധിച്ച വശപ്പെട്ടതുന്നാൻ അദ്ദേഹ തനിന്റു് ഇപ്പോൾ ശക്തിയുണ്ടെന്നെല്ലും പൂർണ്ണസമത തേതാട്ടുടിയുള്ള സമാഗ്രമത്തെയാണു് അദ്ദേഹം ഇപ്പീക്കുന്നതു്. ബാസ്‌ബഹദു നെന്നു എത്രയെ പാദവിയാണു് ആഭംവാൻ ലഭിച്ചിട്ടുള്ളതു്. അദ്ദേഹം കാലവില്ലംബാങ്കുടാതെത്തുന്നു ഡൽഹിസാമ്രാജ്യത്തിലെ പ്രധാനമന്ത്രിയും. അക്കാദാത്തു് മാളിവസൗത്തുന്നാനെക്കുറം സ്ഥാനവലില്ല.

മുഴു എത്രയോ മഹാരാജാക്കവാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ
പാശങ്ങളിൽ നമസ്കരിക്കം. അതുകൊണ്ട് അവി
ടന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രാത്മനയെ അംഗീകരിക്ക
കയാണോ നല്ലതു്.”

അപ— “തൊൻ വാൻറെ ഭാംഗപദം സ്പീക്കിക്കണ
മെന്നോ? മുഹമ്മദായനായ ആ ചണ്ഡിലൻ്റെ ഇത്വിയം
അപേക്ഷിക്കാൻ നാണോ തൊന്നന്നില്ലെ. അമവാ
മനസ്സുകൾക്കില്ലാത്തവനു നാണെമവിടെ. ഇതിനാ
യിരിക്കും, അയാൾ മാളിവത്തിന്റെയും ചുറപ്പുട്ടു്.
അതാംവാൻ്റെ ബാസ് ബഹാറുംനെക്കുറാ മാനുമായ
പദവിയെ? ബാസ് ബഹാറും എവിടെ ആകം എ
വിടെ? തൊൻ ഒരു ഹിന്ദുവനിതയാണു്. ഒരു മഹ
മാനിയനെ തെരാവായി തൊൻ സ്പീക്കിക്കിച്ചുതു് അദ്ദേ
ഹത്തിന്റെ അനന്ത സാധാരണമായ മുണ്ണങ്ങൾ
കണ്ണിട്ടാണു്. അദ്ദേഹംതന്നെയാണു് എനിക്കു ഇത്
ജീവന്തയ്ക്കു കൈവെം. മരുരായ പുരാഖൻറെ മുഖത്തു
തൊൻ നോക്കുകയില്ല. എൻറെ പ്രാണനായകൻറെ
പരിദരിക്കുകൾ ചുമകാൻ യോഗ്യതയുണ്ടോ ആകം
വാൻു്. നിങ്ങളുടെ ചക്രവർത്തിക്കുന്നേനു ബാസ് ബഹ
ഉറിനേംടു താരതമ്യപ്പെട്ടുടരുന്നു എന്തു മുണ്ണ
മാണിക്കുതു്. ഏകം മകിലസാമ്രാജ്യത്തിലെ പ്രധാന
മന്ത്രിയുടുകൊണ്ടു, ആയാൽത്തന്നെനു എനിക്കുതു്?
കുട്ടിവായുള്ളു് രാജത്പാ കിട്ടിയാൽത്തന്നെ എന്നാണു
വിശ്വാസം. അവൻറെ പട്ടമഹിഷിയാകാൻ എനിക്കു
തെല്ലും ആശയില്ല. ചക്രവർത്തിയുടെ അവളാഃപുര
ത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കാമെന്നു പറഞ്ഞാലും തോൻ
ഇലക്കനാവുള്ളു്. എൻറെ പ്രാണശ്രൂരന്റെ സജീവ
നായിരിക്കുന്നായിൽ തൊൻ അദ്ദേഹത്തോട് ചേരും.
ഇല്ലക്കിൽ എൻറെ ജീവനെ തുച്ഛപ്പെട്ടിയുണ്ടോ”

അമീന്— “ഗ്രീമതി ഭവതിയുടെ ഇം മഹത്പ്രമേരിയ നിഖല
യങ്ങൾ എന്നിൽ; അട്ടുത്തപ്പുവ്‌മായ ബഹുമാനത്തെ
ഉള്ളവാക്കണം. ബാസ്‌ബൈമുൻ സവ്‌കലാവല്ലഭരം
അന്നപ്രാദശമാരാ സംസ്ഥാരം സിലിന്റു ഒരു മഹാസം
ഭാവാം ആരോഗ്യം എന്നിക്കിയാം. ഭവതിയും കാനി
തരവനിതാ സാധാരണമായ അംഗങ്കം മുണ്ടെപ്പറ്റി
തിക്കണ്ണത ഒരു മഹതിയാണെന്നുള്ള വസ്തുതാം എന്ന
റിംഗ്രിച്ചുള്ളതാണ്. നിങ്ങൾക്കും ചേരുംവേണ്ട
തന്നെ, ഇരുപ്പരവർ അന്തരാസരിച്ചു് നിങ്ങളെ പര
സ്ഥാരം എടക്കപ്പെട്ടുകയും ചെയ്യു. ബാസ്‌ബൈമുൻ
ഇപ്പോൾ ഭവതിയേ വിട്ട് പിരിഞ്ഞിരിക്കണ. ഭവതി
അന്നപ്രാധിനയം ആയി. ഭവതിയുടെ പ്രാണനാമവർ
ഇനി തിരിച്ചുവരികയെന്നുള്ളതു് സുകരമല്ലതാണം.
ആ സ്ഥിതിക്ക് കൈവഗ്രത്രാ ലഭിച്ച സദവസരത്തെ
ചാഴിൽക്കണ്ണയാതെ കത്തിക്കവനാ കനകത്തെ സ്വീക
രിക്കയെല്ല നല്ലതു് ആരംബാൻ എത്രയോ മുഹ
പ്രകൃതിയും കൊള്ളിട്ടു്; എന്നാലും അദ്ദേഹം
അവിടെനെ ഒരു ദിവിയേപോലെ ആരാധിക്കുന്ന
ണഞ്ഞുള്ള തിനു സംശയമില്ല. കൈവിട്ടേപോയ
ആളിനെ കരുതിയിരിക്കാതെ കാൽക്കൽ. വീഴ്കനാ
കയത്തനെ മുട്ടേ പിടിക്കുന്നതെല്ല ബുദ്ധി ? ”

അപേ— (രോഷ്ട്രതാർ അരയണമായ നേരുത്തോടുകൂടി)
“ ദാഡി മഹമ്മദിച്ചവന്നും മുലം ഹിന്ദുക്കളുടെ
കണ്ണിൽ ഭഷിച്ചുവരുക്കില്ലും ഒരു കല്പന്നീയാണു്.
എന്നു ഒരു പ്രസപനിണി അയിട്ടാക്കിരിക്കാം ആരംബം
വോ നീ കരുതിയിരിക്കുന്നതു്. അങ്ങനെ, രഭിപ്രായം
അയാൾക്കണബന്ധിരു അതു് അവാല്പമാണെന്നും പറ
ഞ്ഞേതുണ്ടാം. എന്നു ഭാംഗ്യായി സ്വീകരിച്ചു്
കൊള്ളാം ഏറ്റന നാലിലുംധിവും വിഫലമാണെന്നും
അയാളും അവിയിച്ചുകൂട്ടു. അയാളുടെ ഭർത്തോ

രഹതിന എന്ന് വഴിപ്പുചനാവക്ഷപ്പേന തീരുത്തപറ എതിരിക്കുന്നു. ഇനി എനിക്ക് ഒന്നും സംസാരിക്കു ണബ്ദില്ല.. നിങ്ങൾക്ക് പോകാം.”

അമീ—“ഈൻ അവിടത്തെയ്ക്കു നല്ലതു പറഞ്ഞു; അതനു സരിക്കാത്തതിനു് എനിക്ക് കരിക്കുമാനമില്ല. ഓരു തനിനും നിതിക്കും വഴിപ്പുചനാവന്നല്ല ആരംഖാൻ. അധികാരിക്കുന്ന മുഗ്രീയമായ അഭിലാഷം സാധിച്ചില്ലെങ്കിൽ മുഗ്രേതപ്പോവും പെയ്മാരുന്നതിൽ മടിക്കു നവന്നല്ല അധികാരി. അതുകൊണ്ട് സേനനാനിയുടെ ഫുജുത്തെ നേരിട്ടവാൻ സന്നാലുംയാളി ഇരുന്ന കൊള്ളുക്ക്. വെതിക്കു സവർമ്മംഗളങ്ങളും ജഗച്ചിപ്പേരും പ്രഭാനംവെയ്യുടെ. എന്നും ഇതാം പോകുന്നു.”

ഇതും പറഞ്ഞിട്ടു് അമീനാ മാളികവിട്ടു താഴെത്തിരഞ്ഞി തന്റെ പല്ലുക്കിൽ കയറി ആരംഖാൻറെ വസതിയിലേക്കുപോയി.

അഭിപ്രായം എം

“ബലവാൻതനാാലഭിയുക്കതനായ”ചമരത്തോടു ബലമുന്നിനും വൃത്തിസാധനവിമുന്നിനും എത്തുപ്പുനമതികാമിക്കും തന്നുനും കമിതിനായകാ നിദയിപ്പേന ധരിച്ചാലും.”

എന്ന വിശ്വരവാക്കും എത്രക്കണ്ട പുംഥത്മമെന്നു് ആരംഖാൻറെ അംഗങ്ങും അതിന്റെനിന്നും നമ്മക്ക മനസ്സില്ലാക്കും. അമീനാ മുഖാനുരം തുപ്പവതിയുടെ മുഹപ്പടി അറിഞ്ഞ നിമിഷം മുതൽ അധികാരി എററവും ആത്മരന്നായിച്ചുമരഞ്ഞു. അധികാരിക്കുന്ന മുഗ്രീപ്പാവം അഭ്യും നേനിള്ളക്കിരെക്കിലും അതിനും ബുദ്ധിയും അറിയാൻ സംയമനംവെയ്യു. അപ-

വതിയുടെ നേരെ യാത്രായ കട്ടംകള്ളുള്ളം പ്രവർത്തി യും അളക്കാനു തോന്തിയില്ല. വല്ലവിധവും അവക്കു വരീകരിച്ചു് തന്റെ പാടിലഭക്ഷണമെന്നു അയാൾക്ക് മൊഹമുണ്ടായാൽനാിളി. എത്രായും അയാളുടെ ചിന്ത ഏപ്പോഴും ത്രപ്പവതിയെക്കരിച്ചുമാത്രമായിരുന്നു. രാത്രി തിരു അംഗാർക്ക ഉറക്കം തീരെ ഇല്ലാതായി. അതുവാരം ദിക്കളിലും അഭിരുചി കംരത്രു തുടങ്ങി. കണ്ണാരചേഷ്ടനായ ആ മുസൽമൻ മല്ലൻ എത്രാദ്ദേശവികാരങ്ങൾും ഉണ്ടായി എന്നാൽ അതുവെച്ചുജനകംതന്നു.

അരുംവോൺറ മാതാവായ മാഹംഞ്ചൻഗ്രാമ്പി ഇം ചുല്ലയാത്രയിൽ എത്രനെ അംഗരമിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ത്രപ്പവതിയുടെ കാൽത്തിയിൽ തന്റെ മകൻ നേരിട്ട് വ്യാകല തയെപ്പുറരി അവരംക്കു എററവും അസപ്പൂർത്തയുണ്ടായി. സുൽത്താൻ ബൊസ് ബുമഴിരിണ്ടു അംഗിച്ചുത്തിലുള്ള മറ്റു സുനിക്കളെയെല്ലാം ബുദ്ധന പിടിച്ചു് അരുംവോൺറ അരമന്നയിൽക്കൊണ്ട് പാപ്പിച്ചു കഴിത്തെന്നു. ത്രപ്പവതിയുടെ ശർഭത്തിൽമാത്രം കൈവയ്ക്കാൻ ആളുമെന്നും അരുംവോൺറ സമർപ്പിയും ബുദ്ധിശാലിനിയുമായ മാതാവിന്നപോലും ദൈത്യത്തുണ്ടായില്ല.

പ്രൗഢികലന്ന് ആ മിഡയുവതി തനിക്കു വശം വാദയാകയില്ലെന്ന തെളിഞ്ഞതപ്പോറും മദ്ദന്യനായ മകിലു സേനാധിപരും ഭേദമുഖ്യമാം സഹായുള്ളും വല്ലിച്ചു്. അയാൾ ഇതുവരെ ത്രപ്പവതിയെ കണ്ടാട്ടില്ലെന്നു. അവളുടെ ത്രപ്പസെസഫന്തുംതെപ്പുറരി അമീനയുടെ മുവ ത്തിൽനിന്നും കേടുപ്പോറും ആ തയണിരതാത്തെ നേരു കാണണണെന്നുള്ളു അതുവഹം തട്ടകരിൽ പാടില്ലോതെ അയാളുടെ ആന്തരംഗത്തിൽ താഴ്ത്തിക്കുയാറി. അവളുടെ ദൈ ഭർന്ന മെങ്കിലും ലഭിച്ചാൽ മനസ്സിൽ അല്ലും ആശ്രോസമുണ്ടാക്ക കെന്നും അയാൾക്കു തോന്തി. അതെലേക്കു് എന്നതാണു മാർഗ്ഗം എന്നായി പിന്നാൽതെ അതുവോ. നേരിട്ട്

ചെന്ന് ആ യുവതിക്കു കൊ കണ്ണക്കളും എന്നയാം ആലോച്ചിച്ചു. അവർ അതിനും വിസ്തരം പ്രകടി പ്രിച്ചക്കിലേം എന്നജ്ഞ വിചാരം അടച്ചതനിശിഷ്ടത്തിൽ ആ യുവാവിനു ജീളനാക്കി. പിന്നു ഗ്രൂപ്പമായി അവക്കു നേരു സദ്ധർക്കാർ എന്നരം വഴിച്ചെന്നു ആലോച്ചിച്ചു തുടങ്ങി. വളരെനേരു ചിന്തച്ചിട്ടും അതിലേയും വിശദ ഷാൻ ഉപാധ്യാത്മകനും കണ്ണിസ്ഥി. പീഠമഹമദിനോടു ആലോച്ചിക്കുന്ന് എന്ന് അധികാരിച്ചു. തന്റെ മുന്നു ഉദ്ദേശം ശാപരം അറിയുന്നതിൽ ആദ്ദമിന്ന് അവളുടെ തോന്തി. എന്നാൽ രാത്രികാലത്തു് എക്കന്നായി ചെയ്യുന്ന് ആപവതിയുടെ ഉറക്കരിയിൽക്കെടുന്ന് നിന്തുയിൽ അവക്കു കണ്ണിട്ടു തിരിച്ചുപോരാമെന്ന് അധികാരി ചെട്ടിൽ തീർച്ചപ്പെട്ടതി. ഭൂതം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആധിനന്തരി ലാക്കയാൽ അവിഭാഗത്തെ പാരാവുകാരെല്ലാം മുകില്പടക്കാരാ യിരുന്നു. അതിനാൽ തന്റെ ഗ്രൂപ്പസഖ്യാരത്തിനിടയിൽ കാവൽക്കാർ തന്നെ കണ്ണമട്ടിയാലും അതിൽവച്ചു വിശദമെന്നും ഉണ്ടാകാനില്ലെന്ന് ആം ദൈർଘ്യപ്പെട്ടു.

അന്ന് അർബരാത്രേതാടക്കുടിത്തെന്ന ആചാരത്തി യുടെ മാളികയിൽ കടക്കണമെന്നു തീച്ചപ്പെട്ടുത്തിക്കൊണ്ടു് സെസന്റ്രായിപരം അമീനയും വയത്തി. തന്റെ പ്രണയല ക്ഷുമായ ആ തങ്ങൾന്റെ തിന്റെ സെഫയന്തിലേയും മാർഗ്ഗവും മാളികയുടെ പരിതഃസ്ഥി തികളും മരിക്കുളു സംബന്ധിച്ചു വിവരങ്ങളും അവളുടെ ഉറക്കരിയുടെ സ്ഥിതിയും മറ്റു വിശദങ്ങളും അമീനയോട് ചേരിച്ചു് വാൻ വിശദമായി മനസ്സിലുണ്ടാക്കി. അനന്തരം അവക്കു യാത്രയാക്കിയിട്ടു് ദിവസങ്ങൾക്കുത്തെ, പിന്തുമണി നിയി അഞ്ചാട്ടമിഞ്ചാട്ടം നടന്ന്, അധികാരി കഴിച്ചുകുട്ടി.

അത്താഴം കഴിതെന്ന് അരംബംവാൻ ശയ്യാതലത്തെ പ്രാപിച്ചു. കാമിക്രഡക്സ് നിദ്രയില്ലേന്നുള്ള അതുംവാക്കും മുണ്ടായാരംതെതിൽത്തന്നു ഉല്ലരിക്കപ്പെട്ടിട്ടണണ്ണോ. മുകില സന്ദേശം അശേഷം ഉള്ളക്കണവന്നില്ല. അദ്ദേഹം കിടക്കയിൽ അങ്ങോട്ടുമിഞ്ഞോട്ടും കിടന്നുണ്ട് സമയം പോകി. നേരം പതിനഞ്ചുനാഴികൾ ഇരുതി. വാൻ കാട ക്കണ്ണിൽ നിന്നൊഴുക്കേന്നാറു. ആ രാത്രി നല്ല നിലവാവും നേരായിരുന്നു. സൗഖ്യത്തിന്റെ വാതായന്നുണ്ടിൽക്കൂടി ചത്രിക വാൻറെ ഉറക്കരയിൽ പ്രാവേശിച്ചു് അവിടത്തെ അന്യകാരത്തെ മിക്കവാറും മീമിലമാക്കിയിരുന്നു. ശയ്യാതലത്തെ പ്രാപിച്ചപ്പോൾ ധനിച്ചിരുന്ന വസ്തുങ്ങൾ അഴിച്ചുവച്ചിട്ടു് അരം നൃതനമായി വസ്തുധാരണംപെയ്യാൻ തുടങ്ങി. കൂത്തു പാപ്പാസുകളിൽ കൂത്തു കാലുടക്കിള്ളു് അരതനിന്തതിലുള്ള കപ്പായവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ രീതതെ അതുവരണംചെയ്യു. രിനസ്സിനെ കൂത്തു പട്ട കൊണ്ടുള്ള ഉള്ളിച്ചത്തായ അഭംകർച്ചയു്. വെള്ളിപ്പിടിഞ്ഞ കുക്കിയ രണ്ട് കംാരകൾ അരക്കെട്ടിനടിക്കിടിൽ തിരക്കപ്പെട്ടു. വടിവാറു കൂടിവെച്ചതു. കട്ടിക്കുകയിൽ ഒരു വലിയ കൂത്തു സാൽവയാൽ ദേഹം മഴുവൻ മരച്ചുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം വേഗത്തിൽ താഴെത്തിന്തി സൈഖ്യപ്പോരം കടന്നു.

വെള്ളവെള്ള വിളക്കുന്ന പുനിലാവു്: കൂത്തു വസ്തു ധരിച്ചിരുന്ന വാൻറെ തുപം ആക്കിം തെളിഞ്ഞു കാണും. പൊതുനിരത്തിൽക്കൂടി യാത്രുചെയ്യുന്നതു് അപേക്ഷമെന്നു അദ്ദേഹത്തിനു തോന്തി. ജനസംഖ്യാരമില്ലാത്ത ഉട്ടവച്ചി കളിൽ കുടിയായാൽ ആളുകളുടെ കണ്ണിൽചെടാതെ ഉള്ള ചുമ്പമല്ലതു ചെന്നുചുരാമെന്നു് അദ്ദേഹം കണ്ടു. തുപ വതിയുടെ കൊട്ടാരത്തിലേക്കു പ്രചൂനമാർക്കണ്ണജീവനും ആദഭിനു നിശ്ചയമില്ലായിരുന്നു, എക്കിലും അദ്ദേഹം ഒരു മുടവഴിക്കിൽ തിരിഞ്ഞു് സൈഖ്യം സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ആശേഷത്തെ വക്കുപ്പമാക്കിക്കണ്ണവഴിഞ്ഞു നടന്നു. ഇങ്ങനെ

എക്കാദശം ഒരു നാളിക്കന്നേരം വള്ളത്തുപുളിത്തെ വഴികളിൽ കുടി നടന്നാലും വാൻ ഒരു വലിയ മതിൽക്കൈക്കിണ്ടി പിന്നിലുള്ള മുട്ടക്കിയെ ഒരു മാർത്തിൽ ചെറ്റിറഞ്ഞി. അവിടമെങ്കം അന്യക്കാരം നിരണ്ടിക്കുന്നു. ഒരു ജീവിയെ ആരു വഴിയിലെങ്കം കാണമാനില്ല. നഗരം കൊഞ്ചയിട്ട് നടന്ന മുകളിലെത്തുക്കന്നും ആനങ്ങലും ഉപേക്ഷിച്ചുപോയ ആരു സ്ഥലത്തു നിശ്ചലിട്ടതെല്ലാല്ലൂ. അദ്ദേഹം അവിടെ നടന്ന കൊണ്ട് വളരെ ക്ഷമയോടുകൂടി എല്ലായിടവും സുക്ഷ്മമായി ദന്ന പരിശോധിച്ചു. മതിൽക്കൈട്ട് വളരെ പൊക്കമുള്ള തായിക്കുന്നു. അതിനു എക്കാദശം ഒരു കോട്ടമതിലോളം വലിപ്പവും ഘനവും ഉണ്ടാക്കിയുണ്ട്. കരിക്കല്ലേകാണ്ട് കൈടക്കപ്പെട്ട ആരു മതിലിൽ അവിടവിടെനും ഓരോ ചെറു ക്ലൂക്കറം പുരത്തെല്ലാ തജ്ജനിന്നിക്കുന്നു. വാൻ ഇരു ക്ലൂക്കളിൽ ചവിട്ടി മെല്ലെ മതിലിന്റെ ഇക്കളിലേക്കുകയില്ല. അവിടെ നിന്നുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം നാഭപാട്ടം സുക്ഷിച്ചു പരിശോധിച്ചു. വളരെ പിസ്തേരമെന്നു ഒരു പള്ളം അതിനുള്ളിൽ മനോഹരമായ ഒരു മമ്പ്രവും അതോട് ചേർന്ന് അനവധി ഉപഗ്രഹങ്ങളും അദ്ദേഹംകാണ്ട്. നിമ്മ ലഭായ ചല്ലിക്കയറുടെ സ്വഭാവങ്ങളും സൗഖ്യവും മറ്റൊരു കൈടക്കണ്ണം അദ്ദേഹത്തിനു വിശദമായി കാണാമായിക്കുന്നു. നിബിധമായ വുക്കൾസൗഹത്തിനിടലിൽകൂടി അങ്ങിങ്ങായി ഉള്ളിലേക്കു കയറിയ ചല്ലിക്കിരണങ്ങൾം തോട്ടത്തിന്റെ അന്തർജാഗത്തെ അസ്സുജ്ജമായിട്ട് മാത്രമേ ഒൻപിളിച്ചുള്ളു: എന്നാഭർ വിവിധജാതി കസുമങ്ങളുടെ സൈരംഭിം നിമിത്തം, അതും ഒരുപ്പാനമാണെന്ന് ആരംഖാൻ തീർച്ച ചെപ്പുചെത്തി. സൈരാനമാണെന്ന് സമിതിക്കൊണ്ടു ആകുതി കൊണ്ടും അതും പക്കലെ അമീന വൺചുകേരംപുച്ചു തുപ വത്തിയുടെ വസതി തന്നുഡാണെന്ന് അഴക്കമത്തിനു മേഖലപ്പും വന്നു.

വാൻ മെല്ലൈ മതിലിനു ഒകളിൽക്കൂട്ടി നടന്ന് ആ വള്ളുപ്പിന്റെ പുവ്വപൊരങ്ങേണ്ടതുണ്ട്. അവിടെ രണ്ട് മുകില ടെന്നാർ മുകിലമസനാനിയാൽ തൃപ്പവതിയുടെ ഭവനം റഷ്യ ക്കാൻ നിയമിക്കപ്പെട്ടുവര്-പാറാവു നിൽക്കുന്നാണോയി എന്നു. അംഗ്രേഷാ ശ്രദ്ധാസ്ഥകൾ മനസ്തിയായി പിന്തി വിന്നു. താൻ ആല്പും കയറിനിനാ സ്ഥാനത്തുവന്ന് വാൻ ആരാമാന്തരംഭാഗത്തെയ്ക്കു, നോക്കി. രൂക്ഷജോലി സാരു സ്ക്രിയ നിമിത്തം ചാറ്റികയുടെ സഹായാണോയിരുന്നിട്ടും അതിനുകം വിശദമായി കാണുന്ന പ്രധാനമായിരുന്നു. അതിനു മതിൽപ്പുറത്തിരുന്ന് സാവധാനത്തിൽ ഇടതുകാൽ ഉള്ളിലേയ്ക്കുട്ട് മതിലിൽ കല്പുകൾ വലുതും തച്ചി നിൽ പുഡണ്ട എന്നു സ്വർഖിച്ചുനോക്കി. എന്നും അംഗ്രേഷാന്തിന്റെ കാപിൽ തടങ്കിപ്പ്, അംഗ്രേഷാ പത്രക്കു മുന്നോട്ടുനുണ്ട്. എക്കുഞ്ചേ, അവുതി അക്കലതായി ഒരു വലിയ ചട്ടന മരം മതിലേഡാച്ചേരുന്ന് നിന്നീരുന്നു. മുഗ്രം സെസന്റ്രാഡി പുൻ അതിന്റെ ഒരു ശാഖ വിൽ കാംവാച്ച് മതിലിനെ അവലംബിച്ചുകൊണ്ട് രൂക്ഷത്തിൽ പിടിക്കുട്ടി അവിടെ നിന്നും അംഗ്രേഷാ കയറ്റഴലംചുട്ടുടി താഴത്തിനാണി അരംഭ ഭേദിയിൽ നിലയായി.

വാൻ അവിടെക്കല്ലൂർ നേരുട്ടി പരിഞ്ഞായിച്ചു. സുശ്രീവലോകനത്തിൽ അനവധി പൂച്ചെട്ടിത്തട്ടുകൾ അവിടെ കാണുപ്പെട്ടു. അവും മഞ്ഞലുകുട്ടി നെയ്യാനിനു സ്ഥലത്തെയ്ക്കു, വഴിക്കാണിക്കുന്ന ഒരു അടിപ്പാതയുണ്ടായിരുന്നു. സേനാധിപൻ അതിനെ ആത്രയിച്ചു മുന്നോട്ടു നടന്നു. അഞ്ചാഴിക്കുരുത്താളും നടന്നപ്പോൾ മരുന്ത മതിലെട്ടം അതിന്റെ ഒരു വലിയ വാതലും കണ്ണം. അംഗ്രേഷാ പത്രക്കു മരുന്തു പത്രക്കു തുച്ചി. അത്തുനും! അതു ഉടൻ തുനും, മരുന്തു പൂഞ്ഞാതും! അതിന്റെ കല്പു അതിൽ ഒരു മനോഹരസെയം: വാൻ ബുഖപ്പെട്ടു അതിനെ ലക്ഷ്യപ്പെടുത്തി നടന്നു: ബെയ്യത്തിന്റെ താഴക്കത്തെ

നിലയിൽ വടക്കുവരണ്ടുള്ള ഒരു വാതലിന്റെ മുമ്പിൽ അദ്ദേഹം ചെന്നാറിന്. വാതലിന്റെ മുൻവരെത്തുള്ള വരാന്തയിൽ രണ്ടുപരിചാരകനാർ ഗാസനില്ക്കിൽ വയിച്ചു കിടന്നിരുന്നു. അതും തന്റെ പാപ്പാസുകൾ തുഴരി ഒരു ചെടിയുടെ ചുവട്ടിൽ മാച്ചുവച്ചുശേഷം ഉറങ്ങിക്കിട്ടുന്ന കിങ്ഗരമായുടെ ലുടയിൽകൂടി ശബ്ദം കേരഡപ്പിക്കാതെ തുറന്നുകൊണ്ടു. വാതൽ വഴി അകത്തു പ്രവേശിച്ചു. അതു സാമാന്യം വലിപ്പുമാളു ഒരു മറിയായിരുന്നു. അതിന്റെ കിഴക്കെ അറാറത്തായി തെക്കെ ചുമരിൽ മരോരു വാതൽ കാണ്ടപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം അതു തുറന്നപ്പോൾ നീളുമാളു രഖിന്നാഴി കണ്ടു. അതിലേ എക്കുദേശം നാലു രജവഴി ചെന്നപ്പോൾ അതു ഒരു കോൺപ്പട്ടിയുടെ ചുവട്ടിൽ ചെന്നവസ്ഥാനിച്ചു. അവിടെന്നും അതും ലുക്കുതു പടി കൂടു കയറിയപ്പോൾ ഒരു വിസ്തൃതമായ മറിയുടെ പടി ക്കെൽ എന്തിലിം. ആ മറി തള്ളിത്തുരന്നും അകത്തു കടന്ന പ്പോൾ അവിടെ നാലുവു പരിചാരകമാർ ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്നതു. അദ്ദേഹം കാബലംചു കേരഡപ്പിക്കാതെ മറിയുടെ വടക്കെ വാതലിലേക്കുംനന്നു. വാതലിന്തുറഞ്ഞ തായി ഒരു ചെറിയ മറിയും അവിടെന്നും മകളിലോടു വഴി കാണിക്കുന്ന ഒരു കൂളിക്കല്ലു പട്ടത്തെ സോപാനപരവരയും കാണ്ടപ്പെട്ടു. ആ സോപാനമാർഗ്ഗത്തുടെ മകളിൽ കയറിയപ്പോൾ മരോരു വിസ്തൃതമായ മണ്ഡപത്തിൽ അദ്ദേഹം ചെന്നവേറും.

വാൻ ലൈപ്പോൾ പ്രശ്നവരിച്ചു മറി അതികമനീയമായി താല്പര്യിക്കപ്പെട്ടു നന്നായിരുന്നു. മാളിവത്തെ ഭീ ചുണ്ണനു എപ്പോൾ കിന്നിപ്പടതികളുടെയും അവക്കു അന്തിം ചുരവനിതകളുടെയും ചിത്രങ്ങൾ മറിക്കു ചുറഞ്ഞ ചുടിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. തേച്ചു വെണ്ണതിളക്കിയ അനവധി അത്യുജ്ജംബി അവിടെവിടെ തുക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. വിവിധവർഗ്ഗം കുലന്ന് ശീലത്താംജലിരകാണ്ട് നിന്മിച്ചു

മാളിവത്തിലെ രാജകീയപതാകകൾ ദന്തദണ്ഡങ്ങളിൽ സർബ്ബിപ്പിച്ച് ഈ വിതരണങ്ങൾടെ മുകളിൽവച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു ത്തിലും ഇടട്ടിവിലു, കരന്താളിയിലുംചെയ്യു കസാവകൾ കട്ടിലുകൾ മേശകൾ മുതലായ അനവധി സാമാന്യങ്ങൾ ചേതോഹരമായ റിതികിൽ നിന്തിവയ്ക്കുപ്പുട്ടിരിക്കുന്നു. ഓടി യായി കെട്ടി അടക്കിയിട്ടുള്ള നിരവധി ഗ്രന്ഥങ്ങൾ കള്ളാടി അലമരാകളെ അലങ്കരിച്ചു. പലതരത്തിലുള്ള വിശാകൾ തുടങ്ങിയ വാദ്യവിശേഷങ്ങൾ അവയ്ക്കായി ഉണ്ടാക്കിപ്പുട്ടിരിക്കുന്ന പീഠങ്ങളിടെ മുകളിൽ കാണപ്പെട്ടു. സുവർണ്ണ പഞ്ചരണങ്ങളിൽ സുക്ഷിക്രമപ്പെട്ട ശാരികകൾ സുസ്ഥിതസ്പദ ത്തിൽ ഗാനംചെയ്യുന്നതു് വാനെ അത്തിപത്രത്താനു നാകി. അപവതിയുടെ കൈകൊണ്ടഭൂതിയ ഒട്ടിക്കം വിന്ദുപുരാണചുരുഷ്ണായുടെ ചിത്രങ്ങൾ ചുവരിൽ നിരതി മുളക്കുപ്പുട്ടിരിക്കുന്നു.

ഈ മറിക്കിൽനിന്നും കിഴക്ക്‌വശത്തുള്ള ചാന്ദ്രശാലയി ലേക്കു കടക്കാനുള്ള കവാടത്തിന്റെ സമീപത്തായി സ്വർണ്ണത്തിൽ ചിത്രവേലകൾചെയ്യു പതിച്ചിട്ടുള്ള കരം ദന്ത പഞ്ചക്രത്തെ അലങ്കരിച്ചു ഹംസതുലികാശങ്ങളിൽ കാണി കള്ളിടെ കള്ളകളെ കുള്ളപ്പിക്കുന്ന ലാവണ്ണവിഭാഗങ്ങളുടെ കൂടിയ അപവതി കിടന്നിരിക്കുന്നു. അന്തർഭൂതമായ തിലുസ എഞ്ചന്താൽ വിളിയുത്തുകിലും ദിവ്യമായ കാന്തിസമുഹം കളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആ മുഖം ഏതു എത്തു എത്തു പരിശോഭിക്കുന്നതു്? ദേവാംഗനാസദ്ധരയും ആ രാമന പ്രൂണംകിടാവിനെ കണ്ണ് വാൻ നിഘ്നേഷ്ടുന്നായിനിന്നു പോം. സുഷുപ്പിക്കിൽ ആന്തിച്ചു ബാധ്യജന്മാനം മുടാതെ കിടക്കുന്ന ആ ഭോമനാഗ്രാഹത്തെ ആനുസ്ഥാഭാരിതനായി അദ്ദേഹം അരനാഴിക്കുന്നരഭേദതാളം നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു. പീരംസം ആകുചിച്ചു ആ കോമളമുഖം കണ്ണ് അദ്ദേഹത്തിന് അരംകുവത്താനുാണ്. അവക്കു തങ്കൾതാഴെനാമെന്നാൽ അത്യാർഹം ചാണക്ക് എടുപ്പുത്തെ തകരുത്. അവളുടെ

ശ്വരാഗനാസദശമായ ദാംഗസൈഷ്ടിവം അരദ്ധമ
ത്തിൻ്റെ ആര്യരൈ തരളമാക്കി. അവിടെ നില്ലോൻ
അരദ്ധമിന് ചെയ്തുമനാഡായില്ല. അദ്ദേഹം പെട്ടെന്ന
തിരിത്തേ വനാവഴിയതനെ നടന്നു.

ആര്യരൈ കുറ്റിലും ചട്ടാതെയും വഴിയിൽ ധാതൊക
പ്രതിബന്ധവും ക്രംതെയും മുകിലപ്പേസൊന്നി ഉള്ളാന
ത്തിൻ്റെ മതിലോച ചേന്നീനിനു ചുന്നുക്കുഞ്ഞിൻ്റെ
ചുവട്ടിൽ എത്തി. മെല്ലെ അതിൻ്റെ മുകളിൽ കയറി
മതിൽ ഹാജി അദ്ദേഹം പിൻവശത്തുള്ള ഉട്ടവഴിയിൽ
ഇരഞ്ഞി. ഇട്ടണിയ ആ മാർത്തിൻ്റെ വടക്കേണ്ണറിത്തു്
സാലകായമാരായ അഖ്യാദപേര് ബലിപ്പേട്ട മതിലിൻ്റെ
മറവിൽ ഒളിച്ചു. ചിന്താകലപനായിരുന്ന ആരദ്ധംവാൻ
ഇവരെ കണ്ണില്ല. അദ്ദേഹം വന്ന മാർത്തുടെ തന്നെ
തിരിച്ചുപോകി. എക്കുഞ്ഞും കാൽനാഴികയോളും ചെന്ന
ശേഷം അദ്ദേഹം ഉണ്ടവഴിയിൽനിന്നും സാമാന്നും വിസ്തൃ
തിയുള്ള ഒരു മെത്താനപ്രദേശത്തു ചെന്നുചേരും. അതു്
പെൻസുക്ക്ഷണം നിരത്ത ഒരു സ്ഥലമായിരുന്നതിനാൽ
പകൽ സമയത്തും അതിനുള്ളിൽ ഇരുളംതിരുന്നു.
ആരദ്ധവാൻ ഈ സമതലപ്രദേശത്തിൻ്റെ നടവിൽ
എത്തിയപ്പോൾ മുമ്പിൽക്കൂട്ടിട്ടു മറവിൽ നിന്നും ഉന്നത
നാരാജ ആരദ്ധപേര് വധ്യർഹപാണികളും പുറത്തുവാടി
അരദ്ധമതിക്കിൻ്റെ നേരെ പാരത്തു. ഡിരനായ സൗന്ദര്യ
നായകനു സംഭേദം തീരെയിണ്ടായില്ല. ഭിന്നത് വേഗ
ന്തിൽ അദ്ദേഹം തല്ലെ വടിവാം ഉള്ള രണ്ടുതലയ്ക്കും
മുൻചുയുള്ള ആ ആയുധത്തെ നാലു പാട്ടം വിശേഷകാണ്ഡ്
ശത്രുക്കുളെ അഭികിലേയ്ക്കുന്നയാൻ, അഞ്ചവലിക്കാത നിന്നു.
പത്തു നിബിഷനേരും ഇങ്ങനെ അസാധ്യരണ സാമർപ്പി
തേരാട്ടക്കുടി ശത്രുക്കുളെ തുട്ടു നിന്നപ്പോരാം കിഴക്കുനിന്നും
നാലുപേര് അതിവേഗത്തിൽ പാരതത്തുവരുന്നതു കാണ
ക്കുട്ടി. അവർ ശത്രുക്കുളോ മിത്രങ്ങളോ എന്നറിവുണ്ട്

വാൻ അചിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം നിന്മയ്ക്കോലെ തന്റെ അസിലാത്തെയ ചുഴിറിക്കൊണ്ട് ശ്രദ്ധകളുടെ ആക്രമണത്തെ തടയ്ക്കുന്നതു നിന്നാതെയുള്ളൂ.

കിഴക്കനിന്നും ദാടിവന്നവർ നേരെ പോക്കളുണ്ടാട്ടുന്ന പെട്ടെന്നനിന്ന്. ഇത്തീരു അൽപ്പം തിരിച്ചറിവാർ നിവൃത്തിയില്ലാതെ അവർ അല്ലെങ്കിൽ വിഷമിച്ചു. എങ്കിലും അവക്കുടെ നാശകനായ രോഗ വേഗത്തിൽ വാനെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. അദ്ദേഹം തന്റെ അനുചരന്മാർക്ക് ഉച്ചത്തിൽ രോജ്വാക്കാംട്ടത്തിട്ടു നേരെ പാതയുവന്ന് അതഭമിന്നെ വളഞ്ഞ സാലക്കായമാണോടെറാടേറു. മറ്റൊരു ദിനപേരും നായ കണ്ണറ പുരക്കേഎത്തി അദ്ദേഹത്തെ തുണ്ട്രു. ശത്രുവായ യത്തിന്നനിന്നും വിധുകതനായ സൈനപ്രാധിപതം തന്റെ സഹായികളുടെ സഹായത്തിനെത്തി. ഒരു ക്ഷണങ്ങേരു തനിന്തളിൽ വാണ്ണറ വൈരികൾ ആരംഘേപയും ശീരസ്സറു നിലപ്പെട്ടിച്ചു. അരംതന്നെ തുണ്ട്രുവിൽ പ്രധാനിയുടെ മുഖത്തു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. സപ്പസവിയായ പീഠമഹമ ദിനെ അദ്ദേഹം അറിഞ്ഞു. തുതജ്ഞതയോടുകൂടി അദ്ദേഹം മഹമമിന്നു അതിലിംഗനം ചെയ്യുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

“പീഠം നിങ്ങൾ എന്നു പ്രാണഭാതാവായി. ഈ ഉപകാരം തോൻ രീക്കല്ലും മരക്കൊതല്ലും.”

പീഠ—“എന്നാണ് ഒരു വാക്കു നേരഞ്ഞതു പറത്തിയെന്നു വെക്കിയിൽ ഈ ആവത്തിനിടവരികയില്ലായിരുന്നു. രാത്രിയിൽ എനിക്ക് എന്തു കാരണത്താലോ അവിടെതെ കാണാണു എന്ന തോന്തി. തോൻ ഉറക്കരവിട്ടു് അവിടെതെ മണിയറയിൽ വന്നനോക്കി. അവേ ടത്തെ കാണാഞ്ഞു് അരയരമു മുഴവൻ അന്നേ ചീച്ചു. അവിടന്ന് ചോയിരിക്കാവുന്ന സ്ഥലമേ തെന്നു തോൻ ഉണ്ടായും. കൈവരഞ്ഞും അതു തെറിയില്ല. തോൻ മുന്നു ചങ്ങാതിമാരുമായി അവിടെതെ

അരങ്ങപൂഷിയു പാശ്ചാട്ടി. അവിടത്തെ അപാര പ്രേക്ഷിത്വാർ തുമിയും ബാശ് ബഹുമാനിക്കേണ്ട ചീല പടയാളികളുണ്ട്.”

ആദം—“പീർ എൻ്റെ മുഖ രാത്രിസംഖ്യാദം നിജാദം ദോലം അറിയാമെന്നു ഞാൻ കരതിച്ചില്ല, അതു കൊണ്ടാണ് നിജജോട്ട് എന്ന മിണ്ഡാനത്തു്: എതായാലും കാൽം മുഴവിധമല്ലോം കലാശിയു്. അംഗീരാവിശ്വേണ്ട കൃപയാർ ആപ്രതീതാനും ഉണ്ടായി സ്ഥല്ലോ. മുനി അക്കാംഗും നമ്മകൾ മറന്നകളും മാളവടക്കാർ എന്ന അപാരപ്രേക്ഷിത്വാർ തുമി ചൂതിൽ അത്ഭുതത്തിനവകാശമില്ല.”

അലിപ്പായം മറ

ആദംവാൻ പരവഗനായി. അട്ടത ദിവസം മുതൽ അദ്ദേഹം നിത്യവും അചവതിക്ക് കാമലേവന്നാദാരം അ യച്ചതുടങ്ങി. അയാളിടെ എഴുതുകർക്കെല്ലും പ്രതികുലമായ മറപടിയാണ് ആ ഹിന്ദയുവതിയിൽനിന്നും ലഭിച്ചതു്.

അവളാകട്ട തന്റെ പ്രാണനാമനെന്നതെന്ന ചീ നിച്ചു് ദിവസങ്ങൾം കഴിച്ചുകൂട്ടകയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ടെന്നും തിരിച്ചു വന്നു് ഗ്രംമായിത്തന്നു കുടിക്കുന്നതു ദോക്കുമെന്നും അതിനും അവളിടെ വിശ്വോസം എന്നാൽ ദിവസങ്ങൾം ചെല്ലുന്നതാറും അവളിടെ ആശയും തിശമല്ലെന്നു അതുപോലെ അവളായും ധാരാളമായ അവളും അവളായും ധാരാളമായ യാതൊയും ലക്ഷ്യം അല്ലെങ്കിലും കാണുപ്പുട്ടില്ല. ആദംവാൻ അവളും യാചിച്ചു. അ പർക്ക വേണ്ട ദ്രവ്യം കൊടുക്കാമെന്നു് വാഗ്ദാനം ചെയ്തു. എന്ന തന്നെയല്ല അവളെ ഭീഷണി കൂട്ടക്കുടിച്ചെയ്തു. എന്നെക്കാണ്ടും അവരും മൂളകിച്ചില്ല.

ഭാഗം ഒന്നാം കൂടിയാണ്. ഈ കാലമെല്ലാം ചുക്കിളക്കണ്ണറും അവകാട ഇല്ലാം പാലെ നഗരത്തിൽ കൊഴുയിട്ടുണ്ടോ. എനിക്കും മുപ്പെട്ടിയുടെ അരമന യിൽ ആദി നോക്കിയതുപോലുമില്ല. അവകാട നായ കുണ്ഠൻ ആശിഷ അന്തു കുറിനമായിരുന്നു. തന്റെ ദിവസം മുതിയുള്ള പ്രാത്മകരക്കുൾ മുപ്പെട്ടിയിൽനിന്നും കിട്ടുന്ന നിരാശാജനകമായ മറപടിക്കൊണ്ട് ആദംബരൻ കൂടു ദയപ്പാം അന്തുമില്ല. എന്തുചെയ്യും അവക്കു തന്റെ സ്വന്തമാക്കണമെന്നോ അദ്ദേഹം നിയേയില്ല. കടരിക്കി ഇംഗ്ലീഷി അവർക്കു ദാരിദ്ര്യത്തു കൂടിഞ്ചെയ്യു നോക്കണമെന്നോ അതിൽ അന്നസരിക്കാതെ പക്ഷം നാലാമത്തെ ഉപാധം തന്നെ പ്രയോഗിക്കണമെന്നും വാൻ ഉറച്ചുകൊണ്ട് താഴെ പറയുന്നുകൊരും ഒരു കൂത്തു തന്മാരാക്കി.

ബഹുമാനക്കിരം,

“തങ്ങിരതാക്കി,

വേതിയുടെ പ്രണയത്തെ പ്രാത്രിച്ചുകൊണ്ട് അല്ലോ തെ മുതിയെയും തുടന്റോ അന്നേകും ലേവനങ്ങളും അയ ചീട്ടു വേതി ഭൂതുവരെ ധർത്തായ അന്നകുലമായ മറപ ദിയും അയ ചീട്ടില്ല. എന്തെ ഭച്ചവിലത്തെ അപേക്ഷ ദേശടക്കി അയക്കുന്ന മുറ കത്തിയും എനിക്കു അല്ലോ ചില കാതുങ്ങൾക്കുടി വേതിയെ അവിയിക്കാനുണ്ട്. അതു വേതി ശ്രദ്ധയോടെ വായില്ലും മറപടി തങ്ങമെന്നോ പിശപ്പി കുന്നു. സവർത്ത വിശ്രൂതമായ ഭവതിയുടെ ലാവണ്യം മണം എന്തെ ഏജയത്തെ കലക്കിത്തുടങ്ങിയിട്ടു വന്നും നാലാമായി. ഈ കാലമെല്ലാം ഭവതിയെ കുഞ്ഞി ലാക്കാനെല്ലു മാറ്റുംബുള്ളപ്പറി തൊൻ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരി ക്കയായിരുന്നു. മാളവത്തെ ആക്രമിക്കയല്ലാതെ ഭവതിയെ ലഭിക്കാണ് മററായ വഴിയില്ലെന്ന കണ്ട് ഞാൻ അതിലേഖണ്ടാവില്ല തുടങ്ങി. അതിനുള്ള എല്ലാ അതി

ബന്ധങ്ങളും നീങ്ങി കിട്ടിക്കയ്ക്കുന്ന ഇപ്പോൾ മാത്രമാണ്. അതുകൊണ്ട് എൻ്റെ കയ്യും വന്നവേന്ന് ആദ്യാവസരത്തെ ഒരു കഴിയുന്നതും വേഗതയിൽ ഇങ്ങനൊട്ട് എന്നുണ്ട്. ഏവിവസാധാരണതാൽ എനിക്കു പറി ചൂണ്ടിവിജയം സിലിക്കൈയും ഭവതി എൻ്റെ ഒരു ജീവയും വഴിപ്പുടാതിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്ത ഒരു റത്നത്തിൽ എന്തുകയും ചെയ്തു.

“ഭവതിയുടെ കാര്യത്തിൽ എൻ്റെ ഇഷ്ടംപോലെ എന്തുംചെയ്യാമെന്നിങ്ങനിട്ട് അങ്ങനൊട്ടുള്ള പ്രണായവും ബഹുമാനവും നിമിത്തം യാതൊരു സാമ്പത്തികശാഖയിലും മുതിരാതെ ഞാൻ ഇതുവരെ ഒരു യാഹകന്റെ നിലയുടെ പെട്ടെന്നാണുകമാത്രമേചെയ്യുന്നുണ്ട്. എന്നിട്ട് ഭവതിയുടെ ഘോദയം അലിയുന്ന ലക്ഷ്യംമൊന്നം കാണുന്നില്ല, ഇനി എൻ്റെ ക്ഷേമ ആസൂത്രിക്കാരായി. എൻ്റെ അഭിലാശം സാധിക്കാതെ ഞാൻ അടങ്കുന്നവനല്ല. ഭവതിയെങ്കുടാതെ ഞാൻ ഡർഹിക്കു തിരിച്ചുപോകുന്നതുല്ല. ഞാൻ ഇതാണെന്നുടി അപേക്ഷിക്കുന്നു. എനിക്ക് ഭവതിയുടെ സന്നിധിയിൽ പ്രവേശം അനുവദിക്കേണ്ടും എൻ്റെ ഭാന്തുപാദം ഭവതി സ്വീകരിക്കേണ്ടും വരുത്തുന്നും. മന്ത്രാഭ്യരഥം ഇത്തുവന്നുകൊണ്ടുവരുന്നതുവരെ എൻ്റെ ശ്രീലം മാറ്റം. ദയാലുംഞ്ഞുടാതെ ഞാൻ അങ്ങനൊട്ടുവന്നു ഭവതിയിൽ ബുദ്ധിയും ബുദ്ധിയും ഇങ്ങനൊട്ടുകൊണ്ടുവന്നും എൻ്റെ ഭാന്തുപാദം ഭവതി സ്വീകരിക്കുന്നതുവരെ എൻ്റെ ശ്രീലം മാറ്റം. അങ്ങനെന്ന കക്ഷംമൊയ്ക്കി റിതിയിൽ ഭവതിയുടെ പാണിപീഡനം നടത്തുന്നതിൽ എനിക്കു വൈഷ്ണവമാരായുള്ളൂടെ കൊണ്ടുവന്നും എൻ്റെ ഭാന്തുപാദം ഭവതി സ്വീകരിക്കുന്നതുവരെ. എനിക്കു പാഠാനുള്ള തന്മൂലം പറഞ്ഞതുവരെ തീന്തിരിക്കുന്നും. ഇനിയെല്ലാം ഭവതി യുടെ മൗഡപടിയെ അവലംബിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇത് എഴുതിയിൽ ഇന്നതന്നെ അനുഞ്ഞലമായ മറപടി കിട്ടാതെ

ധാരയെ സ്വമിക്കുന്ന ഡാറാവുറ്റും ഒരു രകാനിൽ പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അതിൽനിന്നും നിന്ത്രിച്ചിട്ടു ശീകരണം തയ്യാറാക്കുന്നതു ശേഖരിക്കാനും തീരുമാനം ചെയ്യുന്നതു വിനാം വിവിധ കസ്തുഫുകൾക്കാണ് തീരുമാനം ചെയ്യുന്നതു തീരുമാനം ലാഭമാനാണെങ്കിലുായി കാണുന്നപ്പെട്ട്. എന്നു വേണ്ട ഒരു കാടുകൾന്റെ പുറപ്പാടിൽ അഞ്ചുഹരിതു സ്പീക്കിംഗാണ്. ഒരു കാമിനി എന്തെല്ലാം ഒരുക്കണം ചെയ്യുമോ അം തെല്ലാം അവിടെ ചെയ്യിരുന്നു.

അഭിത്രുദാന്തം തന്റെ ശാരകാകിരണങ്ങളിൽ വിദ്വന്നുമായ വിപിനരാജിയേയും തരളുമായ അഴിയുടെ ഉപരിലോഗതെയും കൂടും ചുണിച്ചുകൊണ്ട് പദ്ധതിമന്ത്രം മന്യംതുറിയുന്നുമയെന്നതു പ്രാചീകരിക്കുന്നതു തന്നെ. പല നിരതിലിച്ചുള്ള മെഴുക്കതിരിക്കുവാച്ചു കത്തിച്ചു വെള്ളിവിള കുകകൾ ചട്ടുശാലയിലെങ്കിലും പ്രകാശിച്ചു. ഈ ദീപങ്ങൾ അവിടെയുള്ള വിവിധവർഗ്ഗം ചേന്ന രൂഹസ്ഥാനങ്ങളിൽ തന്ത്രി പ്രതിഫലിച്ചു് ആ റംഗത്തിൽ ഒരു കാത്തിരെബുളി താഴെ നിന്നിട്ടു. അപവതി എററവും വിലപിടിച്ചതും അതിമിഥനാഹരവും ആരയ പ്രസ്തുതിക്കുവെച്ചുള്ള ഭ്രംംണം അഞ്ചുള്ളം തന്റെ കഴുംബുരുതെ ഓലവൻകരിച്ചുകൊണ്ട് പരിമുള്ളപ്പുണ്ടാതെചു് ചട്ടുശാലയിൽ പ്രവേണിചു് ഒരു വിഞ്ച ഇട്ടിരുന്ന പത്രങ്ങളിൽ ഉപവേണിചു്. തെലുസു ദക്ഷിണത്താൽ മിനങ്ങന്നാണവേണ്ടിനിയമായ കാർഷികപ്രതേതാട്ട ക്രമിയ അവളുടെ കുന്തളിഭാരം ഉല്പാദ്യു് അവളുടെ സൂര്യ ഔദ്ധീലം പത്രങ്ങളിൽനിന്നും വിശേഷകിട്ടിയുണ്ട്. അവളുടെ മുഖം വിളിയിരുന്നു—വളരെ വിളിയിരുന്നു: എന്നമാത്ര മല്ല കാഴ്ചയു് ബൈന്ധപ്രസ്തുതകൾ കുടിക്കായിരുന്നു. എന്നാൽ അതിന്റെ വിലാസവും നേന്മലപ്രവും ഒരു പ്രേക്ഷകൻറെ കണ്ണുകൾക്കു് അതിന്റെ വൈവർണ്ണപ്രതേത കുടി മുരാൻ അവസ്ഥയാം കൊംട്ടതിരുന്നില്ല. ആരോഗ്യത്തിന്റെ

പുരോഗാമിയായ പാടലിന് അവളുടെ ഗാധസ്ഥലങ്ങളെ
വിട്ടുപോകുന്നു. ഏന്നാൽ സെഫാലൂറുമും മന്ത്രിവദ്ധം
ആ ശോണിമയെ അവളുടെ ദ്വബന്ധിംബത്തിന്റെ പരി
ശുഭിയോട് സഹേളിപ്പിക്കാൻ പത്രാഷ്ട്രമാക്കുന്നു എന്നു
നാം തെളിഞ്ഞു. ദന്തുമായ കഴുവേദനയ്ക്കിലും ആ
ഫോറോളജിക്കുലേ ആർട്ടമായ നീലിന് അംഗൂരമായി
തന്നെ പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

അവളുടെ ആളുതിയശക്കടു വിരഹത്തായ തുശ്ശമായി
അനുവദിച്ചു അതിന്റെ അനവല്ലമായ അനുപാത മാറ്റു
രിക്ക് യാത്രാജ നൃനന്തരയും വരാതെ വിളഞ്ഞി. ഒരു
നിമോളമായി ഉപകരിച്ചു നേരിയ വൈഴളപ്പട്ട് അവളുടെ
തന്നെകാൽത്തീരെ ആവരണം ചെയ്തിരുന്നു.

ആ നിശാകാലം അധ്യക്ഷരമയവും പ്രശാന്തവും
നിറ്റുണ്ടുമായിരുന്നു. അവളുടെ വീണാസമീപത്തിലെണ്ണം
ങന്ന ഒരു താണ മഖത്തിൽ കിടക്കുകയായിരുന്നു. അപ
വതി അതിനെ എടുത്തു് തന്റെ അക്കദേതാട് ചേത്തു്.
മുന്പ് ആ സമലാള വഴുതനെ സ്പല്ലിയതമന്നും
മിച്ച പരമാനന്ദമന്ത്രവിച്ചു് ആ സുഖിനങ്ങളിലേക്കു അവ
ളുടെ ഭാവനാരക്തി തിരിച്ചു് പ്രയാണംചെയ്തു്. അറി
യാതെ അവളുടെ അംഗൂരലികൾ വീണായുടെ തന്ത്രികക്കു
മീടി; ഒട്ടഭ്യസ്പൂക്കായ കരണാരസത്തെ സുമിപ്പിക്കുന്ന
ഒരു ഗാനംതെ അവർ മധുരംമായി പൊടി. ഗാനതല
ത്തിൽ മിന്നിക്കുണ്ടിരുന്ന നക്കത്രങ്ങൾ പോലും അവ
യുടെ അത്രുക്കളെ മറയ്ക്കാൻ വേണ്ടിയെന്ന ടോലെ മേഘ
ങ്ങളുടെ ഉള്ളിൽ ലഭിച്ചു.

അവർ ഗാനം നിത്തി, വീണായെ പുംബിതിയിൽ
വച്ചു. സിമയില്ലപ്പത്തെ ഗാനമണ്ണംലത്തിലേക്കു് ആ ജഗ
അംഗമി നിന്നിമേശയായി നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആ
വിശാലനേന്ത്രങ്ങളിൽ നിന്നും അത്രുക്കൾ നിരർദ്ദൃഷ്ടമായി
പൂശിച്ചു്. അവളുടെ ഒട്ടഭ്യസ്പൂക്കമെന്നു

പോലെ തന്നു; അവളുടെ കോഡുകളേബുദ്ധം കാരിന മാണി വിരച്ചു. ബല്ലാജുവിയായി അവർ മകളിലേക്ക് നോക്കി, കുറ്റനീറ വാത്രക്കാണ്ട് ഇഗ്രൈപ്പരജനാട് പ്രാത്മിച്ചു. അവർ അത്രുള്ളതകരമായ ശാന്തിയേ അവരുടീച്ചു. അല്ലെന്നിലിഷഡാക്കണ്ണിൽ അവർ ഫോറസ് നിന്തി; അവളുടെ കുറ്റനീറ നിന്നു. ആ യുവതി ഒരു ചെറിയ കുപ്പി കള്ളിലെട്ടതു് യാതൊരു സംഭവവും കുടാതെ അതിലുണ്ടായിരുന്ന ദ്രവം ഉള്ളിലാക്കി. തന്റെ മുട്ടപട്ടതെ വലിച്ചു മുടി ഭേദം മറച്ചുകൊണ്ട് അവരു മെശ്ചു പത്രങ്ങൾത്തിൽ ശൈച്ചു. ബാസ് ബഹമുട്ടി കുടു കൊണ്ടുപോയ ആ മറഹാസം വരിക്കയ്ക്കുടി അവളുടെ കോമളമുവരെ പ്രാക്കണ്ണിതമാക്കിവെയ്ക്കു.

x x x x x x x x

“മഹമാദ് ഗ്രാഫവതിയുടെ മരഹപടി കിട്ടി. അവർ ഇന്നരാത്രിയിൽ എന്നു അവളുടെ അരരമനയിലേ ചപ്പ ശാലയിൽ സ്പീകരിക്കാമെന്ന സമ്മതിച്ചിരിക്കുന്നു.” ആനു ദംകളിയാട്ടനു നേരുഞ്ഞേണ്ട കുടിയായിരുന്നു ആദംഖാൻ സപ്പാവാവായ പീറ മഹമാദിനോട് ഇഴ വാക്കുകൾ പറഞ്ഞതു്.

പീറ—“അവിട്ടനു ഓഗ്രവാൻതനു. ഇന്നി അവിടത്തെ അഭിലാഷങ്ങളുണ്ടോ സാധിക്കാതെ ബാക്കിയി സില്പം. ഇതായിന്നുണ്ടെല്ലോ അവിടത്തെ ഇതുവരെ യുഥ ജീവിതത്തിലേ വലിയ ആറുഹം. അതു രണ്ട് മൺക്രൂറിനകം സാല്പ്പമാകയും ചെയ്യും. പിന്നു ചെയ്യുവേണും. എന്നിക്കു ഇക്കാള്ക്കുത്തിൽ വലിയ നൂതനമുണ്ട്.”

ആദം—“എന്നാൽ ഗ്രാഫവതിയുടെ സമീചത്തെയ്ക്കു പോകാൻ വേണ്ട ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്യുണ്ടോ? എന്നും ആകുതി എത്രക്കാണ് മൊച്ചയായി അല്ലെങ്കിലും

അതും നല്ലതു്. ഒരുത്തെല്ലാം വിധത്തിലും കണ്ണം അല്ലെങ്കാം എന്നോള്ളൽ എന്നിക്കൊഞ്ച സംഭവമായിരിക്കും.”

പീർ—“സംഭവിക്കാനൊന്നമില്ല. തനാൻതനെ അവാ തത്തെ ഇന്ന് വേണ്ടേപോലെ വേഷം കെട്ടിക്കൊം.”

അരുദം—“എന്നാൽ നേരമായി; ഇതാ സൗംഖ്യം അസ്സുമി കാണു ചെന്നക്കും. വേഗമാക്കട്ട്.”

രണ്ടുപേരും വസ്ത്രധാരണത്തിനുള്ള മറിയിൽ കടന്ന, ഏകദേശം രണ്ടുമണിക്രൂർ കഴിഞ്ഞു. അനന്തരാമഹയ ദിക്കു ലംകാശിഖാലിയ ക്രിഡക്രൂർ കാലുറകളിൽ തലക്കെട്ടം ധരിച്ചു് പീർമ ചമമദിനാൽ അന്നഗതനായി ആട്ടംവാൻ ചുറ്റുവന്നു. പുറത്തു സൗംഖ്യപടം പോതിഞ്ഞ അദ്ദേഹ അതിന്റെ ഹാസ്താസുകളിൽ വിലയേറിയ വാരോ പച്ചക്കല്ലു പത്തിച്ചിരുന്നു. തലക്കെട്ടിൽ ഒരു വലിയ വള്ളശ്ശല്ലും അതിനു ചുറ്റും മാണിക്കണ്ണജൂം പ്രകാശിച്ചു കാണപ്പെട്ടു. കൈകവിരലുകളിൽ റത്നവചിത്രങ്ങളായ അംഗ്രേഖിയങ്ങൾ മിന്നി. പുരിമുള്ളവ്യഞ്ജിത്തിന്റെ ദേഹം മന്ദായിരുന്നു.

നേരും അഞ്ചുനാഴികയിരുട്ടി. മുകില ചങ്കവൻ്തി യുടെ ഫുംഗിനി സ്പണ്ടാനോള്ളത്തിൽ അനുഭ്യവനായി തുച്ഛ വത്തിയുടെ സെയയപൊരത്തിൽ ഇററാറി. പാംബാവുകാർ ബഹുമാനപൂർവ്വം അച്ചാരംചെയ്തു. കികരമാർ ബലശ്ശപ്പെട്ടാട്ടിവന്നു് വിനയാനന്തരാഗ്രന്ഥാരായി അദ്ദേഹത്തെ അര മന്ദിരം അന്തർഭാഗത്തേക്ക് കൊണ്ടുപോയി. അതുനും തന്നും കളിക്കുന്ന വ്രായങ്ങളാട്ടക്കുടി അട്ടംവാൻ ചുരു ശാലയിൽ പ്രവേശിച്ചു്. എന്നാൽ തുച്ഛവതി അന്നഞ്ചിയില്ല. യാതൊരു പരിജ്ഞവും ടാബിക്കാത്രു; അട്ടക്കുമാറം കട്ടിലിൽ അവളുടെ സമീപത്തുചെന്നിരുന്നു. അവക്കു തന്നാണിൽ ദൈത്യപ്പെട്ടാതെ അദ്ദേഹം തന്റെ പ്രണയത്തു പ്രഭർപ്പിക്കുന്ന അഭിനക്രം മുടിവാക്കുടം ചരംതു

കുട്ടി ഭഗവത്താമേന്ന് ഇവർ വിചാരിക്കാതിരുപരം മെന്തുമുഖമെന്നാണെഴുത്തു്. എൻറിന്യിക്കു പറയുന്ന പ്രതി തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതും അതുകൊണ്ടുള്ളതും ദാരംവാസം സാധിക്കും; ധോനന്ന് അമേലുത്തിലാണ് അഭിജചിയെ കിൽ അതിൽ കുറം പറവാനെന്നുള്ളൂ.

ആദംവാസം മെല്ലുണ്ടെ ചുരുക്കാസ്യമാക്കു തിരുപ്പെട്ട ഒരുവന്നാണ്. ചക്രവർത്തിയുടെ വളർത്തുമുഖം മകനാക്കി ജനിയ്ക്കാൻ ഓഹ്മുഖായ ഇന്ന് ഇവാവില്ലെ ചെറുപ്പുത്തിലെ അന്നർഹമായ അധികാരം കിട്ടുകയാൾ അയാളുടെ തല തിരിത്തുപോയി. ആശ്രമയുടെ ശംസാരാശാസ്ത്രം സ്വാധീനശക്തികൊണ്ട് ചുരുപ്പുമുഖ സൈന്യരൂപി പത്രം ലഭിച്ച ഇന്ന് തങ്ങാൻ മാളിവരാജപ്പുത്തിൽ കാട്ടിക്കൂട്ടിയ നിഷ്ഠരതകർക്കു് അതിരില്ലായിരുന്നു. ഇന്ന് സംഗതി മുന്നാരലു പ്രായത്തിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടോ.

മല്ലമത്രന്നുയി ബാസ്‌ബഹാസ്തിന്റെ അന്താരാശ്രമീകരണാട്ടം വിശ്വാസിച്ചു ആചാരത്തിനേരം മരു സാധുജന ഔദ്യോഗം ആദംവാസം പ്രവർത്തിച്ചു പെപ്പരാചിക്കമായ തന്ത്രത്തും അക്ക്‌ബൻ ചക്രവർത്തിയുടെ സത്കരിതിക്കു മലിനതയുള്ളവാക്കി. സൈന്യപ്രാധിപരും വികുന്നകളുപറ്റി യുദ്ധ കമ്പ ഡയർഹിരാജമന്ത്രിരത്തിലും എത്തി. ഇന്ന് വാത്ര കുറം കേട്ട ലജജാക്രാന്തനായിത്തീന് ചക്രവർത്തി തന്റെ സേനാനിയുടെ രാക്ഷസമായ ചുരുപ്പുത്തികരംക്ക് ഒരു മെന്ന മണിക്കണായി നീരുറുത്തിയിൽ മാണഡുന്നഗരത്തിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. അക്ക്‌ബൻ വന്നുചേരുന്നോരാ സ്വപ്നതന്റെ ചീഴ്സുതകളുപറ്റി ബാസ്‌ബഹാസ്തിന്റെ അന്തിച്ചുരവനിൽ കുറം അഭ്രേമതേനാട്ട സങ്ക്ഷാം പറയുമെന്നുള്ള ഭയത്താൽ മാഹംഅനന്നാ ആ സാധാപികക്കു വധിപ്പിച്ചു.

ചക്രവർത്തിയുമൊന്നില്ലെ ആദംവാസം യട്ടാകാഡം ബില്ലിന്നഗരത്തിൽ എത്തി. മാഹംഅനന്നാ തന്റെ വഴി

തുറപ്പതനായ ചക്രവർത്തിയോട് വളരെ കേതിയും വിശ്വാസവും ഉള്ളവള്ളം അധികാരിക്കുന്ന അസാധാരണ ബുദ്ധിശക്തി കൊണ്ട് രാജുകാൽഞാളിൽ അക്ക്‌ബറേ സഹായിച്ചു പോന്നവള്ളം അതിനുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം അവശ്യ ശിഥിക്രൂക്കൻ പാടില്ലാത്ത ഒരു ബന്ധുവായി കൂടുതിനുണ്ട്. മാളിവത്തിൽ അന്താരാം ചെയ്ത ഭിജുമ്പണ്ഡം മുലം അരഭംവാൻ അപൗമാനിതനായിത്തീർവ്വകിലും ചക്രവർത്തിക്ക് മാഹം അനന്തരയോടുള്ള പ്രതിപത്തി മുലം ആരം മിന്ന് ഡൽഹി കെട്ടാരത്തിൽ പ്രാബല്യത്തിനു കുറവാനും ഉണ്ടായില്ല. അങ്ങളുടെന്നയിരിക്കു അക്ക്‌ബർചക്രവർത്തിയുടെ വളരെത്തുനായ ഷംസുഖീനു അദ്ദേഹം 15 ദി-ൽ സാമ്രാജ്യത്തിലെ പ്രധാനമന്ത്രിയായി നിയമിച്ചു.

ഈ നിയമനത്തിൽ ഭിജുമ്പണ്ഡം മൂന്ന് പ്രധാന ബാധിതനായ അരഭംവാൻ ഒരു ദിവസം മല്ലപിച്ചു മത്തനായി കൊട്ടാരത്തിൽ വച്ചുതന്നു ഷംസുഖീനു വധിച്ചു. കോബാഹമ്പണ്ഡംകേട്ട് കുറിയും വാഴുമായി ചക്രവർത്തി ഓടിവന്നപ്പോൾ രക്തമാലിക്കുന്ന കംാരയോടുള്ളടക്കി വാൻ അന്തചുരത്തിന്റെ പടിക്കൽനിൽക്കുന്നതായി കാണുന്നു. തിരക്കമനസ്സിലെ ശക്തിമത്തായ മുദ്ദിപ്രഥമരുമുണ്ട് ആരംനിലവാലിപ്പിച്ചു. അല്ലെങ്കിലും കുറഞ്ഞകാണിക്കാതെ തിരക്കുണ്ടായി അതു ചബിസാലുനു അരമന്നയിലെ കൊതരളിത്തിൽക്കു താഴേതെന്തെങ്കിലുണ്ടു. അങ്ങനെ അവക്കു കമക്ഷിരുതു. പുതുമരണം നിമിത്തം ആത്മരഹായ മാതാവും നാല്പതു ദിവസം കഷിരുതും യമദ്ദോക്കതേയ്ക്കു യാത്രയായി.

അചുവതിയുടെ അമൃതമധുരമായ ഗാനത്തിന്റെ മനമധ്യക്കുന്ന നാദവിശ്വാസം മാത്രം അന്ത്യപരമായി മുന്നോട്ടും പ്രപഞ്ചത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കുന്നു.

PRINTED AT THE
CITY PRESS, TRIVANDRUM.

